Babil'in En Zengin Adamı

-eski uygarlıkların para kazanma sırları-

Bestseller 1.500.000'in üzerinde satan kitap

GEORGE S. CLASON

ARION
YAYINEVİ

Babil'in En Zengin Adamı

"Bir cüzdanı doldurmak,
boş olanına katlanmaktan daha kolaydır."

Öğretilenleri benimseyen deneyimli iş adamlarının kazançları kadar yükseği yoktur; çünkü onlar önerilen ilkeleri kullanarak büyük başarılar elde etmişlerdir. Babil, zamanın en zengin halkına sahip olmasından dolayı eski uygarlıkların da en zengin şehridir. Onlar, paranın değerini biliyorlardı. Para kazanmak, para biriktirmek ve paranın miktarını çoğaltmak için güvenilir finansal yöntemleri kullandılar. Hepimizin arzuladığı şeyi yaptılar: *Gelecekleri için yatırım!*

Tıpkı yerçekimi kanunu gibi para kazanmanın kuralları da evrensel ve değişmezdir. Boş cüzdanlar için çözümler arayan bu kitap finansal anlayışların kendi alanında rehberi olarak adlandırılmıştır.

Bu cezbedici ve eğitici hikâyeler modern bir klasik olmuşlardır.

Babil'in En Zengin Adamı,
okumak, arkadaşlarınıza
önermek için ideal, ve hayata henüz
başlayan gençlere finansal konularda
yol gösterici bir kitaptır.

ISBN 975-571-093-0

KİTAP
2009

GEORGE S. CLASON

Eski Uygarlıkların Para Kazanma Sırları

Babil'in En Zengin Adamı

GEORGE S. CLASON

Bir Cüzdanı Doldurmak,
Boş Olanına Katlanmaktan Daha Kolaydır.

Babil'in En Zengin Adamı

Çeviren: Selin Tinç

ARION
YAYINEVİ

Yardımcı Kitaplar Dizisi: 005

ARION YAYINEVİ

Haziran 2000 (4. Basım – İstanbul)
Bu eserin tüm yayın hakları Arion Yayınevi Ltd. Şti.ye aittir.
© George S. Clason

Kitabın Orijinal Adı
The Richest Man in Babylon
Yazar
George S. Clason
Çeviren
Selin Tinç

Baskı ve cilt:
Doyuran Matbaası
Yayınevi Posta Adresi
PK 395 34115 Sirkeci / İstanbul-TR

&
E-posta:
arion@arionyay.com.tr
http://www.arionyay.com.tr

ISBN 975-571-093-0

Gelecek, tıpkı uzaklara doğru uzanan bir yol gibidir ve bu yol boyunca sahip olmak istediğin birçok arzun... ve gerçekleştirmen gereken birçok görev vardır.

Arzularını ve görevlerini gerçekleştirmek için ileri sayfalarda değinilen mali ilkeleri kullanarak sahip olduğun parayı çoğaltmanın yöntemlerini öğrenebilirsin. Boş bir cüzdanı nasıl dolduracağını öğrenerek, dolu bir cüzdanın yaşamına katacağı neşe ve mutluluğu doyasıya yaşayacaksın.

Tıpkı yerçekimi yasası gibi, onlar da evrensel ve değişmezdir. Birçok insana göre, mutlu yaşamın tek yolu vardır; o da dolu bir cüzdan, yüklü banka hesapları ve tatmin edici bir parasal gelire sahip olmaktır.

Para, dünyevi başarıyı ölçen bir değerdir.

Para, yeryüzünün sunduğu tüm imkânlardan faydalanmayı mümkün kılar.

Para, kendisini yönetmenin basit kurallarını bilenler için yağmur gibi yağacaktır.

Para, bugün de, altı bin yıl önce Babil'in kalabalık sokaklarındaki varlıklı adamların zamanında kontrol edildiği gibi, aynı kurallar ile yönetilmektedir.

İçindekiler

Önsöz 9
Altın Sahibi Olmayı Arzulayan Adam 11
Babil'in En Zengin Adamı 19
Bir Cüzdanı Doldurmaya Dair Yedi Yöntem 31
Şans Tanrıçası ile Tanışma 51
Altın Sahibi Olmaya Dair Beş Kural 67
Babil'deki Borç Altın Veren Adam 81
Babil'in Duvarları 97
Babil'in Deve Tüccarı 103
Babil'den Gelen Toprak Levhalar 115
Babil'in En Şanslı Adamı 127
Babilin Tarihi Öyküsü 147
Yazar ve Kitabı 154

Önsöz

Ulusumuzun refahı, bizlerin bireysel mali refahı ile bağlantılıdır.

Bu kitap hepimizin bireysel başarılarına yer vermektedir. Kendi çaba ve yapabildiklerimiz sonucunda elde edilen başarı, bir yetenek örneğidir. Doğru biçimde hazırlanmış olmak, başarının anahtarıdır

Davranışlarımız düşüncelerimizden, düşüncelerimiz ise yorumlarımızdan daha akıllıca olamaz.

Boş cüzdanlar için çözümler arayan bu kitap, finansal anlayışların rehberi olarak adlandırılır.

Bu kitabın asıl amacı, finansal başarıya ulaşmak isteyen kişileri bilgilendirerek para kazanmalarını, bu parayı ellerinde tutmayı ve bu parayla daha fazlasını kazanmayı öğrenmelerine yardımcı olmaktır.

İlerleyen sayfalarda Babil'e dönerek şu anda dünyanın her yerinde bilinen ve kullanılan temel finansal ilkelerin gelişimini göreceğiz.

Kitabın yazarı, sunduğu bilgilerin eski okurlarına olduğu kadar, yeni okurlarına da ilham kaynağı olmasını dilemektedir.

Eski okurlarının yaptığı gibi, yeni okurların da büyüyen banka hesaplarını, daha büyük mali başarılarını ve kişisel mali sorunlarının çözümlerini, aynı heyecan ile kendisine bildirmelerini temenni etmektedir.

Kitabın yazarı eline geçen bu fırsatı değerlendirerek idarecilere, sahip oldukları deneyim, bilgi ve hikâyeleri birçok kurum, arkadaş, akraba ve elemanlarıyla kapsamlı bir şekilde

paylaştıkları için şükranlarını iletmektedir.

Öğretilenleri ciddiye alan deneyimli iş adamlarının ciroları kadar yükseği yoktur, çünkü onlar da önerilen ilkeleri kullanarak büyük başarılar elde etmişlerdir.

Babil, döneminin en zengin halkına sahip olmasından dolayı eski uygarlığın da en refah içindeki şehriydi.

Paranın değerini biliyorlardı. Para kazanmak, para biriktirmek ve onu çoğaltmak için güvenilir finansal ilkeleri kullandılar. Hepimizin arzuladığı şeyi; gelecekleri için yatırım yaptılar.

George S. Clason

Altın Sahibi Olmayı Arzulayan Adam

Bansir, Babil'de at arabası yapımıyla geçimini sağlayan bir ustadır ve cesareti tümüyle kırılmıştır. Oturduğu yerden evini çevreleyen alçak duvarların ötesine, sade bir şekilde yapılmış evine ve atölyesinde duran henüz tamamlanmamış at arabasına hüzünlü bir şekilde bakar.

Sık sık, evin açık kapısına çıkan karısı, adamın olduğu yöne doğru attığı sinsi bakışlarla yemek molasının bitmek üzere olduğunu ve işine dönüp yarım kalan at arabasının çivilerini çakarak, yontarak, cilalayarak, boyayarak, tekerleklerin etrafını gerdiği deriyle ispitleyip, bir an evvel zengin müşterisine götürerek emeğinin karşılığını alması gerektiğini hatırlatır.

O, her şeye karşın, şişman ve kaslı vücudu ile duvarın üzerinde umursamaz bir şekilde oturur. Yavaş işleyen beyniyle çözüm bulamadığı sorunlarını düşünür. Fırat Vadisi'nin tipik, sıcak, tropikal güneşi acımasızca tepesine vurmakta ve alnında oluşan boncuk boncuk terler, damla damla kendilerini aşağıya, onun kıllı göğsüne doğru bırakmaktadır.

Evinin ilerisinde, kralın sarayını çevreleyen yüksek teraslı duvarlar görünmektedir. Onun ve diğerlerinin sade ama iyi-kötü bakımlı ve temiz evleri ise neredeyse gökyüzünü delip geçecek olan Bel Tapınağı'nın boyalı duvarlarının görkeminin gölgesinde kalmaktadır. Babil aynen böyledir işte; görkem ve yoksulluğun karışımı, göz kamaştıran zenginlik ve haksız yoksulluğun, plansız ve sistemsiz bir biçimde, koruyucu duvarlarının ardında bir arada yaşadığı bir şehirdir.

Arkasında, dönüp bakmaya tenezzül bile etmediği, zenginlerin gürültülü at arabalarıyla, ayakları çıplak dilencilerin olduğu kadar çarıklı tüccarların da itilip kakılarak bir köşede toplandığını duyar. "Kral ile ilgili bir iş" olduğunda zenginler bile kenardaki hendeklere çekilip, kralın asma bahçelerini sulamada kullanılacak su dolu ağır keçi postlarını sırtlarında taşıyan kölelere yol açmaya zorlanırlar.

Bansir'in kafası kendi sorunlarıyla o kadar doludur ki, kalabalık şehrin karmaşık gürültüsüne aldırış etmez. Tanıdık bir lir telinin beklenmedik bir anda tınlaması ile düşüncelerinden uzaklaşıp, kafasını kaldırır ve müzisyen arkadaşı Kobbi'nin duygulu, güler yüzü ile karşılaşır.

Kobbi arkadaşını kusursuz bir biçimde selamlayarak, "Tanrılar, seni cömertliği ile kutsasın, sevgili arkadaşım!" diye başlar. "Gerçi, göründüğü kadarıyla şu ana dek o kadar cömert davranmış ki, çalışmaya ihtiyacın yok gibi. Senin yakaladığın şans için seviniyorum. O kadar ki bunu seninle paylaşabilirim. Dükkânda yoğun işlerin ile uğraşırken, şişkin cüzdanından çıkardığın iki mütevazı şekeli akşamki asilzadelerin bayramı bitene kadar bana borç vermeni diliyorum. Ve ben de, paranın yokluğunu hissettirmeden sana geri vereceğime dair söz veriyorum."

Bansir ümitsizce cevap vererek, "Eğer iki şekelim olsaydı, geleceğimin garantisi olan parayı kimseye borç veremezdim; arkadaşların arkadaşı sana bile. Hiç kimse geleceğinin garantisini ödünç vermez, en yakın arkadaşına bile."

Kobbi şaşkınlık içinde, "Ne," diye sorar, "cüzdanında tek bir şekel bile olmayan bu adamın duvarın üzerinde heykel gibi oturmaya hakkı yok ki! Niçin o at arabasını bitirmiyorsun? Ekmek paranı başka nasıl kazanırsın? Bu, benim arkadaşıma yakışmıyor. Senin sonsuz enerjine ne oldu? Moralini bozan bir şey mi oldu? Tanrılar başına bir sürü sorun

mu sardı?"

Bansir onaylayarak, "Tanrıların gönderdiği bir ceza olsa gerek." der. "Bu bir rüya ile başladı, gereksiz bir rüya, servet sahibi bir adam idim. Kemerimden sarkan şık cüzdan parayla doluydu. Sahip olduğum şekelleri umarsızca dilencilere dağıtıyor; gümüşler ile karıma şık elbiseler, kendime de arzu ettiğim her şeyi alıyordum; sahip olduğum altınlar sayesinde geleceğimin garanti altında olduğunu biliyor ve gümüşleri istediğim gibi korkmadan harcıyordum. İçimi inanılmaz bir huzur sarmıştı! Ne çok çalışan bu arkadaşını, ne de yüzündeki çizgilerin silindiği, yerini mutluluğun aydınlattığı karısını tanıyabilirdin. Karım evliliğimizin ilk günlerindeki gibi gülümsemekteydi."

Kobbi, "Gerçekten harika bir rüya," diye yorumlayarak devam eder, "fakat niçin bu kadar harika bir rüya, seni duvar üzerinde heykel gibi oturan asık suratlı birine dönüştürsün ki?"

"Niçin, öyle mi! Çünkü sabah kalkıp cüzdanımın ne kadar boş olduğunu hatırlayınca, içimi isyan duygusu kapladı. Bu konuyu beraber tartışalım, tıpkı, denizcilerin dediği gibi, biz ikimiz aynı gemide seyahat etmekteyiz. Küçükken bilge olmayı öğrenmek için rahibe beraber gittik. Genç adamlar olarak birbirimizin mutluluğunu paylaştık. Yetişkin insanlar olarak ise her zaman yakın arkadaş olduk. Uzun saatler çalışıp, kazancımızı istediğimiz şekilde harcadık. Geçen yıllarda çok para kazandık, ama zenginliğin sağladığı mutluluğu, yalnızca hayal ettik. Tüh! Bir koyun kadar aptal mıyız? Dünyanın en zengin şehrinde yaşıyoruz. Gezginlerin söylediğine göre bu kadar zengin bir yer daha yokmuş. Varlıklı görüntümüzün yanı sıra elde avuçta beş kuruşumuz yok. Hayatımızın yarısını ağır bir şekilde çalışarak geçirmiş olmamıza karşın, arkadaşların arkadaşı senin, boş bir cüzdanın var ve bana:

'İki şekel kadar az miktarda parayı bu akşamki asilzadelerin bayramının sonuna kadar bana borç verebilir misin?' dediğin zaman, nasıl bir cevap vermemi bekliyorsun? Şöyle mi dememi istersin: 'Al işte cüzdanım; içindekileri seninle memnuniyetle paylaşırım.' Hayır, itiraf etmeliyim ki cüzdanım seninki kadar boş. Sorun ne? Biz niçin yemek ve giyim gereksinimlerimizi karşılayabileceğimizden daha çok altın ve gümüşe sahip değiliz?"

Bansir, "Oğullarımız, onları da düşün." diye devam eder. "Onlar da babalarının izinden gitmeyecekler mi? Oğullarımız ve aileleri ve oğulları ve onların oğullarının aileleri de, yaşamları boyunca altın haznedarlarının ortasında yaşayıp, bizim gibi ekşi keçi sütü ve yulaf lapasıyla mı ziyafet çekecekler?"

Kobbi, kafası karışmış bir şekilde, "Bunca yıllık arkadaşlığımız süresince hiç böyle konuştuğunu duymadım, Bansir." der.

"Hayatım boyunca hiç böyle hissetmedim de ondan. Gün ağarmasından, akşama kadar hiçbir şey durduramazdı beni, en iyi at arabalarını yapmak için uğraşırken belki bir gün tanrıların çabalarımı görüp beni gönenç ile ödüllendireceklerini düşünürdüm. Bunu hiçbir zaman yapmadılar. Ve sonunda bunu hiçbir zaman yapmayacaklarını fark ettim. Her zaman, arsa ve sığır sahibi olmayı, şık giysilerim ve dolu bir cüzdanım olmasını arzu ettim. Tüm gücüm, tecrübem ve sahip olduğum hüner ile çalışıp, çabalarımın karşılığını almak istiyorum. Bizim diğerlerinden ne eksiğimiz var? Sana soruyorum! Biz niçin zenginlerin altınlarıyla sahip oldukları şeylere sahip olamıyoruz ya da en azından onları paylaşamıyoruz?"

Kobbi, "Keşke cevabı bilseydim!" diye yanıt verir. "Ben de senin kadar hoşnutsuzum. Müziğim ile kazandıklarımın hepsi çabucak bitiveriyor. Ben de sürekli planlar yapıyorum;

düşünerek ailemin aç kalmaması için çok çabalıyorum. Hatta, hayallerimdeki büyüklükte bir lir ile müziğimi arzuladığım biçimde icra edip, kralın bile hayal edemeyeceği en iyi şekilde çalabilirim."

"Böyle bir lire sahip olmalısın. Eminim Babil'de hiç kimse onu senin kadar güzel çalıp, konuşturamaz. O kadar ki bırak kralı, tanrılar bile dinlemekten büyük zevk alacaktır. Ama her ikimiz de kralın köleleri kadar yoksulken ona nasıl sahip olabilirsin? Çanları dinle! Geliyorlar." Nehre inen dar sokaktan ağır ağır çıkan, yorgun ve ter içinde kalmış, yarı çıplak uzun kafileyi gösteriyor. Sırtlarında taşıdıkları içi su dolu keçi postları yüzünden iki büklüm olarak, yan yana beşer kişilik gruplar hâlinde yürümekteler."

Kobbi, çanı taşıyan ve yükü olmayan kafile öncüsünü göstererek, "Ne kadar da endamlı!" der. "Kendi ülkesinde, ayrıcalıklı bir adam olduğunu görmek hiç de zor değil."

Bansir, "Kafilede birçok endamlı adam var." dedi, onaylayarak ve devam etti, "En az bizim kadar uzun boylu, kuzeyli sarışınlar, güler yüzlü güneyliler, civar ülkelerden gelen ufak tefek esmer adamlar. Günler, yıllar boyunca hep birlikte nehir ve asma bahçeler arasında mekik dokumaktalar. İleriye yönelik ümitleri olmayan, samandan yapılan yataklar, tahıllı yulaf lapası. Sen, bu vahşi hayvanların zavallılığına mı acıyorsun, Kobbi!"

"Acımak mı, evet öyle. Yine de bana, sahip olduklarımız ile huzurlu ve eğer bu özgürlük ise ne kadar özgür olduğumuzu hatırlattın."

"Ne kadar kötü de olsa gerçek olan bu, Kobbi. Yıllar boyunca köle gibi yaşamak istemiyoruz. İş, iş, iş! Ve sonuçta elde avuçta hiçbir şey yok."

Kobbi, "Diğerlerinin altınları nasıl ve hangi yollardan kazandıklarını öğrenemez miyiz?" diye sorar.

Bansir ise düşünceli bir şekilde, "Sanırım bunu bilenleri araştırarak öğrenmemiz gereken bir sır var." der.

"Bugün," dedi Kobbi, "altın kaplamalı at arabasını süren eski arkadaşımız Arkad'ın yanından geçtim. Şunu söylemeliyim ki onun konumunda olan birçok insanın yapacağı gibi, benim gibi yoksul biriyle konuşmak yerine, etrafta bizi izleyenlerin görebileceği şekilde, müzisyen Kobbi'nin selamına cevaben sadece el sallayıp sözde dostça gülümsedi.

Bansir düşünceli bir şekilde, "Babil'in en zengin adamı olduğu iddia ediliyor." dedi.

Kobbi, "O kadar zengin ki, kralın hazine işleri için ondan altın yardımı yapmasını beklediği söyleniyor." diyerek, onun sözlerini pekiştirir.

Bansir, "O kadar mı!" diye arkadaşının sözünü keser ve "Korkarım ki gece ona karanlıkta rastlarsam cüzdanını çalmaktan kendimi alamam." diye devam eder.

Kobbi, "Saçmalık!" diyerek azarlar. "Bir adamın zenginliği cüzdanından ibaret değildir, eğer onu dolduracak altın kaynağı yoksa şiş bir cüzdan çok çabuk boşalır. Arkad'ın öyle bir geliri var ki parasını ne kadar özgürce harcarsa harcasın, cüzdanı her zaman dolup taşmaktadır."

Bansir birdenbire, "Sağlam bir gelir, hepsi bu mu?" der. "Öyle bir gelirim olsun ki duvar üzerinde de otursam, uzak diyarlara da seyahat etsem, sürekli olarak cüzdanıma doğru aksın isterim. Eminim, Arkad, bir adamın nasıl gelir sahibi olacağını biliyordur. Benim gibi anlama kıtlığı olan birine öğretilecek bir şey mi bu sence?"

Kobbi, "Bilgilerini oğlu Nomasir'e aktardı." diye yanıt verir. "Handa söylendiğine göre, Nomasir, babasından maddi yardım almadan, Nineveh'e gidip, o şehrin en zengin adamlarından biri olmadı mı?"

"Kobbi, sayende aklıma bir fikir geldi." Bansir'in gözle-

rinin içi parlar. "İyi bir arkadaştan ki Arkad her zaman öyleydi, deneyimleriyle ilgili tavsiye istemenin bedeli yoktur herhâlde. Cüzdanlarımız, geçen seneki şahin yuvası kadar boş olsa da bu bizi alıkoymamalı. Altın ile çevrili insanların arasında yoksul bir şekilde yaşamaktan usandık artık. Biz de servet sahibi adamlar olmak istiyoruz. Haydi, Arkad'a gidip nasıl gelir sahibi olabileceğimizi soralım."

"Gerçek bir ilham kaynağısın, Bansir. Olayları farklı bir açıdan görmemi sağladın. Biraz bile olsa bu zamana kadar niçin varlık sahibi olamadığımızı anladım. Bunu hiçbir zaman yeteri kadar arzulamadık. Sen, sabırla en iyisi için uğraşarak, Babil'deki en sağlam at arabasını yapmak istedin ve böylelikle yapabileceğinin en iyisini yaparak başarılı oldun. Ben ise usta bir lir çalgıcısı olabilmek için uğraştım ve başardım.

"Tüm çabalarımızı bu alanlarda harcayarak başarılı olduk. Tanrılar yaptığımız bu işlere devam etmemize razı oldu. Ve şimdi, sonunda, güneş ışınları kadar parlak ışığı gördük. Bizim daha çok öğrenip, daha zengin olmamızı istedi. Farklı bir açıdan bakarak arzularımızı gerçekleştirmenin onurlu yollarını bulacağız."

Bansir büyük bir istekle, "Haydi hemen bugün Arkad'a gidelim." dedi. "Hatta durumları bizden farklı olmayan diğer çocukluk arkadaşlarımıza da haber verelim ki onlar da Arkad'ın vereceği bilgilerden yararlansınlar."

"Bansir, sen çok düşünceli, iyi kalpli bir insansın ve bu yüzden birçok arkadaşın var. Sen nasıl istersen öyle olsun. Hemen bugün gidelim ve onları da beraberimizde götürelim."

Babil'in En Zengin Adamı

Eski Babil'de bir zamanlar, Arkad adında çok zengin bir adam yaşardı. Serveti ile her yerde ün salmıştı. Ve aynı zamanda cömertliğiyle de ünlüydü. Kendi merhamet anlayışına göre eli açıktı. Ailesi için eli açıktı. Kişisel harcamaları için cömertti. Ama bununla beraber harcadıklarının çok daha fazlası, her yıl servetine eklenmekteydi.

Çocukluk zamanından kalan bazı arkadaşları gelip ona şöyle dediler; "Arkad, sen, bizden daha şanslısın. Biz ayakta kalabilmek için mücadele verirken, sen Babil'in en zengin adamı oldun. Biz ailelerimize eli yüzü düzgün elbiseler giydirmek ve onları olabildiğince doyurmak için uğraşırken, sen en iyi elbiseleri giyip, az bulunan yemeklerin keyfini çıkartıyorsun.

"Fakat bir zamanlar eşit şartlarda yaşıyorduk. Aynı öğretmenden eğitim aldık. Aynı oyunları oynadık. Ve ne oynadığımız oyunlar ne de aldığımız eğitim süresince hiçbir zaman bizden daha akıllı değildin. Ve bu süre içerisinde, sen ancak bizim kadar itibar sahibi bir vatandaş olabildin.

"Gördüğümüz kadarıyla ne daha fazla çalıştın ne de daha güvenilir olabildin. Peki, o zaman neden bu kötü kader seni bizden ayırıp, hayatın güzel yanlarını yaşamanı sağlarken, eşit haklara sahip olan bizleri dışladı?

Bunun üzerine Arkad itiraz ederek, "Küçüklüğünüzden beri sade bir yaşamdan fazlasını istememenizin nedeni, ya varlığa giden yolun kurallarını öğrenmeyi beceremediniz ya da gözlemleyememiş olmanızdır." der.

"*Kötü kader* iyilik getirmeyen kötü tanrıçadır. Buna karşın, hak edilmemiş altın yağdırdığı insanların hayatını altüst

etmektedir. Ahlaksız savurganlar altınlarını israf edip, yenemedikleri istek ve arzularıyla yaşamlarından hoşnut olamazlar. İltimas gösterdiği diğer kişilerse yitirdiğini yerine koyamayacağını bildiğinden, sahip olduğu varlığı harcamaktan korkup pinti kişilere dönüşerek birikim sahibi olurlar. Bunun da ötesinde, hırsızlardan endişe duyarak kendilerini gizli sefalet içinde bir hayata mahkûm ederler.

"Diğerleri ki herhâlde vardır, hak edilmemiş altını katlayarak mutlu ve refah içinde vatandaşlar olarak hayatlarını sürdürürler. Söylentiler doğrultusunda öğrendiğim kadarıyla bunların sayısı çok azdır. Sen, bir anda varlık sahibi olan varis, böyle olup olmadığını yaşayıp kendin gör."

Arkadaşları, tanıdıkları varislerin de varlıklarıyla bu tarz sorunları olduğunu kabul eder ve ona, bu kadar yüklü bir varlığa nasıl sahip olduğunu anlatması için ricada bulunurlar. O da devam eder:

"Gençliğim süresince etrafımı gözlemleyip mutluluk ve huzur veren tüm güzel şeyleri gördüm. Ve elde edilen varlığın tüm bu güzel şeylerin daha kalıcı olmasını sağladığını fark ettim.

"Servet güç demektir. Servet ile birçok şeye sahip olmak mümkündür.

"Evlerini en pahalı mobilyalar ile süsleyebilirler.

"Uzak denizlere yelken açabilirler.

"Uzak diyarların farklı lezzetleri ile ziyafet çekebilirler.

"Altın işleyicisinin ve taş parlatıcısının ziynetlerini satın alabilirler.

"Tanrılar için muazzam tapınaklar bile yapabilirler.

"Bunları ve daha birçok şeyi, haz duymak ve ruhlarını rahatlatmak için yaparlar.

"Ve bunları fark ettiğimde, hayatta benim payıma düşen güzelliklere sahip çıkacağıma dair de kendime söz verdim.

Diğerleri gibi bir kenara çekilip, zenginlerin hayatın tadını çıkarmalarını hasetle izlemeyecektim. Ucuz giysiler içerisinde namuslu görünmeye razı olmayacaktım. Yoksul bir adamın sahip oldukları ile tatmin olmayacaktım. Aksine, bu güzellikler şölenine davet edilmemi sağlayacaktım.

"Bildiğin üzere, mütevazı bir tüccarın oğlu olarak, miras ümidi olmayan kalabalık bir ailenin bireyi olarak ve açıkça dile getirdiğin gibi, üstün güç ve akıl ile yaratılmamış olduğumu fark ederek, istediklerime sahip olabilmem için zaman ve çalışmaya ihtiyacım olduğuna karar verdim.

"Zaman açısından, tüm erkeklerin bol miktarda boş zamanı vardır. Gurur duyduğunuz tek şeyin sahip olduğunuz aileler olduğunu iddia etseniz de siz, her biriniz, zengin olmaya yetecek kadar zaman harcadınız.

"Çalışma deyince, deneyimli öğretmenimiz bize çalışmanın iki biçimi olduğunu öğretmedi mi: Biri öğrendiğimiz ve bildiğimiz şeyler ile yetinmek, diğeri ise bilmediğimiz şeyleri öğrenmenin yollarını bulmak değil mi?

"Böylelikle servet sahibi olmanın yollarını bulmaya ve bulduktan sonra da bunu görev edinerek en iyi şekilde yapmaya karar verdim. Güneşin aydınlığından yararlanmanın keyfini çıkarmamız akıllıca değil mi, çünkü zaten ruhlar âleminin karanlığına doğru hareket ettiğimiz zaman üzerimize yeteri kadar hüzün çökmeyecek mi?

"Devlet arşivinde iş buldum ve her gün saatlerce toprak levhalarla çalıştım. Haftalar ve aylar boyunca çalıştım, ama yine de fazladan para kazanamadım. Yiyecek ve giyim ve tanrıçalara karşı olan pişmanlık duygusu ile hatırlayamadığım daha birçok şey tüm gelirimin eriyip bitmesine sebep oldu. Ama azmim beni hiç terk etmedi.

"Ve bir gün ödünç para veren kişi, Algamish, belediye binasına gelip Dokuzuncu Kanun'dan bir kopya istedi ve

şöyle dedi; 'Bunu iki gün içinde almalıyım ve eğer iki gün içinde biterse sana iki bakır para vereceğim.'

"Yoğun bir şekilde çalıştım ama kanun o kadar uzundu ki Algamish döndüğünde siparişi tamamlanmamıştı. O kadar kızmıştı ki, eğer onun kölesi olsaydım beni kesin döverdi. Ama belediye başkanının beni incitmesine izin vermeyeceğini bildiğimden, hiç korkmadan ve bunun sağladığı güvenle ona şöyle dedim; 'Algamish, sen çok zengin bir adamsın. Eğer bana da zengin olmanın yolunu söylersen bütün gece oturup oyma işlemine devam eder, sabahın ilk ışıkları ile tamamlamış olurum.'

"Gülümseyerek, 'Sen düzenbazın tekisin, ama biz buna pazarlık etmek diyelim.' dedi.

"Sırtımın sızlamasına ve kandilin başımı ağrıtmasına karşın, gözlerim yorulana kadar, gece boyunca oyma işlemine devam ettim. O gün doğumunda geldiğinde tabelalar hazırdı.

"Şimdi," dedim, "bana söz verdiğin şeyi anlat bakalım."

"Nazik bir şekilde, 'Sen, pazarlığımızın kendi bölümünü yerine getirdin oğlum ve şimdi de ben, kendi sözümü yerine getirmeye hazırım. Bilmek istediğin şeyleri sana anlatacağım çünkü artık yaşlanıyorum ve yaşlı bir dil geveze olur. Ve gençler yaşlılara gelip tavsiyelerini istediği zaman yılların deneyimiyle karşılaşırlar. Ama gençler genellikle, yaşlıların geçmiş zaman ile ilgili tavsiyelerde bulunduğunu düşünerek, bunlardan yararlanmazlar. Unutma ki bugün parlayan güneş, baban doğduğunda da parlayan güneş ile aynıdır ve son torunun ölene kadar da parlamaya devam edecektir.

" 'Gençliğin düşünceleri,' diyerek devam etti, 'gökyüzünü sık sık aydınlatan ama sürekli parlamayan meteorlara benzer. Yaşlıların sahip olduğu bilgiler ise, sürekli olarak parlayan ve hatta bir denizcinin güvenip, rotasını ona göre

ayarladığı sabit yıldızlar gibidir.

" 'Söylediklerimi aklında tut, çünkü eğer unutursan sana anlatacağım gerçekleri kavrayamazsın ve bütün gece boşuna çalıştığını düşünürsün.'

"Ve sonra saçlarla kaplı alnının altından kurnazca bana bakarak, alçak ama etkili bir ses tonu ile şöyle dedi; 'Servete doğru giden yolu, *kazancımın bir kısmının bana ait olduğuna karar verdiğim* zaman buldum. Ve sen de öyle yapacaksın.'

"Başka hiçbir şey söylemeden, delip geçtiğini hissettiğim bakışlarına devam etti.

" 'Hepsi bu mu?' diye sordum.

" 'Hepsi bu mu diye sorduğun şey bir çobanın, etrafına borç verebilecek kadar zengin olmasını sağladı.' diye cevap verdi.

" 'Ama kazandıklarımın *hepsi* benim değil mi zaten?' diyerek ısrar ettim.

" 'Bunları bir yana bırak,' diye yanıt verdi. 'Terziye ödeme yapmıyor musun? Sandaletleri alırken ödeme yapmıyor musun? Yediğin şeyler için para harcamıyor musun? Babil'de para harcamadan yaşayabilir misin? Geçen ayki kazancından ne kadar kaldı? Geçen yıldan ne kadar birikimin var? Aptal! Kendinden başka herkese ödeme yapıyorsun. Sen bir ahmaksın, çünkü başkaları için çalışıyorsun. Ayrıca bir köle gibi patronunun emrinde çalışıp, verdiği yiyecek ve giyecek parasına razı oluyorsun. Kazandıklarının onda birini kendine ayırmış olsaydın, hesap et bakalım on yılda ne kadar birikimin olurdu?'

"Matematik bilgim beni yanıltmadı ve yanıt verdim, 'Bir yılda kazandığım kadar.'

" 'Tam olarak doğru değil,' diyerek sert bir şekilde cevap verdi. 'Bir kenara koyduğun her altın, emrinde çalışacak bir köle demektir. Onun kazandığı her bakır ise kazanılacak

ürünüdür. Birikimlerin ve onun ürünleri kazandırmalı ki tüm bunlar, şiddetle arzu ettiğin zenginliğe sahip olmana yardımcı olabilsin.

" 'Sabaha kadar çalışman karşılığında seni kandırdığımı zannediyorsun ama,' der ve devam eder, 'eğer sana sunduğum gerçekleri kavrayacak kadar akıllıysan, emeğinin bin kat fazlasını verdiğimi anlayacaksın.'

" 'Kazancın ne kadar az olursa olsun, kendin için ayıracağın miktar gelirinin en az onda biri kadar olmalıdır. Kendine ayıracağın miktar, yapabileceğinin en iyisi olmalıdır. Önce kendine ödeme yap. Terzi ve ayakkabıcıdan satın aldıkların ödeyebileceğinden fazlası olmasın ki yemek giderleri, verdiğin sadakalar ve tanrıçalara ödediğin cezalar için de yeterli miktarda para ayırma imkânın olsun.

" 'Servet de, aynı bir ağaç gibi, büyümeye fidan olarak başlar. Biriktireceğin ilk bakır, servet ağacının büyümesini sağlayacak fidan olsun. Fidanı ne kadar kısa sürede dikersen, ağacın da o kadar çabuk büyür. O ağacı ne kadar güvenle ve sürekli olarak birikimleriyle beslersen, onun gölgesi altında uzanma keyfini o kadar çabuk sürersin.' diyerek levhalarını alıp, uzaklaştı.

"Bana anlattıklarını çok düşündüm, mantıklı geldi. Ve denemeye karar verdim. Her ödeme zamanında aldığım on bakırdan birini ayırıp, sakladım. Ve garip olan, daha önce olduğundan fazla sıkıntı çekmedim. Onun eksikliğinde, idare etmeye çalışırken bazı değişiklikler fark ettim. Birikimlerimin çoğaldığını gördükçe heyecanlanıp, tüccarların sattığı, Fenike'den deve ve gemiler ile getirilen eşyalardan almak istedim. Ama her defasında akıllıca davranarak vazgeçtim.

"On iki ay sonra Algamish geri döndü ve 'Geçtiğimiz yıl boyunca, kazandıklarının en az onda birini kendin için ayırdın mı, oğlum?' diye sordu.

"Gurur içinde, 'Evet efendim, ayırdım.' dedim.

"Gülümseyerek, 'Bu, iyi işte,' dedi ve 'onları ne yaptın?' diye sordu.

" 'Denizaşırı seyahate çıkan ve bana Tire'den Fenikelilerin mücevherlerinden getireceğini söyleyen tuğlacı Azmur'a verdim. Döndüğünde bunları yüksek fiyatlara satıp, kazancı paylaşacağız.'

" 'Bunları bütün enayiler denemeli,' diye homurdandı, 'mücevherler hakkında niçin bir tuğlacının sözüne güvendin ki? Yıldızlar hakkında bilgi almak için fırına mı gidersin? Hayır, bence, eğer aklın biraz olsun çalışıyorsa astroloğa gidersin. Birikimlerin gitti genç adam, servet ağacını köklerinden tutup, fırlatıp attın. Ama bir tane daha ekebilirsin. Tekrar dene. Ama eğer, mücevherler ile ilgili bilgi istiyorsan bu sefer mücevher tüccarına git. Koyunlar hakkında bilgi edinmek istiyorsan bir çobana git. Bedava olarak verilen tek şey tavsiyedir, ama dikkat et aldığın şey işe yarasın. Deneyimsiz birinden tavsiye alan kişi, onların verdiği yanlış fikirlerin bedelini birikimleriyle öder.' diyerek, uzaklara doğru gitti.

"Ve söylediği gibi oldu. Fenikeli alçaklar, Azmur'a kıymetli mücevher görüntüsünde değersiz cam parçalarını satmışlar. Ama Algamish'in tavsiyesi üzere tekrar her onda bir bakırı biriktirmeye başladım. Bunu alışkanlık hâline getirdim ve artık hiç zorlanmıyordum.

"Algamish on iki ay sonra tekrar geldi ve beni kâtiplerin odasında buldu. 'Seni en son gördüğümden bu yana herhangi bir gelişme var mı?'

" 'Sürekli olarak kendime para ayırdım.' diye yanıt verdim. 'Bronz alması için, birikimlerimi kalkan imalatçısı Agger'e emanet ettim ve her dört ayda bir bana kira ödüyor.'

" 'Bu iyi. Peki, gelen kirayı ne yapıyorsun?'

" 'Baharatlı kek, kaliteli şaraplar ve bal ile ziyafet

çekiyorum. Kendime kırmızı bir ceket aldım. Ve bir gün kendime binebileceğim genç bir eşek alacağım.'

"Algamish buna gülerek, 'Birikimlerinin ürünlerini yiyorsun. Onların senin için çalışmasını nasıl beklersin? Onların, senin için çalışacak ürünleri nasıl olacak? Pişmanlık duymadan istediğin kadar ziyafet çekebilmek için önce kendine altından bir ordu kur.' diyerek tekrar uzaklaştı.

"İki sene boyunca ben de onu hiç görmemiştim. Yüzünde beliren derin çizgiler ve aşağıya doğru sarkan gözleriyle çok yaşlanmış bir adam olarak tekrar geldi. Ve bana şöyle dedi, 'Arkad, hâlâ hayal ettiğin servete kavuşamadın mı?'

"Ve ben cevap verdim, 'Henüz hepsine değil, ama sahip olduğum bazıları var ve daha çok kazandırıyor ve onun ürünleri de daha da çok kazandırıyor.'

" 'Hâlâ tuğlacıların tavsiyelerini dinliyor musun?'

" 'Tuğla yapımıyla ilgili iyi tavsiyeler veriyorlar!' diye sert bir şekilde yanıt verdim.

" 'Arkad,' diye devam etti, 'derslerine iyi çalıştın. Önce kazancından daha azı ile yetinmeyi öğrendin. Ondan sonrada kendi tecrübelerini paylaşmak isteyen uzmanlardan tavsiye almayı öğrendin. Ve son olarak da, altına senin için çalışmasını öğrettin.

" 'Kendine nasıl para sahibi olunacağını, bu paranın nasıl tutulacağını ve nasıl kullanılacağını öğrettin. Bu yüzden, sen güvenirlik açısından bir uzmansın. Ben yaşlanıyorum. Oğullarım kazanmayı değil sadece harcamayı düşünüyor. İşlerim çok iyi durumda ve gözüm arkada kalacak diye çok korkuyorum. Eğer Nippur'a gidip topraklarımla ilgilenirsen, seni ortağım yaparım ve seninle mal varlığımı paylaşırım.'

"Ve Nippur'a giderek, çok büyük olan mallarının idaresini aldım. İhtiras içinde olduğumdan ve serveti başarılı bir

şekilde idare etmenin üç kuralını öğrendiğimden, kısa sürede mal varlığının değerini çokça arttırdım. Çok daha zengin oldum ve Algamish'in ruhu karanlığa doğru yola çıkınca, daha önceden yasal olarak hazırlattığı üzere tüm servetinin ortağı oldum."

Arkad konuşmaya devam etti ve hikâyesini bitirince, arkadaşlarından biri, "Algamish'in seni varisi yapmış olması büyük şans." dedi.

"Tek şansım, onunla tanışmadan önce zengin olmayı istememdir. Dört yıl boyunca kazandığımın onda birini bir kenara koyarak arzularıma ulaşmakta ne kadar kararlı olduğumu göstermedim mi? Yıllarca inceleyerek tanıdığı balıkları yakalamak için rüzgârın değişik yönden esmesini bekleyip, ağlarını onların etrafına atan balıkçıya da mı şanslı diyeceksiniz? Fırsatlar, hazırlıksız olarak yakaladıklarıyla zaman kaybetmeyecek kadar kibirli tanrıçalardır."

Bir diğeri ise, "O kadar kuvvetli bir istek gücün varmış ki ilk yılın birikimlerini kaybetmene karşın, devam etmişsin. Bu açıdan olağanüstü birisin." dedi.

Arkad, sert bir şekilde, "Güçlü istek!" dedi. "Ne saçma. Sence devenin bile taşıyamadığı ağır bir yükü, istek gücüyle bir adam kaldırabilir mi veya bir adam öküzün bile kımıldatamadığı yükü, istek gücünü kullanarak yükleyebilir mi? Güçlü istek, saptadığın hedefi yılmaz bir şekilde tamamlamanı sağlayan bir etkendir. Eğer kendime bir hedef saptarsam, önemsiz bir şey de olsa, sonuna kadar sürdürürüm. Önemli işler yapabilmek için kendime başka nasıl güvenebilirim ki? Kendime şöyle demeliyim, 'Yüz gün boyunca, köprüden geçip şehre inerken, yoldan bir taş alıp nehre atacağım.' bunu yaparım. Eğer yedinci gün köprüden geçerken bunu yapmayı unutursam, kendime, 'Yarın iki taş birden atarım, bu da işimi görür.' demem. Bunun yerine izleri takip

ederek o taşı o gün atarım. Veya yirminci günde bile, 'Arkad, bu çok gereksiz. Her gün taş atmak ne işine yarıyor? Bir seferde avuçlayarak at ve bu işten kurtul.' Hayır, bunu ne düşünür ne de yaparım. Bir hedef belirlediğim zaman, ona ulaşmak için gerekeni yaparım. Bu yüzden zor ve pratik olmayan hedefler seçmeye özen gösteriyorum, çünkü rahat olmayı seviyorum."

Başka bir arkadaşı şöyle der, "Eğer söylediğin doğru ise ki öyle gibi görünüyor, makul olmak gerek, bu kadar kolay olması çok saçma, çünkü bunu herkes uygularsa etrafta yeteri kadar zenginlik olmaz."

Arkad, "Zenginlik, erkeklerin enerji harcadıkları her yerde büyüme gösterir." diyerek cevap verdi. "Eğer zengin adam kendine yeni bir saray yaptırırsa, ödediği altın sarf edilmiş mi olur? Hayır, bir kısmını tuğlacı, inşaatçı ve ustalar alır. Ve evin inşaatında görevli olan herkes, altından payına düşeni alır. Yine de, saray tamamlandığında yapılan tüm masraflara değmez mi? Sarayın inşa edildiği arsa orada olduğu için daha fazlasını hak etmiyor mu? Bitişikteki arsa orada olduğu için daha fazlasını hak etmiyor mu? Servet sihirli yollar ile büyür. Limitini hiç kimse önceden tahmin edemez. Fenikeliler ticari gemilerinden gelen servet ile çorak sahillerde önemli şehirler kurmadılar mı?"

Diğer bir arkadaşı ise, "Peki, bize zengin olmamız için ne yapmamızı öneriyorsun?" diye sorar. "Yıllar çabuk geçti ve biz artık eskisi gibi genç adamlar değiliz ve geçmiş yıllardan başka sahip olduğumuz tek bir şey bile yok."

"Size, Algamish'in, *kazandığımın bir kısmını kendim için saklayacağım* yöntemini uygulamanızı öneririm. Bunu kendinize sabah uyanır uyanmaz söyleyin. Akşamüstü söyleyin. Gece söyleyin. Her gün, her saat söyleyin. Bu kelimeleri gökyüzünde ateşten kelimeler olana kadar tekrarlayın.

"Bu düşüncenin sizi etkilemesini sağlayın. İçiniz bu düşünce ile dolsun. Ve hangi kısmı aklınıza yatıyorsa, onu kullanın. Biriktireceğiniz paranın gelirinizin en az onda biri olmasını sağlayın ve bir kenara koyun. Gerekirse, bunu yapmak için diğer harcamalarınızı gözden geçirin. Ama ilk sırada bu olsun. Kısa süre içinde sadece size ait olan bir hazineye sahip olmanın ne kadar güzel olduğunu fark edeceksiniz. Bu hazinenin miktarı çoğaldıkça, sizi daha fazla teşvik edecektir. Yeni hayat sevinci sizi heyecanlandıracak. Daha çok gayret göstererek, daha fazla kazanmak isteyeceksiniz. Kazancınız arttıkça, kendiniz için ayırdığınız miktar değişmeyecek mi?

"Daha sonra, hazinenin sizin için çalışmasını sağlayacaksınız. Onu köleniz yapacaksınız. Onun ürünlerinin ve onun da ürünlerinin sizin için çalışmalarını sağlayacaksınız.

"Geleceğiniz için gelir temin edin. Yaşlılara bakın ve ileride onlardan biri olacağınızı unutmayın. Bu yüzden hazinenizi büyük bir dikkatle değerlendirin ki eriyip, gitmesin. Aşırı faiz oranlı kazançlar, aldatıcı sirenlerin tedbirsiz gemicileri kayalara doğru çekip, pişmanlık duymalarına ve kayıp vermelerine sebep olması gibidir.

"Ailenin seni, tanrıçaların krallıklarına çağırmalarını istemelerini sağlama. Bundan korunmak için düzenli bir biçimde, belirli aralıklarla, az miktarlarda ödeme yapmak için hazırlıklı olmalısın. Tedbirli olan adam, bu kadar önemli bir amaç için daha fazla maddi beklentiler olduğunu bildiğinden erteleme yapmaz.

"Akıllı adamlara danışmakta yarar var. Günlük işi para olan adamlardan tavsiye almaya bak. Birikimlerimi tuğlacı Azmur'a emanet ederek yaptığım hata gibisini yapmamak için bırakın paranızı koruma altına alsınlar. Küçük ve ucuz atlatılmış hata, büyük risklerden çok daha iyidir.

"Yaşarken, hayatın keyfini çıkartın. Aşırıya kaçarak gereğinden fazla para biriktirmeyin. Eğer kazandığınızın onda birini rahatlıkla biriktirebiliyorsanız, bu miktarla yetinmesini bilin. Gelirinize göre yaşayın ve cimrileşip para harcamaktan korkmayın. Hayat, yapmaya değer eğlenceli şeyler ile güzel ve mükemmeldir."

Arkadaşları teşekkür edip, gider. Bazıları, hayal gücü olmadığından, söylenenleri anlayamadığı için, sessiz kalır. Bazıları alaycıdır, çünkü bu kadar zengin birinin kendisi kadar şanslı olmayan eski arkadaşları ile servetini paylaşması gerektiğini düşünürler. Ama bazılarının ise gözleri yeni bir ümit ile parlar. Çünkü onlar, Algamish'in kâtip odasına dönme nedeninin, karanlıktan aydınlığa doğru gitmek için çabalayan adamı izlemek olduğunu fark etmişlerdir. O adam, ışığı bulduğunda ise onu bekleyen bir yer vardır. Orası ona aittir ve o kendi mantığını kavrayana, fırsatlara hazır olana kadar hiç kimse tarafından doldurulamaz.

Daha sonra sıkça ziyaretine gittikleri Arkad tarafından memnuniyetle karşılanırlar. Tecrübeli adamların yapmaktan her zaman hoşlandığı gibi onlara danışmanlık yaparak akıl verir. Ve onlara destek olup, birikimleriyle kâr edecek doğru yatırımlar yapmalarına yardımcı olur.

Bu adamların dönüm noktası ise, Algamish'in Arkad'a, Arkad'ın da onlara ilettiği doğruları fark ettikleri gün olur.

Kazancının Bir Kısmı Senin Olmalı!

Bir Cüzdanı Doldurmaya Dair Yedi Yöntem

Babil'in ihtişamı sürmektedir. Muhteşem varlığıyla, yıllar boyunca en zengin şehir olarak itibar görmüştür.

Ama bu her zaman da böyle olmaz. Babil'in serveti, halkının akıllı olmasından kaynaklanmaktadır. Öncelikle varlıklı olmayı öğrenirler.

Muhteşem Kral Sargon, düşmanı Elamites'i yenip, Babil'e döndüğünde, çok ciddi bir durumla karşılaşır. Kral'a bu durumu, saray kâtibi şöyle anlatır:

"Siz, majestelerimizin yaptırdığı sulama kanalları ve görkemli tapınaklar sayesinde halkımızın yıllar boyunca süren refahı, bu inşaatların tamamlanması ile sona ermiştir ve halkımız geçim sıkıntısı çekmeye başlamıştır.

"İşçiler işsiz kaldı. Tüccarların müşteri sayısı çok az. Çiftçiler ürünlerini satamıyor, çünkü halkın yiyecek alacak kadar altını yok."

Kral ise, "Peki, o muhteşem girişimler için harcadığımız altınlar ne oldu?" diye sorar.

Kâtip, "Korkarım ki, belirli kişilerde toplandı." diye yanıt verir. "Şehrimizdeki birkaç zengin adamın servetine eklendiler. Tıpkı bir keçi sütünün elekten geçtiği gibi, aynı hızla, halkımızın çoğunun parmak aralarından süzülüp gitti. Altın kaynağı da akmadığı için, halkımızın çoğunun gelir kaynağı kesildi."

Kral bir süre sessiz kalarak düşüncelere dalar. Ve ardından sorar, "Altınların hepsine sahip olan adamların sayısı niçin bu kadar az?"

Kâtip, "Çünkü nasıl kazanılacağını biliyorlar." diye yanıt verir. "Başarılı olan bir adamı ne suçlayabilir ne de dürüst yollarla elde ettiği kazancını elinden alıp daha az yetenekli olanlara veremeyiz, çünkü adil olmaz."

Kral, "Ama neden?" diye sorar. "Niçin herkes altın kazanmanın yöntemlerini öğrenip zengin olduktan sonra refah içinde yaşamasın ki?"

"Mümkün olabilir ekselansları. Ama yöntemleri onlara kim öğretecek? Bu kesinlikle papazlar olamaz, çünkü onlar para kazanmakla ilgili hiçbir şey bilmiyor."

Kral, "Bu işi ülkemizde en iyi bilen kişi kim kâtip?" diye sorar.

"Majestemiz, sorunuz kendini cevaplıyor. Babil'de en çok serveti toplayan kim?"

"O, Arkad. Benim sadık kâtibim. Babil'in en zengin adamı odur. Yarın onu benim huzuruma getir."

Ertesi gün, Kral'ın emrettiği üzere, Arkad üç yıl boyunca çekmiş olduğu sıkıntılara karşın, neşeli ve samimi bir şekilde Kral'ın huzuruna çıkar.

Kral "Arkad," diyerek konuşmasına başlar, "Babil'in en varlıklı adamı olduğun doğru mu?"

"Böyle biliniyor majesteleri ve hiç kimse de karşı çıkmıyor."

"Nasıl bu kadar varlıklı olabildin?"

"Harika ülkemizin tüm vatandaşlarına sağladığı eşit olanaklardan yararlanarak."

"Çalışmaya başladığında sahip olduğun hiçbir şey yoktu, değil mi?"

"Yalnızca, zengin olmak için inanılmaz bir arzu duydum. Hepsi bu kadar."

Kral, "Arkad," diyerek devam eder, "nüfusun çoğunluğu kazandığı altını elinde tutmanın yollarını bilmediğinden, para

kazanmayı bilen ve parayı yöneten bir kaç adam yüzünden, şehrimizin ekonomik durumu çok kötü.

"Babil'in, dünyanın en zengin şehri olmasını istiyorum. Bunun olabilmesi için ise çoğunluğun varlıklı olması gerekir. Varlıklı olmanın yollarını herkese öğretmeliyiz. Arkad, varlıklı olmanın herhangi bir sırrı var mı ve öğretilebilir mi?"

"Çok akıllıca, majesteleri. Bir adamın bildiğini diğerlerine de öğretebiliriz."

Kralın gözleri parlar: "Arkad, duymak istediğim şeyleri söylüyorsun. Kendini, bu çok önemli göreve adar mısın? Bilgilerini bir okul dolusu öğretmene aktarırsan, onlar da bu bilgileri diğerlerine aktarabilir ve yeteri kadar eğitimli insan olunca, çevremdeki değerli makamlar da bu doğruları öğrenebilir değil mi?"

Arkad, Kral'ı selamlayarak, "Ben, emrinize amade kulunuzum. Diğer insanların gelişimi ve kralımın şanı için tüm bilgilerimi seve seve aktarırım. Sadık kâtibiniz bana yüz kişilik bir grup toplasın ki daha önce Babil'de hiç kimsenin yapmadığı biçimde, onlara cüzdanımı şişiren yedi yöntemi öğreteyim." der.

İki hafta sonra, Kral'ın emrine uyularak, seçilen yüz kişi eğitim tapınağında toplanıp, renkli halkaların üzerine, yarım daire oluşturacak şekilde oturur. Arkad, tüterek odanın içini garip ve hoş bir kokuyla saran kutsal kandilin üzerinde durduğu masanın yanına oturur.

Arkad ayağa kalkarken öğrencilerden biri yanında oturan katılımcıyı dürtüp, fısıldayarak, "İşte Babil'in en zengin adamı!" der. "Ama o da sizler gibi sıradan bir adam."

Arkad, "Kral tarafından görevlendirilmiş biri olarak," diye başlar, "Kral'ın hizmetinde olarak burada karşınızdayım. Bir zamanlar zengin olmayı çok fazla arzulayan yoksul bir genç olduğumdan; servet sahibi olabilmek için edindiğim

gerekli bilgilerden dolayı Kral, bu bilgileri sizlere de aktarmamı istedi.

"En alt düzeyden başlayarak, servet sahibi oldum. Sizler ve Babil'deki diğer vatandaşların sahip olduğundan fazlasına sahip değildim.

"Servetimi koruduğum ilk yer, iyice eskimiş olan cüzdanımdı. İşe yaramaz boş bir cüzdana sahip olmaktan nefret ediyordum. Şişkince, bol para ile şıngırdayan bir cüzdanım olsun istiyordum. Böylelikle boş bir cüzdanı doldurmak için gerekli olan tüm yöntemleri her gün araştırdım. Ve yedi tane buldum.

"Büyük miktarlarda altın sahibi olmak isteyenlere tavsiye edeceğim boş bir cüzdanı doldurmaya dair yedi yöntemi, karşımda toplanan sizlere açıklayacağım. Yedi yöntemden her birini, yedi gün boyunca, günde birer tane olmak üzere anlatacağım.

"Size vereceğim bilgileri dikkatli bir şeklide dinleyin. Bilgileri benimle tartışın. Kendi aranızda görüşün. Bu dersleri iyi bir biçimde öğrenirseniz, siz de cüzdanlarınıza servet tohumları ekebilirsiniz. Öncelikle hepiniz, kendi olanaklarınız doğrultusunda servet sahibi olduğunuz zaman, bu doğruları başkalarına öğretebilecek düzeye gelirsiniz.

"Cüzdanlarınızı dolduracak yöntemleri sizlere basit bir şekilde aktaracağım. Servet tapınağına giden ilk basamak budur. Bu basamakta ayağı yere sağlam basmayan kişi, diğer basamakları çıkamaz.

"İlk yöntemi anlatmaya başlıyorum."

Cüzdanını doldurmaya başla

Arkad ikinci sırada oturan düşünceli adama işaret ederek, "Sevgili arkadaşım, sen ne iş yapıyorsun?" diye sorar.

Adam, "Ben," diye yanıt verir, "bir kâtibim ve kanunları oyarak toprak levhalara yazıyorum."

"Sahip olduğum ilk bakırları ben de aynı işten kazandım. Servet sahibi olabilmek için sen de benimle aynı fırsatlara sahipsin."

Gerilerde oturan kırmızı suratlı adama, "Rica etsem, ekmek paranızı nasıl kazandığınızı söyler misiniz bana?" diye sorar.

Adam, "Ben," diye yanıt verir, "bir kasabım. Çiftçilerin besleyip, büyüttüğü keçileri satın alıp kesiyorum. Etlerini ev hanımlarına, postlarını ise sandalet imalatçılarına satıyorum."

"Çalıştığın ve para kazandığın için avantajlısın ve benim sahip olduklarıma, sen de sahip olabilirsin."

Böylelikle Arkad, para kazanmak için onların yaptığı işleri öğrenir. Ve soruları bittikten sonra, şöyle der:

"Öğrencilerim, gördüğünüz gibi para kazanmanın pek çok yolu var. Bu yolların hepsi birer altın kaynağıdır ve işçiler bu kaynaktan akan altınlardan bir kısmını cüzdanlarına doğru yönlendirmektedir. Böylelikle, az ya da çok, hepinizin cüzdanına doğru akan bir sikke kaynağı olur. Değil mi?"

Bunun üzerine, hepsi onaylar.

Arkad, "Eğer zengin olmak istiyorsanız, sahip olduğunuz iş olanaklarını kaynak olarak görüp, onlardan yararlanarak başlayabilirsiniz. Bu sizce de akıllıca olmaz mı?" diye sorar.

Bunun doğruluğunu hepsi onaylar.

Arkad, kendini yumurta tüccarı diye tanıtan yoksul adama doğru dönerek, "Eğer seçtiğin sepetlerden birinin içine her sabah on adet yumurta koyup, akşamları dokuz tanesini çıkartırsan ne olur?" diye sorar.

"Zaman içinde sepetim dolup taşar."

"Niçin?"

"Çünkü her gün, sepetten çıkarttığım yumurtalardan bir fazlasını sepete koymuş olurum."

Arkad gülümseyerek sınıfa doğru döner ve "Aranızda cüzdanı boş olan kimse var mı?" diye sorar.

Önce tuhaf bir şekilde bakarlar. Sonra gülerler. Ve sonunda alaycı bir şekilde cüzdanlarını havaya kaldırıp, sallarlar.

"Tamam," diyerek devam eder, "şimdi size boş bir cüzdanı doldurmak için öğrendiğim ilk yöntemi anlatacağım." Yumurtacı adama söylediğim gibi yapın. *Cüzdanınıza koyduğunuz her on sikkeden dokuzunu kullanmak için geri alın. Kısa süre içinde dolacak olan cüzdanınızın artan ağırlığını hissetmek sizi memnun edecektir.*

"Söylediklerimin basitliği ile alay etmeyin. Çünkü gerçekler her zaman çok basittir. Size servetimi nasıl elde ettiğimi anlatacağımı söylemiştim. Bu şekilde başladım. Ben de, isteklerimi gerçekleştirmemi önleyen boş cüzdanımdan nefret ediyordum. Ama koyduğum her on sikkenin dokuzunu çıkartmaya başlayınca, cüzdanım şişmeye başladı. Sizinki de öyle olacak.

"Şimdi size nedenini bilmediğim, gerçek ama garip bir öykü anlatacağım. Kazandığımın onda dokuzunu biriktirdiğimde eskisinden daha fazla sıkıntı çekmedim. Hatta eskisinden daha kolay kazanır oldum. Gelirinin bir kısmını harcayıp, diğerini biriktirenler daha kolay altın sahibi olur ve bu kesinlikle tanrısal bir kuraldır. Ayrıca altın, kendini cüzdanı boş

olandan sakınır.

"En çok hangisini arzularsınız? Mücevher, gösteriş, daha kaliteli giysiler, daha çok yiyecek gibi değeri çabuk kaybolan ve unutulan günlük arzulardan mı, yoksa altın, arsa, hayvan sürüsü, ticaret eşyası, kâr getiren yatırımlar gibi kalıcı arzulardan mı haz almak istersiniz? Cüzdanınızdan çıkardığınız sikkeler ilkini, bıraktığınız sikke ise sonraki kalıcı arzularınızı gerçekleştirmenizi sağlayacaktır.

"Bu, sevgili öğrencilerim, boş cüzdanımı doldurmak için keşfettiğim ilk yöntemdir: *Cüzdanıma koyduğum her on sikkeden sadece dokuzunu harcadım.* Bunu aranızda tartışın, eğer buna inanmayan herhangi biri olursa, yarın tekrar toplandığımızda bana bildirin."

İKİNCİ YÖNTEM

Harcamalarınızı kontrol altına alın

İkinci gün Arkad öğrencilerine hitap etmeye şöyle başlar: "Aranızdan bazıları bana şunu sordu; 'Eğer bir adamın kazancı, zorunlu harcamaları için bile yeterli değilse, gelirinin onda birini nasıl biriktirebilir ki?' "

"Dün kaçınızın cüzdanı boştu?"

Sınıftakiler, "Hepimizin!" diye yanıt verir.

"Hepinizin kazancı aynı değil. Bazıları, diğerlerinden daha fazla kazanıyor. Bazılarının bakması gereken daha geniş nüfuslu ailesi var. Ama yine de tüm cüzdanlar eşit oranda boş. 'Zorunlu harcamalar' diye nitelendirdiğimiz şey, biz mani olmadıkça gelirimiz ile orantılı olarak artacaktır.

"Keyif için yaptığımız harcamalar ile zorunlu harcamalarınızı birbirinden ayırt etmelisiniz. Mükemmel aileleriniz ile

birlikte gelirinizin karşılayabildiğinden daha fazlasını arzu ediyor ve bu arzuları olabildiğince karşılamaya çalışıp, tüm gelirinizi harcıyorsunuz.

"Erkekler her zaman kapasitelerinin üzerinde isteği karşılamakla yükümlüdür. Sahip olduğum servetten dolayı tüm arzuları karşıladığımı düşünüyor olmalısınız, ama bu yanlış. Zamanımın bir limiti var. Gücümün de öyle. Yolculuk yapacağım mesafelerin limiti var. Yiyeceklerimin limiti var. Keyif aldığım zevklerimin bile bir limiti var.

"Tarladaki fidanların, onlar için açılan boşluğa göre kök salarak büyüdüğü gibi, arzularda karşılandıkça artar. Hepinizin birçok arzusu var ama gerçekleşenlerin sayısı çok daha az.

"Dikkatlice, alışkanlıklarınızı düşünün. Burada en çok karşılaşılacak alışkanlık, kabul edilmiş olan belirli harcamalardır. Akıllıca davranırsak, bu harcamaları en aza indirebilir veya sıfırlayabiliriz. Parolanız, harcanan her sikke için değerinin yüz mislini istemek olsun.

"Toprak levhanın üzerine, harcama yapmanızı gerektiren tüm arzularınızı kazıyın. Gerekli olanları belirleyin ve gelirinizin sadece onda dokuzluk kısmından karşılayabileceklerinizi ayırın. Diğerlerinin üzerini çizip, gerçekleştirmediğiniz isteklerinize ekleyin ve sakın pişmanlık duymayın.

"Gerekli olan bütçeyi hesaplarken, cüzdanınızı şişirmekte olan onda bire sakın dokunmayın. Bırakın, o sizin gerçekleşmekte olan en önemli arzunuz olsun. Bütçeniz üzerinde çalışmaya devam edin, işinizi kolaylaştırmak için sürekli olarak ayarlamalar yapın. Şişman cüzdanınızı korumak için, onu yardımcınız yapın."

Bunun üzerine kırmızı ve sarı renkli sabahlık giyen öğrencilerden biri ayağa kalkıp, "Ben özgür bir adamım. Hayatın güzelliklerini tatmanın hakkım olduğuna inanıyorum. Ve

bu yüzden bütçe yapıp, harcamalarımın kısıtlanmasına karşıyım. Bunun zevk aldığım birçok şeyi kısıtlayacağını; benim ağır yük taşıyan bir hayvandan farksız olmamı sağlayacağını düşünüyorum."

Arkad, "Peki arkadaşım, senin bütçeni kim ayarlıyor?" diye sorar.

İtiraz eden adam, "Ben, kendim yapıyorum." diye yanıt verir.

"O zaman, kendi bütçesini ayarlayan bir yük eşeği olarak, yüküne mücevherler, halılar ve ağır altın külçelerini de ekliyor musun? Eğer bunları eklemezsen, çölde kullanacağın tahıl, saman ve suyu yükleyeceksin.

"Bütçe yapmanın nedeni, cüzdanını doldurmana yardımcı olmasıdır. İhtiyaçlarını gidermen için yardımcı olacak ve olabildiğince arzularına ulaşmanı sağlayacaktır. Unutamadığın arzularını fark etmeni sağlayarak, onları sıradan isteklerinden ayırt etmene yardımcı olacaktır. Tıpkı karanlık bir mağaraya sızan parlak ışık gibi, cüzdanından sızanları göstererek, onları durdurmanı ve daha kesin, gerekli nedenler için harcamalarını kontrol etmeni sağlayacaktır.

"Boş bir cüzdanı doldurmanın ikinci yöntemi de bu işte: *Harcamaların için bütçe yap ki ihtiyaç ve eğlence harcamalarını rahatlıkla karşılayabilecek olanağa sahip ol ve dolayısıyla değerli arzularını gerçekleştirmek için kazancının onda dokuzundan fazlasını harcaman gerekmesin.*"

ÜÇÜNCÜ YÖNTEM

Sahip olduğun altını çoğalt

Üçüncü gün Arkad, sınıfına şöyle dedi; "Bir cüzdanın

nasıl dolduğunu gördünüz. Kazandığınızın onda birini biriktirmek için kendinizi disipline ettiniz. Sürekli olarak büyüyen birikimlerinizi korumak için harcamalarınızı kontrol altına aldınız. Bundan sonra, birikimlerinizi değerlendirmenin ve çoğaltmanın yollarını arayacağız. İnsanın cüzdanında altın taşıması mutluluk verir, cimri olanı tatmin eder ama hiçbir şey kazandırmaz. Bu işe, gelirimizden sağlayacağımız ilk altın ile başlarız. Bu altının sağlayacağı kazanç ise birikimlerimizi geliştirecektir." ve devam etti:

"Altınımızı nasıl değerlendireceğiz? Benim ilk denemem çok talihsiz oldu ve birikimlerimin hepsini kaybettim. Bu hikâyeyi daha sonra anlatırım. Yaptığım ilk kârlı yatırım, Aggar adında bir kalkan imalatçısına vermiş olduğum borç paradır. Her yıl bir kez getirttiği denizaşırı bronzları ödemek için sermayesi olmadığından, olanlardan borç almaktaydı. Çok namuslu bir adamdı, kalkanlarını sattıkça aldığı borcu geri öder ve aynı zamanda bol miktarda kira verirdi.

"Ona borç verdiğim her sefer, kira borcunu ödedi. Ve böylelikle hem servetim hem de servetimin geliri çoğalmış oldu. Bu miktarların cüzdanıma geri dönüyor olması çok büyük bir mutluluktu.

"Size söylediğim gibi, bir adamın serveti cüzdanında taşıdığı sikkelerde değil; cüzdanının sürekli olarak dolu olmasını sağlayan gelirinde ve sürekli olarak cüzdanına akan altın kaynağındadır. Herkesin arzu ettiği de budur. Hepinizin arzu ettiği şey bu; çalışsanız da, gezseniz de sürekli olarak akan bir gelir.

"Sahip olduğum gelir çok fazla, o kadar çok ki en zengin adam olarak adlandırılıyorum. Yaptığım ilk kârlı yatırım deneyimim, Aggar'a verdiğim borçlardır. Bu deneyimden kazandığım bilgelikle, verdiğim borçların ve yaptığım yatırımların miktarını büyüterek, servetimi çoğalttım. Önceleri bir-

kaç, sonraları birçok kaynaktan cüzdanıma doğru akan altın kaynağıyla yapmak istediğim kârlı yatırımları ben, kendim seçtim.

"Vasat bir gelirle başlayıp, sahip olduğum birikimlerle benim için çalışıp daha fazla kazandıran altın köleler yarattım. Bu altın köleler, onların ürünleri ve onların da ürünleriyle, kazançlarım inanılmaz boyutlara gelene kadar hep birlikte çalıştılar.

"Daha sonra göreceğiniz üzere makul kazançlar ile bile altınların miktarı hızla çoğalmaktadır: Bir çiftçi, ilk oğlu doğduğu zaman on adet gümüşü ödünç para veren kişiye götürüp, oğlu yirmi yaşına gelene kadar kiralamış. Gümüşleri alan ödünç para veren, kira bedelini, değerlerinin dörtte biri olacak şekilde dört senede bir vereceğini söylemiş. Kenara ayırmış olduğu bu gümüşler oğluna ait olduğundan, çiftçi bunların kira bedellerinin de anaparaya eklenmesini istemiş.

"Çiftçi, oğlu yirmi yaşına gelince tekrar ödünç para veren kişiye gidip gümüşleri sormuş. Ödünç para veren ise verdiği gümüşlerin bileşik faiziyle katlanarak otuz bir adet olduğunu söylemiş.

"Çiftçi çok memnun olmuştu ve bu gümüşler oğluna lazım olmadığından, onları ödünç para verende bırakmış. Oğlu elli yaşına geldiğinde, babası çoktan ölmüştü, ödünç para veren ile anlaşma yaparak yüz altmış yedi tane gümüş aldı.

"Sonuç olarak, bu yatırımın, elli yıl içinde sadece kira bazında kendini on yedi kez çoğaltmış olduğunu görüyoruz.

"O zaman, boş bir cüzdanı doldurmaya dair kullanılan üçüncü yöntem de şudur: *Çalıştırdığın her sikke, tıpkı çayırdaki aynı türden sürünün kendi kendini çoğalttığı gibi çoğalarak, cüzdanına doğru akan servet kaynağıyla sonsuz bir gelirin olacaktır.*"

Servetinin zarar görmesine izin verme

Dördüncü gün Arkad, sınıfına şöyle dedi; "Şansızlık, parıltılı izleri çok sever. Cüzdanınızdaki altınlar çok iyi bir şekilde korunmalıdır yoksa onlardan eser kalmaz. Tanrılar bize daha fazlasını vermeden önce, birkaç tane de olsa altın sahibi olup, onları korumasını öğrenmeliyiz." ve devam etti:

"Altın sahibinin eline geçen her fırsat, onu cezbeder ve makul gibi görünen projelere yatırım yapıp büyük miktarlarda para kazanacaklarını sanırlar. Genellikle bu tür yatırımlara, hevesli arkadaşlar ile akrabalar rağbet etmekte, katılması için onu da zorlamaktadır.

"Yatırım yapmanın en önemli kuralı, sermayenin korunmasıdır. Servetini kaybedeceğini bile bile daha yüksek kazançlar elde etmeye çalışmak akıllıca olur mu? Bence olmaz. Alınan riskin cezası olası bir kayıptır. Servetini bölmeden tüm teminatları iyice araştır ve paranı geri alabileceğinden emin ol. En kısa zamanda servet sahibi olabilmek için duygularının seni yanıltmasına izin verme.

"Birine borç vermeden önce, geri ödeyebilecek kapasitesi olduğundan ve bunu doğrulayan namından emin ol ki zorluklarla elde ettiğin servetini, istemeden de olsa, ona hediye etmiş olma.

"Herhangi bir alanda yatırım yapmadan, karşılaşacağın tehlikeleri önceden araştırıp, bilmelisin.

"Yaşadığım ilk deneyim tam bir trajediydi. Tüm birikimlerimi denizaşırı bir seyahate çıkan ve Tire'den benim için Fenikelilerin çok çok değerli mücevherlerinden alacağını ve döndüğünde bunları değerlerinin çok üzerinde fiyatlara

satarak gelirini paylaşacağımızı söyleyen Azmur adında bir tuğlacıya verdim. Ama alçak Fenikeliler, Azmur'a değerli mücevherler yerine cam parçaları sattı ve ben de servetimi kaybetmiş oldum. Yaşadığım bu deneyimle bugün, mücevher almak için servetimi bir tuğlacıya teslim etmiş olmamın ne kadar aptalca bir şey olduğunu görüyorum.

"Böylelikle kazanmış olduğum bu deneyimlerle size şunu öneriyorum: Aklınıza çok fazla güvenerek, servetinizi olası yatırımların tuzaklarına emanet etmeyin. Paranızın kâr etmesini istiyorsanız bu konuda deneyim sahibi olanlara danışın. Bu türden bir tavsiye karşılık beklenmeden verilir ve yatırım yapmak istediğiniz miktarın toplamına eşit değerde altına kolaylıkla sahip olmanızı sağlar. Eğer sahip olduğun serveti kaybetmeni önlüyorsa, onun esas değeridir.

"O zaman boş bir cüzdanı doldurmaya dair dördüncü yöntem budur ve en önemli etkisi, dolu bir cüzdanın boşalmasını önlüyor olmasıdır. *Servetinin güvencesi için, sermayenin zarar görmeyeceği, vazgeçtiğin zaman tümünü geri alabileceğin ve iyi miktarda kira talep edebileceğin yerlere yatırım yapmalısın. Akıllı adamlara danış. Altınları yönetirken kazanç sağlayan deneyimli adamların tavsiyelerini dikkate al. Sahip oldukları birikimlerle servetini zararlı yatırımlardan korumalarına izin ver.*"

BEŞİNCİ YÖNTEM

Sahip olduğun mülk kâr getiren bir yatırım olsun

Beşinci gün Arkad sınıfa şöyle dedi; "Eğer bir adam kazandığının onda dokuzunu yaşamak ve hayatın tadını çıkart-

mak için kullanıp onda birini de kenara koyuyorsa ve sahip olduğu refaha zarar vermeden bu miktarı kazanç sağlayacağı bir yatırıma dönüştürebiliyorsa, serveti çok hızlı bir şekilde büyüyecektir." ve devam etti:

"Babil'deki erkeklerin çoğunun aileleri, uygun olmayan yerlerde oturmaktadır. Müşkülpesent ev sahiplerine bir oda için yüklü miktarda kira ödemelerine karşın, ne eşlerinin çiçek yetiştirecekleri ne de çocuklarının kirli aralıklar haricinde rahatça oynayabilecekleri boş alanlar vardır.

"Hiçbir adamın ailesi, çocuklar rahatça temiz bir yerde oynayamadıkça ve eşleri çiçek yetiştirmenin yanı sıra ailesini besleyeceği pahalı şifalı otlar yetiştirebileceği bir alana sahip olmadıkça hayattan zevk almaz.

"Bir adamın kalbinin mutlulukla dolması için kendi bahçesindeki ağaçtan incir ve kendi bağlarından üzüm yiyebilmesi, sahip olduğu ev ile gurur duyması gerekir. Bu adamın kendine güvenmesi girişimlerini daha büyük bir güçle yapmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla, sizlere tavsiyem, başınızı sokabilecek bir ev sahibi olmanızdır.

"İyi niyetli olan her adam ev sahibi olabilecek yeteneğe sahiptir. Kralımız Babil'in duvarlarını iyice genişleterek, mantıklı fiyatlara satılabilecek daha çok boş alan yaratmadı mı?

"Öğrencilerim, size şunu da belirtmeliyim ki, borç verenler, aileleri için ev ve arsa sahibi olmak isteyen adamların bu arzularını memnuniyetle karşılamaktadır. Tuğlacı veya inşaatçıya, bu amacınız için makul bir miktarda para temin ettiğinizi gösterebilirseniz, övgüye değer böyle nedenler için kolaylıkla borç alabilirsiniz.

"Eviniz tamamlandığında, borç veren kişiye ödemeyi ev sahibine ödediğiniz sıklıkta yapabilirsiniz, çünkü yaptığınız her ödeme ona olan borcunuzu azaltacak ve birkaç sene

içinde verdiği borcun tamamını geri almış olacaktır.

"Artık çok mutlusunuz, çünkü kendi olanaklarınıza göre değerli bir mülke sahipsiniz ve oturduğunuz bu ev için bundan sonra yapacağınız tek harcama krala ödeyeceğiniz vergiler olacak.

"İyi kalpli eşiniz, sizin giysilerinizi yıkamak için nehir kenarına daha sık inmeye başlayacak ve her defasında, dönerken keçi postu ile su taşıyıp, bahçesinde yetiştirdiği bitkileri sulayacak.

"Böylece, kendi evine sahip olan adam, herkesin hayır dualarını alacaktır. Ev sahibi olmanız ile azalan harcamalar sayesinde sahip olduğunuz geliri kendi zevkleriniz için harcayıp, arzularınızı gerçekleştirmenin mutluluğunu tadacaksınız. O zaman, beşinci yöntemde bu olsun: *Ev sahibi olun.*"

ALTINCI YÖNTEM

Geleceğe yönelik kazanç sağlayın

Altıncı gün Arkad sınıfına şöyle dedi: "Herkesin hayat süreci çocukluğundan başlayıp, yaşlılığına kadar devam eder. Tanrılar onu vaktinden önce almadıkça, bu hayat yolundan hiç kimse ayrılamaz. Bu nedenle, bir erkeğin *kendi yaşlılığını düşünerek, ileriye yönelik uygun bir kazanç sağlaması ve ailesinin yanında olamayacağı günler için gerekli olacak hazırlıkları yapması gerekmektedir.* Bu dersin vermesi gereken mesaj ise, zaman içinde öğrenme yeteneğiniz azalmadan, cüzdanlarınızın doldurulmuş olması gerektiğidir." ve devam etti:

"Servet sahibi olmanın kurallarını anlayış biçiminden dolayı iyi gelir sahibi olan kişi, ileriye yönelik de düşünmeli-

dir. Zamanı geldiğinde hazırlıklı olabilmesi için, yıllar boyunca faydalanabileceği belirli yatırımlar planlaması veya temin etmesi gerekir.

"Bir erkeğin geleceğini garanti altına almasının çeşitli yolları vardır. Servetini gömmek için gizli bir yer bulabilir, ama bu gömme işini ne kadar ustalıkla yaparsa yapsın, yine de hırsızlar tarafından yağmalanmasına engel olamaz. Bu yüzden bu tür bir planı kesinlikle tavsiye etmem.

"Servetini değerlendirmek için ev ya da arsalar satın alabilir. Ve eğer bu yatırımları yaparken akıllıca davranıp, geleceğe yönelik yararlı ve kârlı olmasına dikkat ederse, değerleri düşmeyen bu yatırımları kiraladığı veya sattığı zaman kâr ederek, amacına ulaşacaktır.

"Herkes, para kullanan adamlara belirli bir miktar borç vererek, parasının düzenli olarak artmasını sağlayabilir. Para kullanan adam, topladığı kirayı verilen borç paranın üzerine ekleyerek, sermayenin miktarını arttıracaktır. Ansan adında tanıdığım bir sandalet imalatçısının bana yakın geçmişte anlattığına göre, sekiz yıl boyunca her hafta olmak üzere para satıcısına iki parça gümüş vermiş ve satıcının ona yakın bir geçmişte bildirdiği biriken kazancını öğrenince de çok sevinmiştir. Para satan, az miktarda yapılan yatırımın alışılagelmiş orandaki kira bedelinin dörtte birini, yapılan yatırımın toplamına dört yılda bir ekleyerek, Ansan'ın sahip olduğu gümüşleri bin kırk adede çıkartmıştır.

"Onu daha fazlası için teşvik etmek amacıyla matematik bilgimi kullanarak, önümüzdeki on iki yıl boyunca düzenli olarak para satana haftada sadece iki parça gümüş vermeye devam ettiği takdirde, sahip olacağı gümüş sayısının dört bin adet olacağını ve hayatının sonuna kadar yetecek bu gelirle layık olduğu şekilde yaşayacağını memnuniyetle bildirdim.

"Yaptığı iş ve yatırımlar her ne kadar iyi olursa olsun,

yaşlılık dönemini ve ailesinin geleceğini garanti altına almak isteyen herkes, öncelikle bütçesini ayarlayarak, düzenli olarak yapacağı bu kadar az miktarda bir yatırımla, bu denli çok kazanca sahip olabilir.

"Söylemek istediğim bir şey var. Aklımın bir köşesinde düşünmekte olduğum bir şey. Bir gün akıllı adamlar plan yaparak insanları ölüme karşı sigorta edecekler. Herkes aylık olarak cüzi bir miktarda para ödeyerek kendisini sigorta ettirecek. Sigorta olan kişi öldüğü zaman ise, biriken yüklü miktardaki para, ailesine verilecektir. Bunu gerekli olarak görüyor ve tavsiye ediyorum. Gerçekleşmesi için ortaklık ya da çok fazla sermaye gerektiğinden, bu planın bugün için olanaksız olduğunu düşünüyorum. Bu plan, kralın tahtı kadar kalıcı olmalıdır. İnanıyorum ki bir gün bu plan gerçekleşecek ve birçok insanı memnun edecek; çünkü sigortalı kişi yaptığı düşük miktarlı ilk ödemesinden hemen sonra ölse bile, ailesine verilecek olan miktar rahat bir yaşam sürmelerini sağlayacak kadar çok olacak.

"Geleceği değil de bu anı yaşadığımızdan, amaçlarımıza ulaşabilmek için gereken her şeyi yapmalı ve her fırsatı değerlendirmeliyiz. Böylelikle herkese şunu tavsiye ediyorum; bir yetişkin olarak, akıllıca ve çok iyi bir şekilde düşünülmüş yöntemlerle cüzdanınızın boş kalmasını önleyin. Çünkü boş bir cüzdan, para kazanmak için çok yaşlı bir adam veya reisini kaybetmiş bir aile için trajik bir olaydır.

"Altıncı yöntemde bu olsun o zaman: *Yaşlılık döneminde kendini ve aileni korumak için gerekli olan ihtiyaçlarını önceden temin etmelisin.*

Para kazanma yeteneğini geliştir

Yedinci günde Arkad, sınıfına şu şekilde hitap etti:

"Bugün size, boş bir cüzdana dair en önemli çareyi anlatacağım. Ama sözünü edeceklerim altınlar değil, karşımda renkli giysilerle oturan sizlerle ilgili olacak. Bugünkü konumuz, aklınıza ve yaşamınıza hükmeden, başarılı olmanızı önleyen şeyler hakkında olacak.

"Kısa bir süre önce, borç para isteyen genç bir adam bana geldi. Borç para istemesinin nedenini sorduğumda ise bana, kazancının harcamalarını karşılamadığını söyledi. Bunun üzerine ona borcunu ödeyecek miktarda fazladan para sahibi olmadığından, bir para satan için, yoksul bir müşteri olduğunu ve dolayısıyla ona borç veremeyeceğimi söyledim.

"Ona, 'Ne istiyorsun genç adam?' diye sordum. 'Daha fazla sikke mi kazanmak. Peki, para kazanma yeteneğini geliştirmek için ne yapıyorsun?' diye sordum.

" 'Yapabileceğim tek şeyi.' diye yanıt verdi. 'İki aydır işverenime altı kere gidip maaşımı arttırmasını istedim, ama bir türlü arttırmıyor. Onun yanına daha sık gidemem.'

"Onun bu davranışına karşı gülümseyebiliriz, çünkü gelirini arttırmak için gereken temel gereksinimlerden birine sahiptir. Daha çok para kazanmayı güçlü, namuslu ve övgüye değer bir şekilde arzu ediyor.

"*Başarılı olmaya, onu arzu ederek başlamalıyız. Arzularınız kesin ve sağlam olmalı.* Sıradan arzular, zayıf isteklerdir. Bir adamın zengin olmayı istemesi için makul arzular yeterlidir. Bir adamın beş parça altın arzulaması, somuttur ve bunu gerçekleştirmek için ısrarcı olacaktır. Beş altın sahibi

olma amacının gücüyle gerçekleştirdiği arzusuna devam ederek on, yirmi ve bin tane daha altın sahibi olmanın yöntemlerini ararken, servet sahibi olmasını izledik. Tek arzusunu elde etmeye çalışırken, kendini eğiterek daha fazlasına sahip oldu. Servetin artmasını sağlayan işlem şudur: Önceleri az miktarda olan servet, yöntemini öğrenip daha yetenekli olduğunuz zaman artar.

"Arzular makul ve kesin olmalıdır. Eğer arzularınızı gerçekleştirmek istiyorsanız, gereğinden fazla, karmaşık ya da kapasitenizin üzerinde olmamasına dikkat edin.

"Yaptığım işte başarılı olsam da, daha çok para kazanma yeteneğim yoktu. O günlerde, yoksul bir kâtiptim ve birkaç bakır parçası için toprak levhaları yontuyordum. Bir gün, etrafımdaki diğer kâtipleri izledim; benden daha çok çalışıp, daha fazla kazandıklarını gördüm. Böylelikle, herkesten daha fazla çalışmaya karar verdim. Ve kısa süre içinde, sahip oldukları başarının nedenini de öğrendim. İşime daha çok ilgi duyarak, görevime daha fazla yoğunlaşarak, daha çok çaba harcayarak gördüm ki hiç kimse bir günde benim kadar toprak levha yontamıyordu. Patronuma altı kez gitmeme gerek kalmadan, gelişen yeteneğim ile kısa süre içinde mükâfatlandırıldım.

"Ne kadar çok bilgi sahibi olursak, o kadar çok kazanırız. Sahip olduğunuz becerileri geliştirdikçe, karşılığını fazlasıyla alacaksınız. Bu kişi eğer bir zanaatkârsa, onunla aynı işi yapan ustaların kullandığı ve onun bilmediği yöntem ve aletleri öğrenebilir. Yasalarla ilgili bir işte çalışıyorsa veya düzenli bir hayat sürmek için uğraşıyorsa, kendisi ile aynı konumda olanlara danışabilir, bilgi alışverişinde bulunabilir. Eğer bir tüccarsa, her zaman daha ucuza satın alabileceği kaliteli malların arayışı içindedir.

"Çabuk kavrama yeteneği olan insanlar, sürekli olarak

onlardan alışveriş yapan müşterilerine daha iyi hizmet verebilmek için, yaptıkları işleri her zaman yenileyip, geliştirmektedir. Bu nedenle, pasif kalmamaları ve gelişimlerinin doruğunda olmaları için herkese ısrar ediyorum.

"Yaşadığımız birçok şey, hayatımızı zenginleştiren kazançlı deneyimlerdir. Kendine saygı duyan herkes bu tür şeyler yapmalıdır:

"Olabilecek en kısa sürede borçlarını ödemeli ve bütçesini aşacak alışverişler yapmamalıdır.

"Ailesinin onun hakkında iyi düşünmesi ve söz etmesi için, onlara çok iyi bakmalıdır.

"İsteklerini bir yere kaydetmelidir, çünkü eğer olur da tanrılar onu çağırırsa, onlara onurlu ve doğru bir biçimde mal sahibi olmayı başardığını gösterebilmelidir.

"Kötü talihleri yüzünden incitilmiş olanlara karşı merhamet gösterip, belirli ölçülerde yardımcı olmalıdır. Onun için önemli olan kişilere karşı düşünceli davranmalıdır.

"Bir cüzdanı doldurmaya dair yedinci ve son çare; *kendi gücünü geliştirmek, çalışıp daha bilgili olmak, daha hünerli olmak, kendine saygı duyduğunu kanıtlar şekilde davranmaktır.* Böylece kendine güvenerek, senin için çok önemli olan arzularına başarılı bir şekilde ulaşabilirsin.

"Uzun ve başarılı bir yaşamın deneyimleri sonucunda boş bir cüzdanı doldurmaya dair oluşan bu yedi yöntemi, servet sahibi olmak isteyen herkese tavsiye ederim.

"Öğrencilerim, Babil'de tahmin edemeyeceğiniz kadar çok altın var. Herkese yetecek kadar bolluk var.

"Haydi, gidip bu gerçekleri gözden geçirin, belki siz de başarılı olup hak ettiğiniz servete sahip olabilirsiniz.

"Şimdi gidip bu doğruları herkese öğretin ki majestemizin kulları da sevgili şehrimizin büyük servetinden bolca yararlanabilsin."

Şans Tanrıçası ile Tanışma

"Eğer bir adam şanslı ise, servetinin varabileceği büyüklüğü şimdiden tahmin etmek olanaklı değildir. Onu Fırat Nehri'ne bile atsan, elinde bir inci ile çıkacağından eminim."

–Babil atasözü.

Şanslı olma arzusu çok yaygındır. Bugünkü insanların gönlündeki bu güçlü arzu, dört bin yıl önce eski Babil'de yaşayan insanlarca da aynı güçle arzulanmaktaydı. Hepimiz, Şans Tanrıçası'nın bizi de kayırmasını isteriz. Tanışıp, onu etkilemenin, yalnızca güzel dikkatini değil, cömertliğini çekebilmenin bir yolu var mı?

Şansı kendine doğru çekmenin bir yolu var mı?

Eski Babil'deki insanların bilmek istediği buydu işte. Öğrenmek istedikleri tam olarak buydu. Akıllı, çabuk kavrayan insanlardı. Bu da şehirlerinin, niçin o zamanın en güçlü ve zengini olduğunun göstergesidir.

O zamanlarda ne okul ne de kolej vardı. Buna karşın, kullanışlı bir eğitim merkezine sahiptiler. Babil'in önde gelen binalarının arasında bir tanesi vardı ki kralın sarayı ile aynı derecede önemliydi; bu bina Asma Bahçeleri'yle Tanrıların Tapınağı'ydı. O zamanların düşünce yapısı üzerinde çok büyük etkisi olmasına karşın, tarih kitapları bu binayla ilgili neredeyse hiç bilgi içermemektedir.

Eğitim tapınağı olan bu binada zamanın ilmi, gönüllü öğretmenler tarafından öğretilmekte, popüler konular açık

oturumlarda tartışılmaktaydı. Herkes bu binanın duvarları içerisinde eşit kabul ediliyordu. Yoksul köleler bile, ceza almadan, kraliyet prenslerinin fikirlerine karşı çıkarak, onlarla tartışabiliyorlardı.

Sürekli olarak eğitim tapınağına gidip gelenler arasında, Babil'in en zengin adamı olarak bilinen, Arkad adında biri vardı. Arkad'a ait özel salonda neredeyse her gece, yaşlı, genç ama çoğunlukla orta yaşlı birçok adam toplanıp, ilginç konuları tartışıp görüşmekteydi. Şansı kendilerine çekmeyi bilip, bilmediklerini öğrenmek için onları dinlediğimizi varsayalım.

Güneş, ateş topu gibi, çölün toz bulutları içerisinden paralayarak henüz batmıştı ki Arkad, alışıldığı gibi, tembel tembel yürüyerek kürsüsüne çıktı. Şimdiden, dört sıra adam yere serilmiş halıların üzerinde arkalarına dayanarak oturup onun gelmesini beklerken, daha gelmekte olan birçok katılımcı vardı.

Arkad, "Bu akşam neyi tartışalım?" diye sordu.

Kısa süren bir duraksamadan sonra, uzun boylu bir dokumacı ona seslenerek ayağa kalktı ve "Tartışmak istediğim bir konu var ama Arkad, sana ve burada bulunan arkadaşlarıma garip geleceğini düşündüğüm için tereddüt ediyorum."

Arkad ve diğerlerinin zorlaması üzerine devam eder: "Bugün çok şanslıydım, çünkü içinde birçok altın olan bir cüzdan buldum. Şanslı olmaya devam etmek en büyük arzum. Herkesin bu arzuyu benimle paylaştığını düşünerek, şansı kendimize doğru nasıl çekebileceğimizi tartışmamız gerektiğini düşünüyorum."

Arkad, "Çok ilginç bir konu sunuldu," diye yorum yapar ve devam eder, "tartışmaya değer bir konu. Bazılarına göre şans işaret vererek gelir ama kaderin sebep olduğu hazırlıksız olaylar, tıpkı bir kaza gibi, amaçsız ve nedensiz bir şekilde

insanın başına bela açabilir. Diğerleriyse, iyi şansı kışkırtanın onu memnun edenleri ödüllendirmek için sabırsızlık içinde olan en cömert tanrıçamız Ashtar olduğuna inanmaktadır. Siz ne dersiniz, iyi şansı ikna edip bizleri ziyaret etmesini sağlamanın bir yolunu bulalım mı?"

Kalabalık topluluk heyecan içinde, "Evet! Evet! Yapalım!" diye cevap verir.

Böylece Arkad konuşmaya devam eder, "İsterseniz, tartışmamıza dokumacı gibi, çaba harcamadan değerli servet ya da mücevher gibi şeyler bulan arkadaşlarımızın deneyimlerini dinleyerek başlayalım."

Kısa bir süre sessizlik olur, herkes birinin kalkıp deneyimlerini anlatmasını bekler ama hiç kimse böyle bir girişimde bulunmaz.

Arkad, "Hiç kimse yok mu?" diye sorar. "Demek ki bu türden bir şans çok ender görülüyor. Peki, araştırmamıza nereden devam edeceğimize dair fikri olan var mı?"

İyi giyimli genç bir adam ayağa kalkarak, "Benim var" der. "Bir adam şanstan bahsettiği zaman doğal olarak aklına gelen ilk şey kumar masaları değil midir? Bu tip yerlere giden adamların, Tanrıça'nın kendilerine şans getirmesi ve bol kazanç sağlaması için ona yakardığını görmüyor muyuz?"

Sandalyesine otururken biri seslenir, "Susma! Hikâyene devam et! Tanrıça hiç sana kumar masasında lütufta bulundu mu? Zarları, kırmızı tarafı üstte olacak şekilde döndürüp, cüzdanını kâğıt dağıtıcısının hesabındaki paralar ile doldurmanı mı sağladı, yoksa zarları mavi tarafı üstte olacak şekilde döndürüp, zorluklar içinde kazandığın gümüşleri kâğıt dağıtıcısının almasını mı uygun gördü?"

Genç adam, iyi niyetli kahkahalara iştirak ederek yanıt verir, "İtiraf etmeliyim ki varlığımdan bile haberdar olduğunu sanmıyorum. Peki ya sizler? Tanrıça'nın böyle yerlerde

bekleyerek, zarları sizin yararınıza döndürdüğünü gördüğünüz oldu mu hiç? Öğrenmek için olduğu kadar, dinlemek için de çok hevesliyiz."

Arkad konuşmayı keserek, "Akıllıca bir başlangıç," der. "Aklımızdaki soruları her yönü ile düşünüp, tartışmak için burada toplanıyoruz. Kumar masalarını önemsememekle, birçok adamın yaptığı şeyi, birkaç gümüş parçasıyla şansını deneyip altın sahibi olma eğilimini de görmezlikten gelmiş oluruz."

Başka bir dinleyici, "Bu bana dünkü yarışları hatırlattı." diye seslenir. "Kumar masalarını sık sık ziyaret eden Tanrıça, zengin at arabalarının ve öfkeli atların çok daha fazla heyecan verdiği yarışları görmezlikten gelecek değil herhâlde. Arkad, bize doğruyu söyle, dün, bahsini Nineveh'ten gelen gri atlara yatırmanı mı söyledi? Dün senin arkanda oturuyordum ve bahsini gri atlara yatırdığını duyunca kulaklarıma inanamadım, çünkü senin de bildiğin gibi, adil bir yarış olduğu takdirde Asur'daki hiçbir takım bizim sevgili doru atlarımızı geçemez.

"Son dönemeçte, iç taraftan gelen siyah atın tökezleyip bizim çocukların yolunu keseceğini, grilerin yarışı kazanıp haksız bir zafer sahibi olacaklarını, dolayısıyla bahsini griler üzerine yapman gerektiğini Tanrıça mı söyledi?"

Arkad hoşgörülü bir ifadeyle gülümseyerek, şakacı adama yanıt verir; "Sevgili Tanrıça'nın bizim at yarışları bahislerimizle ilgilendiğini düşünmenizi sağlayan şey nedir acaba? Bence, o, muhtaçlara yardım etmekten ve hak edenleri ödüllendirmekten dolayı memnuniyet duyan, Sevgi ve Asalet Tanrıçası'dır. Ben onu, insanların kazandığından çok altın kaybettikleri kumar masaları ya da at yarışlarında değil, kayda değer işler yapıp, ödüllendirilmeyi hak edenlerin yanında arıyorum.

"Yapılan iş ister toprak işlemek, isterse de dürüstçe yapılan bir ticaret olsun, tüm iş alanlarında, iş bitiriciliğiniz ve emeklerinizin karşılığında kâr etme şansınız olacaktır. Vereceğiniz yanlış kararlar ya da rüzgâr ve hava koşullarının emeklerinizi boşa çıkarmasından dolayı her zaman ödüllendirilmeyebilirsiniz. Ama her şeye karşın ısrarcı olursanız, kazancınızın farkına varabilirsiniz, çünkü şans, kazanmanız için her zaman sizin yanınızda olacaktır.

"Ama bir adam kumar oynuyorsa bu değişecektir ve şans her zaman onun karşısında olacaktır. Oyunlar öyle bir şekilde düzenlenir ki şans her zaman oyun kurucudan yanadır. Onun işi, oyuncuların bahislerinden olabildiğince yüksek kazanç sağlamaktır. Oyun kurucunun ne kadar sıklıkta kazandığını ve kazanma şanslarının ne kadar az olduğunu fark eden çok az bahisçi vardır.

"Diyelim ki küp üzerine, bahse para yatırdınız. Atıldığı her sefer, hangi yüzün daha çok üstte kalacağına dair bahse giriyoruz, eğer kırmızı taraf üstte kalırsa oyun sahibi bize yatırdığımızın dört mislini verir. Ama eğer diğer beş taraftan herhangi biri daha çok üstte kalırsa, bahsi kaybederiz. Böylece, rakamlar şunu gösteriyor ki, her bahiste kaybedeceğimiz beş şansımız var ama kırmızı bahsi kazandığımız her sefer için dört tane ödendiğine göre, kazanmak için dört şansımız oluyor. Bir gecelik oyunda, oyun sahibi bahse yatırılan sikkelerin beşte birini kendi kazancı için tutmayı ümit eder. Bir bahisçi, sahip olduğunun en az beşte birini yitirmesi için ayarlanan bahislerde, tesadüfen kazanmaktan başka şansı olduğunu nasıl düşünebilir?"

Dinleyicilerden biri tartışmaya, "Bazen, bazılarının yüklü miktarlarda kazandığı da oluyor." diyerek katılır.

Arkad, "Evet doğru, kazananlar da oluyor." diyerek devam eder. "Bu tür şans ile kazanılan paraların, onlara kalıcı

yararlar sağlayıp, sağlamayacağını düşünüyorum. Babil'de, tanıdığım birçok servet sahibi adam var ama adını veremeyeceğim, bu yoldan kazandığı paralar ile başlayarak servet sahibi olan yalnızca tek adam var.

"Eminim, bu akşam burada toplanan sizlerin, varlıklı vatandaşlarımız hakkında bildiği birçok şey vardır. Başarılı bir hayata sahip olmak için varlıklı vatandaşlarımızdan kaç tanesinin kumar masalarına güveneceğiyse merak konusu. Çevrenizdeki tanıdığınız kişileri anlattığınızı farz edelim. Ne diyorsunuz?"

Kısa süreli bir sessizlik ardından, şakacı adam cesaretlenerek, "Sorgulaman kumar masalarındaki oyun sahiplerini de kapsıyor mu?" diye sorar.

Arkad, "Aklına gelen başka biri yoksa neden olmasın." diye yanıt verir. "Eğer aklınıza gelen kimse yoksa ya sizler? Aranızda, sürekli olarak kazanan ve tereddüt etmeden, gelir kaynağı olarak bu yolu tavsiye eden yok mu?"

Arkad'ın sorusu, arkalardan başlayan iniltiler ve önlere doğru yayılan kahkahalarla yanıtlanmış olur.

"Sanırım şansı, Tanrıça'nın sık uğrak yerlerinden olan kumar masaları ve at bahislerinde aramıyoruz," diyerek devam eder: "Bu yüzden başka alanları araştıralım. Onu, ne kaybolmuş cüzdanları bulup aldığımız yerlerde ne de kumar masalarının çevresinde dolaşırken bulduk. Ve itiraf etmeliyim ki at yarışlarında kazandığımın çok daha fazlasını kaybettim.

"Şimdi de, yaptığımız ticareti ve iş hayatımızı ele alalım. Çok kârlı bir iş yaptığınızı düşünün, bunun sonucunda sahip olacağımız kârlı kazancı niçin emeğimizin karşılığı olarak görüyoruz da şans olarak görmüyoruz? Bu nedenlerden dolayı, Tanrıça'nın armağanlarını görmezlikten geldiğimizi düşünüyorum. Belki de, onun cömertliğini takdir etmediğimiz

zamanlarda bize gerçekten destek oluyordur. Önereceğiniz, başka tartışma konusu var mı?"

Bunun üzerine şık, beyaz kıyafetini düzelterek ayağa kalkan yaşlıca bir tüccar, "Siz değerli Arkad ve arkadaşlarımın izniyle bir şey söyleyeceğim." der. "Sizin de dediğiniz gibi, diyelim ki çalışkan olmamıza ve iş hayatında başarılı olabilmek için sahip olduğumuz yeteneğe güveniyoruz, peki öyleyse niçin şimdiye kadar zaman, zaman sahip olduğumuz çok kârlı sonuçlar doğuracak imkânlar bize sunulmuşken, tam bunların başarısını tadacakken, bir anda yok olup, gidiyorlar? Bunları niçin dikkate almıyoruz? Eğer gerçekleşmiş olsalardı, şansın ender örneklerinden olacaklardı. Memnuniyet duyma aşamasına gelmedikleri için, bunları yalnızca ödül olarak göremeyiz. Eminim burada olan herkesin anlatacağı bu tür deneyimleri vardır."

Arkad, "İşte, akıllıca bir yaklaşım." diyerek onaylar. "İçinizden kaç kişi yakaladığı şansı ellerinden kaçırdığını o anda fark etti?"

Tüccar ile birlikte birçok el havaya kalkar. Arkad ona doğru işaret ederek, "Madem bu konuyu gündeme siz getirdiniz, ilk olarak sizi dinlemek isteriz." der.

"Memnuniyetle," diye yanıt verir, "size şansın bir adama ne denli yakınlaştığını ama adamın onu fark etmeyip, elinden nasıl kaçırdığını ve bu yüzden sahip olamadığı şeyler için ileride duyduğu pişmanlığı anlatacağım.

"Yıllar önce, yeni evli ve iyi kazançlı bir işte çalışan genç bir adamken, babam bir gün gelip, ısrarla yatırım yapmamı istedi. Babamın arkadaşlarından birinin oğlu, şehrimizin duvarlarının çok uzağında olmayan çorak yapılı bir arsa bulmuş. Kanalın tepelerinde olan bu arsaya su bile ulaşmıyormuş.

"Babamın arkadaşının oğlu, bu arsayı almak için bir plan

tasarlayıp, öküzün çekebileceği üç tane kocaman su değirmeni yaparak, çorak toprakları sulayıp verimli hâle getirmeyi istemiş. Bunu başarınca da arsayı küçük parsellere bölerek, ekilecek alan olarak şehirde oturan ev sahiplerine satmayı planlamış.

"O da benim kadar para kazanan genç bir adamdı. Onun babası da, benimki gibi, çok kalabalık bir aileden gelmekteydi ve sahip olduğu çok fazla şey yoktu. Bu nedenle girişimini tamamlayacak yeterli sermayeyi toparlayamayınca, bir grup adamı ikna ederek bu girişime katılmalarını sağlamaya karar vermiş. Bu grup, parası olan ve arsa satılacak duruma gelinceye kadar gelirlerinin onda birini bu arsaya yatırmayı kabul eden, on iki adamdan oluşacaktı. Ve arsa satılınca, herkes, yaptığı yatırımla orantılı olarak kârdan pay alacaktı.

" 'Sen, sevgili oğlum,' dedi babam, 'artık genç bir adamsın. En büyük arzum, ileride herkesin sana saygı duymasını sağlayacak mal varlığın için şimdiden yatırım yapmaya başlaman ve babanın yapmış olduğu akılsızca yanlışlardan ders almandır.'

" 'Ben de bunu çok istiyorum, babacığım.' diye yanıt verdim.

" 'O zaman şunu tavsiye edeyim. Senin yaşındayken yapmış olmam gereken her şeyi yap. Kazancının onda birini bir kenara ayırarak, kâr getirecek yatırımlar yap. Böylelikle, gelirinden ayırdığın onda biri ve onun da kazandırdıkları ile benim yaşıma gelmeden hatırı sayılır bir mal sahibi olursun.' dedi.

" 'Sözlerin, bilgeliğin sözleri, babacığım. Servet sahibi olmayı fazlasıyla arzuluyorum. Fakat yapmam gereken zorunlu harcamalarım var. Bu yüzden, bana tavsiye ettiğin şeyi şu anda yapamam. Çok gencim. Daha çok zamanım var.' diye yanıt verdim.

" 'Ben de gençken aynı şekilde düşünüyordum ama bu yaşıma geldim ve hâlâ başlayamadım.' der.

" 'Farklı bir dönemde yaşıyoruz babacığım. Ben, senin hatalarını yapmaktan kaçınacağım.'

" 'Şans kapını çalıyor oğlum. Seni servet sahibi yapacak bir şans olabilir bu. Yalvarırım bu fırsatı tepme. Yarın arkadaşımın oğluna git ve maaşının yüzde onunu bu yatırıma yatıracağına dair onunla anlaşma yap. Hemen yarın git. Fırsatlar hiç kimsenin keyfini beklemez. Bugün orada ise, yarın yoktur. Bu yüzden sakın bu işi geciktirme!'

"Babamın tavsiyesine karşın, tereddüt ettim. Tüccarların doğudan getirdiği yeni giysiler o kadar şık ve gösterişliydi ki sevgili eşim ve ben bunlardan birer tane almamız gerektiğini düşünüyorduk. Eğer kazancımın onda birini bu girişime yatırmayı kabul edersem, bunlar ve bunun gibi arzularımızı gerçekleştirmekten mahrum olacaktık. Karar vermeyi sürekli olarak erteledim; karar vermek ve onu izleyen pişmanlık duygusuna mani olmak için çok geç kalmıştım. Girişim tahmin edilemeyecek kadar başarılı olmuştu. Şansı elimden kaçırmamın kanıtı olan hikâyem, bu işte."

Çöllerden gelen esmer adam, "Bu hikâyede, *şansın fırsatları değerlendiren adamlara geldiğini* gördük." diye yorum yapar. "Mal sahibi olmanın her zaman bir başlangıç noktası olmalı. Belki de bu başlangıç noktası, adamın gelirinden, ilk yatırımına doğru aktardığı birkaç altın veya gümüş olacaktır. Benim birçok sürüm var. Sürü sahibi olmamın başlangıcı, ben sıradan küçük bir çocukken bir parça gümüş ile aldığım buzağı idi. Servetimin başlangıç noktası olan bu buzağı, benim için çok değerliydi.

"Bir adamın mal varlığını kurmak için attığı ilk adım, ona gelecek olan şans gibidir. O ilk adımla, emek verdiği işten kazanç sağlayan herkes, onun için çalışan altınlarının ka-

zancını değerlendirme aşamasına gelecektir ve bu da çok önemlidir. Bazı şanslı kişiler, ilk adımı genç yaşta atıp, ileri yaşta atanlara göre finansal açıdan daha başarılı olurlar ya da bazı talihsiz adamlar, tıpkı tüccarın babası gibi, bu ilk adımı hiçbir zaman atamazlar.

"Eğer tüccar olan arkadaşımız, bu adımı daha genç yaşlarda, eline fırsat geçtiği zaman atmış olsaydı, şu anda dünyanın nimetlerinden daha fazla faydalanıyor olacaktı. Dokumacı arkadaşımızın şansı, ona bu saatten sonra o ilk adımı attırmalı mı? Bu kesinlikle çok daha güzel bir yaşamın başlangıcı olacaktır."

Başka bir ülkeden gelen yabancı kalkarak, "Teşekkür ederim! Ben de, konuşmak istiyorum." der. "Ben Suriyeliyim ve dilinizi çok iyi konuşamıyorum. Bu arkadaşa, tüccara, bir isim vermek istiyorum. Belki, bu ismin çok nazik olmadığını düşüneceksiniz, ama yine de ben ona bu isim ile hitap etmek istiyorum. Ama ne yazık ki, sizin lisanınızda nasıl söylendiğini bilmiyorum. Kendi lisanımda söylersem de siz anlamayacaksınız. Dolayısıyla, lütfen, centilmen bir beyefendi bana sizin lisanınızda onun için çok yararlı olacak şeyleri erteleyen adamlara nasıl hitap edildiğini söyleyebilir mi?"

Biri, "Uyuşuk!" diye bağırır.

Suriyeli, "İşte, o bu!" diye bağırıp, heyecanla ellerini sallar, "Gelen fırsatları değerlendirmez. Bekler. 'Şu anda çok işim var,' der. Sana söylüyorum; fırsatlar, bu kadar uyuşuk bir adamın karar vermesini beklemez. Çünkü onlar, bir adam şanslı olmak istiyorsa ateş gibi olmalıdır, diye düşünür. Fırsatlar geldiğinde ateş gibi olmayan her adam, tüccar arkadaşımız gibi, uyuşuktur."

Tüccar, nazik bir şekilde ayağa kalkıp, kahkahalara karşılık verircesine herkesi selamlar. "Bizim duvarlarımızın arasında doğruları söylemeye çekinmeyen yabancı, saygılarımı

sunuyorum sana."

Arkad, "Şimdi, fırsatlarla ilgili başka bir hikâye dinleyelim. Deneyimini paylaşmak isteyen başka biri daha var mı?" diye sorar.

Orta yaşlı, kırmızı giysili bir adam, "Ben varım!" diye yanıt verir. "Ben hayvan satın alırım ve bunlar çoğunlukla develer ile atlar olur. Bazen, koyun ve keçi de aldığım olur. Tüm gerçekliğiyle anlatacağım bu hikâye, bir gece, hiç beklemediğim bir anda gelen fırsatla ilgilidir. Belki de bu yüzden gitmesine izin verdim. Bu hikâyenin muhakemesini siz yapın.

"Bir gece, deve bulmak için gittiğimiz on günlük seyahatten umudumuzu yitirmiş bir hâlde şehre döndüğümüzde, şehir kapılarının kapatılıp kilitlenmiş olduğunu görünce çok sinirlendim. Kölelerim, çok az yiyecek ve susuz geçireceğimiz gecenin hazırlığını yapmakta ve çadırımızı kurmaktayken, bizim gibi şehrin kilitli kapılarının dışında kalan benden yaşça büyük bir çiftçi, yanıma geldi ve:

" 'Memnun oldum efendim. Görünüşünüzden anladığım kadarıyla, siz bir alıcısınız. Eğer bu doğruysa, getirdiğim en iyi koyun sürüsünü size satmak isterim. Yazık ki sevgili eşim ateşler içinde hasta yatmakta. Hemen yanına dönmem gerekiyor. Sürümü alırsanız, ben ve kölelerim, develerimize binerek zaman kaybetmeden geri döneceğiz.' dedi.

"Karanlık olduğundan, sürüsünü göremiyordum, ama melemelerden büyük bir sürü olduğu anlaşılıyordu. Arayıp, bulamadığım develer için on gün harcadıktan sonra, bu adamla anlaşabildiğimden dolayı çok mutluydum. Adam heyecan içinde çok yüksek bir fiyat belirledi. Ama kölelerimin ertesi gün sürüyü şehre götürerek iyi kâr edeceğim bir fiyata satacağından emin olarak, teklif ettiği fiyatı kabul ettim.

"Pazarlık bitmiştir." diye seslenerek, kölelerimin, fenerleriyle gelip, çiftçinin dokuz yüz adet dediği sürüyü

saymalarını istedim. Susamış ve yorgun koyunları sayma girişimimizi anlatarak sizlere eziyet etmek istemem arkadaşlarım. Bunun, o an için olanaksız olduğunu anladıktan sonra çiftçiye, dobra dobra, koyunları ertesi gün sayacağımı ve parasını da ondan sonra vereceğimi söyledim."

" 'Lütfen saygıdeğer efendim,' diye yalvararak, 'en azından üçte ikisini ödeyin ki ben de yoluma gideyim. Sizinle birlikte en akıllı ve eğitimli kölemi bırakıp, koyunları saymanızda yardımcı olmasını söylerim. Paranın kalanını da ona verebilirsiniz.'

"Ama inatçı olduğumdan, o akşam ön ödeme yapmayı kabul etmedim. Ertesi gün, daha ben uyanmadan, şehrin kapıları açılmış ve dört alıcı adam telaş içinde dışarı çıkarak koyun sürüsünü görmeye gitmiş. Çok istekli olduklarından ve şehrin içinde bulunduğu kuşatmadan dolayı yiyecek sıkıntısı çekildiğinden, yüksek fiyatlar ödemeye hazırlarmış. Yaşlı çiftçi sürülerini bana önerdiği fiyatın tam üç katına satmış. Ben ise çok ender gelen şansı da böylece kaybetmiş oldum."

Arkad, "İşte çok garip bir hikâye." diye yorum yapar. "Ne tür bir bilgelik öneriyor sizce?"

Saygıdeğer eyerci, "Eğer yapılan pazarlığın akıllıca olduğuna inanıyorsak, en büyük akıllılık, ödemeyi tereddüt etmeden hemen yapmamızdır." diyerek fikrini söyler. "Eğer yaptığın pazarlık kârlıysa, onu diğerlerininkinden olduğu kadar, kendi zaaflarından da korumalısın. Biz ölümlüler çok istikrarsız oluyoruz. Yanlış düşüncelerimizi daha çabuk değiştirebilmeliyiz. Çok inatçıyız. Evet, bazen de o kadar kararsızız ki fırsatların elimizden kaçıp gitmesine izin veriyoruz. Yaptığım ilk yargı en doğrusudur. İyi bir pazarlığa katılıp sürdürmek için kendimi her zaman zorladım. Kendi zayıflığımdan korunabilmek için, böyle bir pazarlık sırasında benim olması gereken şansı kaybedip pişmanlık duymak

istemediğimden, önlem olarak, hemen o anda depozito veririm."

Suriyeli tekrar ayağa kalkarak, "Teşekkürler! Tekrar söz hakkı istiyorum." der. "Bu hikâyeler birbirine çok benziyor. Her defasında fırsatlar aynı nedenlerden dolayı uçup, gidiyor. Uyuşuk adamlar, her defasında kararsız kalıyor ve 'En iyi zaman şu an, ateş gibi olmalıyım.' demiyorlar. Bir adam bu durumda nasıl başarılı olabilir ki?"

Alıcı, "Söylediklerin çok akıllıca sevgili arkadaşım." diyerek karşılık verir. "Her iki hikâyede de gördüğümüz gibi şans, ağırkanlı olmaları yüzünden, uçup gitti. Ama bu çok da garip değil. Çünkü uyuşukluk her adamın ruhunda bulunur. Hepimiz servet sahibi olmak istiyoruz; ama ne zaman karşımıza bir fırsat çıksa, içimizdeki o ağırkanlılık nedeniyle bu fırsatları kabul etmekte gecikiyoruz. Bu yüzden kendimizin en kötü düşmanı yine kendimiz oluyoruz.

"Gençliğimde, onu Suriyeli arkadaşımızın eğlendiği o uzun sözcük olarak biliyordum. Başlarda, olayları yorumlama biçimimden dolayı sahip olduğum birçok kârlı ticaret olanağını kaçırdığımı sanıyorum. Sonra, bunun inatçı yaradılışım ile bağlantılı olduğunu fark ettim. Ve en sonunda bunun kaynağının çabukluk ve kararlılık gerektiren işlerde uyuşuk davranma alışkanlığım olduğunu anladım. Gerçek karakterim açığa çıkınca, ondan nasıl da nefret ettim. Vahşi bir eşeğe bağlanan at arabasının ona verdiği acı gibi bir acı ile başarılı bir şekilde kendimi bu düşmandan kurtardım."

"Teşekkür ederim! Tüccar Bey'e bir şey sormak istiyorum." diyerek, Suriyeli yine konuşmaya başlar: "Giydiklerin çok kaliteli, yoksulların giydiklerine hiç benzemiyor. Başarılı bir adam gibi konuşuyorsun. Uyuşukluğun, kulağına fısıldamasını duyup duymadığını söyler misin?"

Tüccar, "Tıpkı alıcı arkadaşımız gibi, benim de uyuşuk

olma alışkanlığımı fark edip, ondan kurtulmam gerekti." diye yanıt verir. "O, girişimlerimi bozmak için bekleyen ve beni izleyen bir düşman olduğunu kanıtladı. Anlattığım hikâye, fırsatları benden nasıl uzaklaştırdığının kanıtı olan, birçok örnekten biridir. Anlaşıldığı takdirde, onu yenmek o kadar da zor değil. Tahıl sandığını çalacak hırsıza, ya da müşterilerini çalıp tüm kârını elinden alan düşmana, hiç kimse bilerek rıza göstermez. Bu tür şeyleri düşmanımın yaptığını fark ettiğim an, büyük bir kararlılık göstererek onu alt ettim. Babil'in zenginliğinden yararlanmak isteyen herkes, aynı şeyi yapıp, uyuşukluk içgüdüsünü kontrol etmeyi öğrenmelidir.

"Sen ne dersin Arkad? Babil'in en zengin adamı olduğundan, herkes senin en şanslı kişi olduğunu düşünüyor. Bir adam, içindeki uyuşukluk duygusunu tamamen yok etmeden, başarının en yüksek noktasına ulaşabilir mi?"

Arkad, kabul ederek, "Tıpkı senin söylediğin gibi." der. "Uzun yıllar boyunca birçok kuşağın ticaret ve ilmin yollarında ilerleyerek başarıya giden yolu bulmalarını izledim. Bu adamların da önüne fırsatlar çıktı. Bazıları bu fırsatları yakalayıp dengeli bir biçimde devam ederek, hayallerini süsleyen arzularını gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşadı. Ama çoğunluk, kararsızlık gösterip, sendeleyerek geride kaldı."

Arkad, dokumacıya doğru döndü. "Şans ile ilgili tartışmamızı istemiştin. Bu konu ile ilgili şu anki düşüncelerini dinleyelim bakalım."

"Şansı çok farklı bir yönden görüyorum. Bir adamın çaba harcamadan sahip olabileceği bir şey olmadığını düşünüyorum. Şu anda gördüğüm ise, bu tür şeyleri hiç kimsenin kendine doğru çekemediğidir. Tartışmamızdan öğrendiğim kadarıyla *şansı kendine doğru çekebilmen için, sahip olduğun fırsatları değerlendirmen gerekmekte*. Böylelikle, gelecekte, karşıma çıkacak bu tür fırsatları değerlendirmek için elimden

geleni yapacağım."

Arkad, "Tartışmamızda ortaya çıkan gerçekleri iyi kavradın." diye yanıt verir. "Şans genelde fırsatların arkasından, bazen de başka şekilde gelir. Eğer tüccar arkadaşımız Tanrıça'nın ona sunduğu fırsatı kabul etmiş olsaydı, şansı yakalamış olacaktı. Aynı şey alıcı arkadaşımız için de geçerli, eğer sürüyü satın alıp çok daha yüksek bir fiyata satmış olsaydı, o da şansın sağladığı olanağın keyfini sürecekti.

"Bu tartışmaya devam etmemizin sebebi, şansı kendimize doğru çekmenin yollarını bulmaktı. Ve sanırım bunun yolunu bulduk. Dinlediğimiz her iki hikâyede de, şansın fırsatların arkasından geldiği anlatıldı. Sonucu ister iyi, isterse kötü olsun, tek bir gerçek var; o da şans ile ilgili hikâyelerin çoğunun birbirine benziyor olmasıdır. Gerçek olan: *Şansı yakalamak için fırsatları değerlendirmemizdir.*

"Kendilerini geliştirmek için fırsatları yakalayanlar, Şans Tanrıçası'nın dikkatini çeker. Onu memnun edenlere yardım edebilmek için sabırsızlıkla beklemektedir. Onu en çok memnun edenler, çalışkan kişilerdir.

"Arzuladığınız başarılara, ancak çalışarak ulaşabilirsiniz."

Şans Tanrıçası'nın Gözdeleri Çalışkan Adamlardır!

Altın Sahibi Olmaya Dair Beş Kural

"Bir çanta dolusu altın ya da toprak levhanın üzerine kazınmış bilgece sözler; eğer seçme şansınız olsaydı, hangisini tercih ederdiniz?"

Merak içindeki dinleyicilerin bronz yüzleri, yanan çöl çalılarının çıtırdayan ateşinin alevlerinin arasından parıldamaktaydı.

Yirmi yedi kişi birden, "Altını, altını!" diyerek koro hâlinde yanıt verir.

Yaşlı Kalabab, verecekleri cevabı önceden bilircesine gülümser.

"Dinleyin." diyerek elini kaldırıp, devam eder. "Gecenin karanlığında uluyan kurtları duyuyor musunuz? Açlıktan bir deri bir kemik kaldıkları için uluyor ve inliyorlar. Onları doyurmak istediğin zaman ne yapıyorlar? Kesinlikle yarını düşünmeden biraz daha kavgacı ve saldırgan oluyorlar.

"Bu insanoğlu için de geçerli. Onlara akıl ve altın arasında seçim yapma şansı verildiğinde, onlar ne yapıyor? Verilen aklı görmezlikten gelip, altını ziyan edip, ertesi gün altınları kalmadığından dolayı feryat ediyorlar.

"Altınlar, onun kurallarını ve onu değerlendirmesini bilenler için muhafaza edilmektedir."

Serin bir gece olduğundan, Kalabab bacaklarını örter.

"Uzun yolculuğumuz boyunca bana sadık olarak hizmet ettiğiniz; develerime iyi baktığınız; çölün kızgın kumlarında şikâyet etmeden güçlükle yol aldığınız; mallarımı yağmalamak isteyen hırsızlara karşı cesurca koruduğunuz

için, bu akşam sizlere, daha önce hiç duymadığınız altın sahibi olmaya dair beş kuralı anlatacağım."

"Söyleyeceklerimi büyük bir dikkatle dinleyin, çünkü eğer söylediklerimin anlamını kavrayıp, onları önemserseniz, gelecek günlerde birçok altın sahibi olursunuz."

Belirgin ve etkili bir ara verir. Mavi tentenin tepesindeki yıldızlar, Babil'in bulutsuz gökyüzünde parlıyordu. Grubun arkasında beliren solgun renkli çadırlar, olası bir çöl fırtınasına karşı sıkıca kazıklara bağlanmıştı. Çadırların yanında, düzgünce paketlenip, postlarla örtülmüş mallar duruyordu. Deve sürüsünün yanında kumlara uzanmış adamların bazıları tütün çiğnemekte, diğerleriyse uygunsuz, kısık sesler çıkararak horlamaktaydı.

Paketçilerin lideri, "Bize birçok faydalı hikâye anlattın Kalabab." der. "Senin için çalışıyoruz, ama yarın görevimizi tamamladığımız zaman, bize sunduğun ilmin, rehberimiz olacaktır."

"Şu ana kadar, sizlere uzak ve garip ülkelerde yaşadıklarımı anlattım, ama bu akşam size, yetenekli ve varlıklı Arkad'ın ilmini anlatacağım."

Paketçilerin lideri, "Onun hakkında çok şey öğrendik," diyerek Kalabab'ı onaylar, "çünkü o, Babil'de yaşayan en zengin adamdı."

"En zengin adam olmasının yanı sıra altınla ilgili konularda da hiç kimsenin olmadığı kadar bilgeydi. Bu akşam size onun ilmiyle ilgili anlatacaklarım, aynen oğlu Nomasir'in ben bir delikanlıyken Nineveh'de bana anlattığı biçimde olacak.

"Patronum ve ben gecenin karanlığına kadar Nomasir'in sarayında oyalandık. Nomasir'in istediği renk bulunana kadar, birçok kaliteli halıyı taşıması için patronuma yardımcı oldum. En sonunda istediği rengi bulup, tatmin olunca, bize,

onunla birlikte oturup, çok nadir bulunan ve kalitesine alışık olmayan midemi ısıtacak, güzel kokulu şaraptan içmemizi istedi.

"Ve sonra, size anlatacağım gibi, babası Arkad'ın harika ilmiyle ilgili bir hikâye anlattı.

"Bildiğiniz gibi, Babil'deki varlıklı adamların oğulları, örf ve âdetler gereği, mirasa sahip olmak ümidiyle babalarıyla aynı evi paylaşırlar. Arkad, bu örf ve âdete karşı olduğundan, oğlu Nomasir'i büyüdüğü zaman başka bir şehre göndererek şöyle dedi:

" 'Sevgili oğlum, en büyük arzum varlığımın sahibi olman. Ama önce bu varlığı yönetebileceğini kanıtlamalısın. Dolayısıyla önce dünyaya açılıp, altın sahibi olabileceğini ve diğer adamların içerisinde saygın bir yer edineceğini ispat etmeni istiyorum.

" 'Servet sahibi olmak için yoksul bir genç adam olarak başladığımda mahrum olduğum iki şeyi, iyi bir başlangıç yapabilmen için sana vereceğim.

" 'Önce sana bu altın dolu çuvalı veriyorum. Eğer bunu akıllıca kullanırsan, gelecekteki başarının temeli olacaktır.

" 'Vereceğim ikinci şey ise, üzerinde altın sahibi olmaya dair beş kuralın yazılı olduğu, toprak levha olacak. Bu kuralları gerektirdiği şekilde yorumlayıp uyguladığın takdirde, geleceğini güven altına alıp, yeterli miktarda kazanç sağlayacaksın.

" 'On yıl sonra baba evine geri dön ve yaptıklarına dair rapor ver. Eğer hak ettiğini kanıtlarsan seni mal varlığımın varisi yaparım. Yoksa tüm servetimi, tanrıların anlayışına sığınarak, ruhuma karşılık papazlara veririm.'

"Nomasir, bir çuval dolusu altını, ipek gibi bir kumaşa itinalı bir şekilde sarılı toprak levhayı, köleleri ve üzerinde seyahat edecekleri atlarını alarak yola koyuldu.

"Aradan on yıl geçti ve Nomasir, babası ile anlaştığı üzere, oğlunun dönüşü şerefine arkadaş ve akrabaların davet edildiği çok büyük bir yemek düzenleyen, babasının evine döndü. Yemek bittikten sonra anne ve babası, büyük salonun bir köşesine çektikleri, taht benzeri koltuklara oturdu. Onlara yaptıkları ile ilgili hesap vereceğine dair söz veren Nomasir ise anne ve babasının önünde durdu.

"Geceydi. Salonu loş bir şekilde aydınlatan kandilin fitilinden çıkan duman, odaya puslu bir görünüm veriyordu. Beyaz yün ceket ve tunik giymiş olan köleler, uzun palmiye yapraklarını ritmik bir şekilde sallayarak, odadaki nemli havayı dağıtmaya çalışıyordu. Odada resmi bir görüntü vardı. Nomasir'in arkasında, yerdeki halının üzerinde oturan eşi, iki oğlu, arkadaşları ve ailenin diğer üyeleri, onun anlatacaklarını dinlemek için sabırsızlıkla beklemekteydi.

"Saygıyla, 'Sevgili babam,' diye başladı, 'bilgeliğin karşında eğiliyorum. Sen, bana bilgeliğinden bolca sundun. On yıl önce erkeklik çağıma gelmek üzereyken, sana bağımlı olmam yerine, gitmemi ve önemli bir vatandaş olmamı emrettin."

" 'Sahip olduğun altınlardan cömertçe verdin. Bilgeliğini benimle cömertçe paylaştın. Altınlara yazık oldu! Onları çok kötü değerlendirdiğimi itiraf etmeliyim. Kaçtılar, tıpkı bir yabani tavşanın büyüdüğünde yakaladığı ilk fırsatta yaptığı gibi, tecrübesiz ellerimden kaçıp gittiler."

"Babası hoşgörülü bir şekilde gülümsedi. 'Devam et oğlum, hikâyeni en ince ayrıntısına kadar öğrenmek istiyorum.'

" 'Orada daha çok fırsat yakalayacağımı düşünerek, gelişmekte olan Nineveh şehrine gitmeye karar verdim. Bir kervana katılarak birçok arkadaş edindim. Tanıştığım insanlar arasında rüzgâr kadar hızlı, çok güzel beyaz atları olan,

hoşsohbet iki adam vardı.

" 'Seyahatimiz esnasında bana güvenerek, Nineveh'de, çok hızlı ve hiç yenilmemiş bir ata sahip, zengin bir adam olduğunu söylediler. Sahibi, kendi atını geçecek başka bir atın varlığına inanmıyormuş. Bu yüzden, Babil'deki en iyi ata karşı bile, yüksek miktarda bahse girermiş. Arkadaşlarımın dediğine göre, onların atlarının yanında, adamın atının kolayca yenilecek, hantal bir eşekten hiçbir farkı yokmuş.

" 'İltimas göstererek, bu bahse onlarla birlikte katılmama izin verdiler. Kendimi bu plana iyice kaptırmıştım.

" 'Atımız feci şekilde yenilmiş, ben ise altınlarımın çoğunu kaybetmiştim.' Babası güler. 'Sonradan öğrendiğime göre bu adamlar, bu hilekâr planı yapıp kervanlara katılarak, kendilerine kurbanlar aramaktaymış. Nineveh'deki sözde zengin adamla ortak çalışıp, bahisten kazandıklarını paylaşıyorlarmış. Bu kurnazca hile sayesinde ilk öğrendiğim şey, daha dikkatli olmam gerektiğiydi.

" 'Kısa bir süre sonra çok daha fazla acı veren başka bir deneyim de yaşayacaktım. Kervanda iyi arkadaş olduğum başka bir genç daha vardı. O da benim gibi varlıklı bir ailenin oğluydu ve Nineveh'e giderek kendi hayatını kurabileceği yeni bir yer arayışı içindeydi. Nineveh'e vardıktan kısa bir süre sonra, bir tüccarın öldüğünü ve mallarla dolu dükkânının çok ucuza satılacağını söyledi. Eşit şartlarda ortak olacağımızı, ama öncelikle Babil'e dönüp altınlarını alması gerektiğine beni ikna ederek, malları kendi altınlarımla satın almamı ve onun altınlarını, yaptığımız riskli işi devam ettirebilmek için daha sonra kullanacağımızı söyledi.

" 'Babil'e yapacağı seyahati erteledikçe ne kadar akılsız bir alıcı olduğunu ve budalaca harcamalar yaptığını göstermiş oldu. En sonunda ortaklığımızı bozduğumda işler iyice kötüye gitmekteydi, çünkü ne kalan mallar satılıyordu ne de

yenilerini alabilecek kadar altınım vardı. Ben de kalan malların hepsini ucuz bir fiyata İsrail kavminden bir adama sattım.

" 'Kısa bir süre sonra daha kötü günlerle karşılaştım babacığım. Herhangi bir mesleğim ve deneyimim olmadığı için iş bulamadım. Atlarımı sattım. Kölelerimi sattım. Kendime yatacak bir yer ve yiyecek bir şeyler bulabilmek için fazladan götürdüğüm giysilerimi bile sattım, ama zalim yoksulluk yüzünden her geçen gün daha kötüye doğru gidiyordum.

" 'O zor günlerde bana karşı olan güvenini içimde hissettim babacığım. Sen, beni adam olayım diye göndermiştin ve ben bunu gerçekleştirmekte kesinlikle kararlıydım.' Anne yüzünü gizleyerek, sessizce ağlar.

" 'Bu zaman içerisinde, üzerine altın sahibi olmaya dair beş kuralı kazıdığın toprak levhayı hatırladım. Dikkatli bir şekilde bilgece sözlerini okudum ve eğer önceden bilgi sahibi olsaydım, altınlarımı yitirmemiş olacağımı fark ettim. Her kuralı ezberleyip, Şans Tanrıçası yeniden yüzüme gülerse deneyimsiz gençlik yerine, yılların bilgeliği tarafından yönlendirileceğime dair karar aldım.

" 'Bu akşam burada oturan sizlerin iyiliği için, babamın on yıl önce toprak levhaya kazıyıp bana vermiş olduğu bilgece sözleri okuyacağım:

Altın Sahibi Olmaya Dair Beş Kural

Ailesi ve kendi geleceği için servet sahibi olmayı arzu ederek gelirinin onda birini biriktiren bir adama, altın, memnuniyetle ve fazlasıyla gelecektir.

Altın, onu kârlı işlerde kullanan akıllı sahibi için çok çalışıp onu memnun edecek, çayırlardaki sürüler gibi hızla çoğalacaktır.

Deneyimli kişilerden aldığı tavsiyeler doğrultusunda yatırım yapan tedbirli sahibinin kendisini korumasına karşılık, altın da sahibine sadık kalacaktır.

Altın, deneyimsiz olduğu işleri yapan ya da akıllı adamlar tarafından onaylanmayan işlere yatırım yapanlardan kaçar.

Altın, onu imkânsız yatırımlar için zorlayan ya da düzenbaz ve hilekârların cazip önerilerini dikkate alan; kendi deneyimsizliğine karşın kendine çok güvenen ve onu hayalperest yatırımlar için kullanan adamlardan da kaçar.

" 'Babam tarafından yazılan altın sahibi olmaya dair beş kural bunlar işte. Hikâyemin devamından da anlayacağınız üzere bence bu kurallar, altının kendisinden çok daha değerlidir.'

"Tekrar babasına döner. 'Sizlere, tecrübesizliğimin getirmiş olduğu derin yoksulluğu ve ümitsizliği anlattım.

" 'Ama sonu olmayan hiçbir felaket zinciri yoktur. Benimkiyse, şehrin dış duvarlarının inşaatında çalışan köleleri yönetme işine başlayınca, son buldu.

" 'Kurallara dair bilgime dayanarak ilkini dikkate aldım ve tek bir gümüş sahibi olana kadar her ay aldığım gelirin onda birini bir kenara koydum. Bir insanın sabredemeyeceği kadar yavaş ilerliyordu. On yıl geçmeden, en az babamın vermiş olduğu kadar altın sahibi olacağıma dair o kadar kararlıydım ki istemeyerek de olsa, çok fazla harcamadığımı itiraf etmeliyim.

" 'Bir gün, iyi geçinmekte olduğum kölelerin lideri geldi ve bana şöyle dedi: "Sen kazancını gereksiz şekilde harcamayan idareli genç bir adamsın. Biriktirdiğin altınlar kazanç sağlamıyor mu?"

" 'Evet,' diye cevap verdim. 'En büyük arzum babamın bana verdiği ve benim de kaybettiğim altınlara tekrar sahip olabilmek.'

"Bunun saygı duyulacak bir arzu olduğunu itiraf etmeliyim. Biriktirdiğin altınların da çalışıp, daha fazla kazandıracağını biliyor musun?"

" 'Yazık! Edindiğim deneyim şimdi daha fazla üzdü beni, çünkü babamın verdiği altınlar uçup, gitti ve ben aynı şeyi yeniden yaşamaktan çok korkuyorum.'

"Eğer bana güvenirsen, altınlarınla nasıl kazanç sağlayacağını öğretebilirim." diye yanıt verdi. "Dış duvarlar bir yıl içinde biter ve her girişe inşa edilip, kralı düşmanlarından koruyacak bronz kapılar için hazır olur. Nineveh'in hiçbir yerinde bu kapıları yapacak kadar çok metal yok ve kral bunun için hiçbir çözüm yolu düşünmedi. Benim planım şöyle: Bir grup oluşturup, altınlarımızı ortaya koyarız ve uzaktaki maden ocaklarına göndereceğimiz kervanla Nineveh'de gereken metal ihtiyacını karşılarız. Kral, 'Muhteşem kapıları yapın.' dediği zaman, metal ihtiyacını giderecek kişi sadece biz olduğumuzdan, vereceği yüklü miktarlar da sadece bize kalmış olur. Eğer kral metalleri bizden almayacak olsa bile zarar etmeyiz, çünkü sahip olduğumuz metalleri iyi bir fiyata satabiliriz."

" 'Onun bu tavsiyesi üzerine üçüncü kurala uyarak, akıllı bir adamın rehberliği doğrultusunda yatırım yapmak için bir fırsat yakaladığımı fark ettim. Hayal kırıklığı yaşamadım. Ortaya koyduğumuz altınlar işe yaradı ve benim az miktardaki birikimim, bu iş sayesinde inanılmaz bir şekilde büyüdü.

" 'Zaman içinde bu grubun katıldığı diğer faaliyetlere de kabul edildim. Altın ile nasıl kâr edileceğini bilen akıllı adamlardı. Sunulan planı tatbik etmeden önce, dikkatli bir şekilde inceliyorlardı. Sahip oldukları sermayeyi yitirmelerine

sebep olacak veya kâr edemeyecekleri yatırımlara girerek, altınlarını bağlamalarına neden olacak herhangi bir riskli iş yapmıyorlardı. At yarışları ve deneyimsizliğimle ortak olduğum işlerin sınırlı miktarda kazanç sağlayacağını hemen anlar ve zararlarını tespit ederlerdi.

" 'Bu adamlarla yaptığım çalışmalar süresince, sahip olduğum altınların kazanç sağlayacağı güvenli yatırımlar yapmayı öğrendim. Yıllar geçtikçe servetim çok daha çabuk artmaya başladı. Kaybettiklerimi kazanmamın yanı sıra, çok daha fazlasına sahip oldum.

" 'Talihsizlik, deneyim ve başarılarım süresince babamın beş kuralını sınadım ve her defasında doğru olduklarını kanıtladım. Beş kuraldan haberdar olmayanlara gelen altınlar, çoğunlukla çabuk uçup giderler. Ancak bu beş kurala bağlı kalanlara gelen altınlar, tıpkı onların köleleriymiş gibi durmadan çalışırlar.'

"Nomasir, konuşmayı bırakarak salonun sonunda duran köleyi gösterir. Ağzına kadar dolu üç deri çuval alan köle, teker teker öne doğru getirir. Nomasir bunlardan bir tanesini babasının önüne, yere koyar ve şöyle der:

" 'Sen bana bir çanta dolusu Babil altını verdin. İşte bak, ben de onun yerine sana, aynı ağırlıkta olan bir çuval dolusu Nineveh altını iade ediyorum. Herkesin kabul edeceği üzere eşit değerde bir değiş tokuş olmuştur.

" 'Sen bana bir de üzerinde bilgece sözler yazılı olan toprak levha vermiştin. İşte bak, onun yerine sana, bu iki çuval altını iade ediyorum.' dedikten sonra köleden diğer iki çuvalı da alarak, aynı şekilde yere, babasının önüne koyar.

" 'Benim için, verdiğin bilgeliğin değeri, verdiğin altınlardan çok daha fazladır babacığım. Bu iki çuvalı da bunun kanıtı olarak veriyorum sana. Ama yine de bilgeliğin değerini, altın dolusu çuvallarla kim ölçülebilir ki? Bilgi sahibi

olmayanlar altınları çok çabuk kaybederler, ama bilgi sahibi olan kişiler, altınları olmasa da onu nasıl değerlendirilmesi gerektiğini çok iyi bilirler. Bu üç çuval dolusu altın da bunun bir kanıtıdır.

" 'Sevgili babacığım, karşınızda durup, benimle paylaştığınız bilgeliğiniz sayesinde çok zengin ve saygıdeğer bir adam oldum diyebilmek, benim için en büyük onurdur.'

"Babası büyük bir gururla elini Nomasir'in kafasının üzerine koyar. 'Derslerine iyi çalışmışsın ve ben, şahsen, mal varlığımı emanet edebileceğim böyle bir evlada sahip olduğum için çok şanslıyım.' "

Kalabab, hikâyesini bitirir ve dinleyicilerin tepkisini dikkatli bir inceler.

"Bu, Nomasir'in hikâyesi, sizin için ne ifade etti?" diyerek devam eder.

"Aranızda kaç kişi kendisinin ya da eşinin babasına giderek, onun servetini akıllı bir şekilde değerlendireceğine dair hesap verebilir?

"Sizce bu saygıdeğer adamlar ne söylemiş olabilir: 'Bol miktarda gezdim ve birçok şey öğrendim, çok çalıştım ve çok kazandım, ama yazık ki çok az altınım var. Bir kısmını akıllıca, bir kısmını da budalaca harcadım ve çoğunu aptalca şeyler yaparak kaybettim.'

"Bazı adamların çok sayıda altın sahibi olmasına karşın diğerlerinin hiç altın sahibi olmaması, sizce hâlâ kaderin oyunu mu? Eğer öyle ise çok yanlış.

"Altın sahibi olmanın kurallarını bilip, bunlara sadık kalan her adam, çok miktarda altın sahibi olacaktır.

"Bu beş kuralı küçük yaşlarda öğrenip, sadık kaldığım için, zengin bir tüccar oldum. Servetimi garip bir sihir ile elde etmedim.

"Kolay yollar ile sahip olunan servet, kolay yollardan

kaybedilir.

"Sahibine zevk veren ve onu mutlu eden servet, yavaş yavaş elde edilendir, çünkü o, akıl ve süreklilik arzusundan doğan bir çocuktur.

"Dikkatli adamlar için servet sahibi olmak, yükümlülük gerektiren bir iştir. Bu yükümlülüğe tahammül ettiğiniz her geçen yıl, amacınıza ulaşmanın anahtarı olacaktır.

"Altın sahibi olmaya dair beş kuralı kullandığınız takdirde ödülünüz servet olacaktır.

"Bu beş kuralın her biri ayrı ayrı zengin anlamlar içermektedir ama bunları, kısaca anlattığım hikâyemde gözden kaçırmış olabileceğinizi düşünerek, yineleyeceğim. Ben bu kuralları ezbere biliyorum, çünkü ne kadar değerli olduklarını gençlik dönemimde anladım ve başarılı olabilmek için kelimesi kelimesine ezberledim:

Altın Sahibi Olmaya Dair ilk Kural

Ailesi ve kendi geleceği için servet sahibi olmayı arzu ederek gelirinin onda birini biriktiren bir adama, altın, memnuniyetle ve fazlasıyla gelecektir.

"Gelirinin onda birini sürekli olarak bir kenara koyup, bunları akıllı yatırımlar ile değerlendiren adamın, sahip olduğu mal varlığının değeri çok yüksek olacağından, hem geleceği için bol kazanç sağlayacak hem de tanrılar onu vakitsizce çağıracak olursa, ailesinin geleceğini garanti altına almış olacaktır. Bu kuralın da belirttiği gibi, altın böyle adamlara memnuniyetle gelmektedir. Bunun doğruluğunun kanıtı kendi hayatımdır. Ne kadar çok altın biriktirirsem, o kadar kolay ve çok miktarlarda geliyorlar. Sizin de kazanacağınız gibi, biriktirdiğim altınlar ile daha fazla kazanıyor, onun kazandırdıkları ile daha da fazlasını kazanıyorum, zaten ilk ku-

ral da bu şekilde işliyor."

Altın Sahibi Olmaya Dair ikinci Kural

Altın, onu kârlı işlerde kullanan akıllı sahibi için çok çalışıp onu memnun edecek, çayırlardaki sürüler gibi hızla çoğalacaktır.

"Altın, kesinlikle çok çalışan bir işçidir. Fırsatını bulduğu zaman, çoğalmak için çok heveslidir. Bir kenarda altın biriktiren her adama, sahip olacağı fırsatları kullanma olanağı olduğu takdirde, kesinlikle kazanç sağlayacaktır. Şaşırtıcı bir biçimde, yıllar geçtikçe kendi kendine çoğalacaktır."

Altın Sahibi Olmaya Dair Üçüncü Kural

Deneyimli kişilerden aldığı tavsiyeler doğrultusunda yatırım yapan tedbirli sahibinin, kendisini korumasına karşılık, altın da sahibine sadık kalacaktır.

"İhmalkâr sahibini terk etmesine karşın, tedbirli sahibine kesinlikle sadık kalır. Altın ile ilgili işlerde daha deneyimli olanların tavsiyelerine önem veren adamlar, servetlerini kaybetmeyip, en kısa zamanda onu korumayı öğrenecek ve sürekli olarak çoğalmasının keyfini çıkaracaktır."

Altın Sahibi Olmaya Dair Dördüncü Kural

Altın, deneyimsiz olduğu işleri yapan ya da akıllı adamlar tarafından onaylanmayan işlere yatırım yapanlardan kaçar.

"Altın sahibi olup, nasıl değerlendireceğini bilmeyen adamlar da altınları kullanarak kazanç sağlayabilir. Sık sık kaybedilme tehlikesiyle karşı karşıya olan bu altınlar akıllı bir adam tarafından analiz edildiği takdirde, az da olsa kâr etme olasılığı vardır. Böylelikle, deneyimsiz altın sahibi,

içgüdüsüne güvenip bilgisi olmayan işlere yatırım yaptığında, çoğunlukla içgüdüsünün doğru olmadığını anlar ve deneyimsizliğinin karşılığını servetiyle öder. Akıllı, altınlarla ilgili bilgisi olan bir adamın önerilerine dayanarak yatırım yapar."

Altın Sahibi Olmaya Dair Beşinci Kural

Altın, onu imkânsız yatırımlar için zorlayan ya da düzenbaz ve hilekârların cazip önerilerini dikkate alan; kendi deneyimsizliğine karşın kendine çok güvenen ve onu hayalperest yatırımlar için kullanan adamlardan da kaçar.

"Macera hikâyeleri gibi heyecanlandıran hayalperest öneriler, genellikle yeni altın sahibi olanlara gelir. Bunlar, onun servetini sihirli güçler ile donatıyor gibi görünüp imkânsız kazançlar sağlamasına yardım eder. Ama siz yine de akıllı adamları önemseyin, çünkü onlar, kısa sürede servet sahibi olmanın yollarıyla ilgili planların arkasında gizlenen riskleri en iyi bilen kişilerdir.

" Unutmayın ki Nineveh'in zengin adamları, sahip oldukları sermayeyi kaybetmelerine yol açacak ya da kâr edemeyecekleri yatırımlara girerek altınlarını bağlamaya neden olacak, herhangi bir riskli işe girmezler.

"Bu da altın sahibi olmaya dair beş kural ile ilgili hikâyemin sonudur. Bununla birlikte, sizlere başarımın sırrını da açıklamış oldum.

"Vahşi kurtlar gibi, her gün yiyecek bulma endişesi duyan bir sürü adamın arasından sıyrılmak için, öncelikle gerçek olan bu kuralları öğrenmek ve daha sonra da uygulamak gerekmektedir.

"Yarın, Babil'e gidiyoruz. Bakın! Bel Tapınağı'nın üzerinde sönmeden yanan ateşi görüyor musunuz? Altından şehir görülüyor işte. Yarın, hepinizin altını olacak, sadık olarak

hizmet etmenizin karşılığında, hak etmiş olduğunuz altınlara kavuşacaksınız.

"Bundan on yıl sonra, bu altınlar ile ilgili neler söyleyeceksiniz?

"Eğer, aranızda Nomasir gibi, kendisine gayrimenkul yapmak için altınlarının bir kısmını ayırıp, Arkad'ın yöntemiyle akıllı bir şekilde yönlendirilecek olan varsa, bundan on yıl sonra, Arkad'ın oğlunun yaptığı gibi güvenli bir itibarla zengin olacak ve saygı uyandıracaktır.

"Tıpkı, akılsızca attığımız her adımın hayatımız boyunca bize dert olup, azap çektireceği gibi, akıllıca attığımız her adım da hayatımız boyunca bize eşlik ederek memnun olmamızı sağlayacak ve bizlere yardımcı olacaktır. Bunlar unutulmamalı. Çektiğimiz ve peşimizi bırakmayan azapların en başında, yapmış olmamız gereken şeylerin hatıraları ve ayağımıza kadar gelen, teptiğimiz fırsatlar vardır.

"Babil'in servetiyse altınlarla bile değer biçilemeyecek kadar çoktur. Her yıl, daha da çoğalıp, değer kazanmaktadır. Her ülkenin servetinin olduğu gibi, kendi payına sahip çıkmaya kararlı olan vatandaşları bekleyen zengin bir ödüldür.

"Senin arzularında sihirli bir güç var. Bu gücü, altın sahibi olmaya ilişkin beş kuralı kullanarak yönlendirirsen, sen de Babil'in servetinden faydalanırsın."

Babil'deki Borç Altın Veren Adam

Elli tane altın! Eski Babil'in mızrak imalatçısı Rodan, bu kadar çok altını deri cüzdanında daha önce hiç taşımamıştı. Cömert majestenin sarayından ayrılıp, mutlu bir şekilde, kralın ana yolundan aşağıya doğru yürüdü. Attığı her adımda, kemerine takılı olan cüzdanının içinde şıngırdayan altınlar, o ana kadar duyduğu en güzel melodiydi.

Elli tane altın! Hepsi onun! Sahip olduğu şansın ayrımına varamayacak kadar mutluydu. Şıngırdayan yuvarlakların gücüne de bakın siz! Bunlarla istediği her şeye; büyük bir ev, arsa, inek, develer, atlar, at arabalarına... İstediği her şeye sahip olabilir.

Altınları ne şekilde değerlendirsin? Bu akşam ablasının evine doğru giden yan sokağa girdiğinde, düşünebildiği tek şey, parıldayan ağır altınlarından başka hiçbir şeye sahip olmak istemediğiydi.

Birkaç gün sonra akşam vakti, şaşkın bir biçimde dolaşan Rodan, borç altın veren, mücevher ve nadir bulunan kumaşları satan Mathon'un dükkânına girer. Dükkânın sağ ve sol tarafında ustalıkla sergilenen çeşitli mallara bakmadan geçerek, arka taraftaki oturma odasına doğru yönelir. Burada, yapmacık bir şekilde kibarca davranan Mathon'un, halının üzerinde yayılarak oturduğunu ve zenci bir kölenin ona yemek servisi yaptığını görür.

Rodan, bacakları aralık ve düğmelerini iliklemediği deri ceketinden görünen kıllı göğsü ile tepkisiz bir şekilde, "Ne yapacağımı bilemediğim için fikrini almaya geldim." der.

Mathon ise, ensiz ve solgun yüzünde samimi bir gülümsemeyle, "Borç altın veren birinin yardımına ihtiyaç duyacak ne tür bir münasebetsizlik yaptın acaba? Kumar masasında şansın mı dönmedi? Veya tombul bir kadın ayak bağı mı oldu? Seni yıllardır tanıyorum, ama daha önce sorunların için benim yardımımı hiç istememiştin." der.

"Hayır, hayır. Bu, öyle bir şey değil. Borç istemiyorum. Bilge fikrini istemeye geldim."

"Duyuyor musunuz? Bu adamın ne dediğini duyuyor musunuz? Borç altın veren birine hiç kimse fikrini sormak için gelmez. Kulaklarıma inanamıyorum."

"Doğru duydunuz."

"Bu mümkün mü? Herkesten daha kurnaz görünen mızrak imalatçısı Rodan'ın, Mathon'a altın istemek yerine, fikir danışmak için gelmesi normal bir durum mu? Birçok insan, yaptığı aptallıklar yüzünden fikrimi sormaya değil, altın istemek için gelir. Bu arada, başı dertte olan adamların gidip fikir aldığı ve bu konuda borç altın veren adamdan daha becerikli olan kim?

"Rodan, yemeğe kalmalısın." diyerek devam eder. "Bu akşam misafirim olmalısın. Ando!" diyerek zenci köleyi çağırır ve "Fikrimi isteyen mızrak imalatçısı arkadaşım için yer hazırla." diye emreder. "Benim onur konuğum olacak. Ona bütün yemek çeşitlerinden ve benim en büyük kupamı getir. Onun severek içeceği kaliteli şaraplarımdan en iyisini seç.

"Şimdi, canını sıkan şeyin ne olduğunu söyle."

"Kralın armağanı."

"Kralın armağanı mı? Kral sana bir armağan veriyor ve bu da senin için bir sorun mu oluyor? Bu nasıl bir armağan?"

"Kraliyetin gardiyanı için tasarladığım ve krala arz ettiğim keskin uçlu mızrağı çok beğendiğinden dolayı, bana, elli tane altın verdi ve ben de bunlarla ne yapacağımı şaşırdım.

"Güneşin gökyüzünde olduğu günün her saati, bunları benimle paylaşmak için gelen kişilerin yalvarmalarını dinliyorum."

"Bu çok doğal. Herhangi bir çaba harcamadan, birinin gelip, onlarla altınlarını paylaşmasını bekleyerek altın sahibi olmak isteyen birçok adam var. Ama 'Hayır' diyemez misin? İrade gücün, yumruğun kadar kuvvetli değil mi?"

"Çoğuna hayır diyorum, ama bazen evet demek daha kolay oluyor. Derin bir şekilde bağlı olduğu ablasıyla paylaşmayı kim reddedebilir?"

"Ablan, altınlarını elinden alarak onların keyfini sürmene engel olmayacaktır herhâlde."

"Ama ablam, altınları, kocası Arman'ın yararına, onu zengin bir tüccar olarak görmeyi arzu ettiği için istiyor. Kocasına şansın hiçbir zaman gülmediğini düşündüğünden, ona, altınları ödünç vermem için çok ısrar ediyor. Böylece başarılı bir tüccar olup, bana olan borcunu kârından ödeyecek."

Mathon, "Arkadaşım," diyerek devam eder, "tartışmaya değer bir konu bu. Altın, sahibine sorumluluk yüklerken, yakınlarının da tutumlarını değiştirmesine sebep olur. Kaybetme veya kaptırma korkusunu beraberinde getirir. Sahibine güç verip, başarılı olmasını sağlar. Beraberinde yeni fırsatlar getirmesine karşın, iyi niyetinden dolayı birçok sorun ile karşılaşabilirsin.

"Hayvanların dilinden anlayan Nineveh'li çiftçiyi duydun mu hiç? Ben de bilmiyor olabilirdim, çünkü senin gibi adamlar hiçbir zaman bronz tekerleklerle ilgili konuşmak istemez. Bunu sana anlatmam gerekiyor, çünkü borç vermenin ve almanın yalnızca altının el değiştirmesinden ibaret olduğunu düşünmemelisin.

"Bu çiftçi, hayvanların aralarında birbirleriyle konuştuklarını anladığından, her akşam çiftlik avlusunda oyalanarak

ne konuştuklarını dinlermiş. Bir gece, öküzün, eşeğe şöyle yakındığını duymuş: 'Hava ne kadar sıcak olursa olsun, bacaklarım ne kadar yorgun olursa olsun ya da düğüm boynumu ne kadar acıtırsa acıtsın, her gün sabahtan akşama kadar sabanı çekerek çalışmak zorundayım. Ama sen, hep tembellik ediyorsun. Renkli bir battaniye ile sarılmış olarak sahibimizi istediği yere götürmekten başka hiçbir şey yapmıyorsun. Bir yere gitmediği zamanlardaysa bütün gün dinlenip, yeşil çimenlerden yiyorsun.'

"Eşek, zalim tekmelerini saymazsak, iyi biridir ve öküze hak verir. 'Sevgili arkadaşım,' diye yanıtlar, 'gerçekten de çok çalışıyorsun, ama dinlenmeni sağlamak için ne yapman gerektiğini biliyorum. Sabah, köle, seni sabana götürmeye geldiği zaman, yerde yatıp böğür ki senin hasta olduğunu zannedip çalışamayacağını düşünsün.'

"Öküz, ertesi sabah, eşeğin tavsiye ettiği şekilde davranır ve bunun üzerine köle, çiftçiye gidip, onun hasta olduğunu ve bugün sabanı çekemeyeceğini bildirir.

"Çiftçi, 'O zaman,' der, 'o zaman, sabana eşeği bağla, çünkü tarlaların bugün sürülmesi gerekiyor.'

"Yalnızca arkadaşına yardımcı olmaya çalışan eşek, bütün gün onun işini yapmak zorunda kalır. Akşam olup, saban çıkartıldığındaysa kalbi kırılmış, bacakları yorulmuş ve düğümün verdiği acıdan dolayı boynu şişmiştir.

"Çiftçi, ne konuştuklarını öğrenmek için çiftlik avlusunda oyalanır.

"Konuşmaya önce öküz başlar. 'Sen iyi bir dostsun. Bilge tavsiyen sayesinde bütün gün dinlendim.'

"Eşek, kızgın bir şekilde 'Ve ben,' der, 'tüm diğer iyi niyetli safların yaptığı gibi, bir arkadaşa yardım etmeye çalışırken onun işini de üstlenmek zorunda kaldım. Bundan sonra her koşulda sabanı sen çekmelisin, çünkü sahibimizin köleye,

tekrar çalışmadığın takdirde kasabı çağırmasını emrettiğini duydum. Sen o kadar tembelsin ki keşke kasabı çağırsalar.' Bundan sonra bir daha hiç konuşmazlar ve arkadaşlıkları biter. Bu hikâyenin içerdiği ahlaki dersi söyler misin, Rodan?"

"Rodan, 'Güzel bir hikâye,' diye yanıt verir, 'ama içerisindeki ahlaki herhangi bir şey bulamadım.'

"Tahmin etmiştim zaten. Ama var, hem de çok basit bir ahlak kuralı. O da şu: Eğer arkadaşına yardımcı olmak istiyorsan, bunu onun sorumluluklarını üstlenmeyeceğin bir şekilde yapmalısın."

"Bu aklıma gelmemişti. Çok akıllıca bir ahlak kuralı. Ablamın kocasının sorumluluklarını üstlenmek istemem. Birçok adama borç veriyorsun, borçlarını geri ödeyip, ödemediklerini söyler misin?"

Mathon, tecrübeli birinin güleceği şekilde gülümser. "Geri ödeyemeyecek adama yüklü miktarda borç verilir mi? Sence borç veren kişi, akıllıca davranıp, altınları borç alan kişiye faydalı olup olmayacağını ve verdiği borcu geri alıp alamayacağına dair önceden fikir edinmez mi? Doğru şekilde değerlendirmesini bilmeyen biri tarafından akılsızca kullanılıp, onu servetinden yoksun edip, borç alan kişiyi de ödeyemeyeceği bir borcun altına sokmaz mı? Sana hatıra kutumu getirip, yaşadıklarımdan bazılarını anlatayım."

Odaya, kolu uzunluğunda, kırmızı domuz derisiyle kaplı, bronz şekillerle süslenmiş bir kutu getirir. Yere halının üzerine koyar.

"Borç verdiğim kişilerden teminat olarak bir şey alıp, borçlarını ödeyene kadar bu kutunun içinde saklarım. Borçlarını ödedikleri zaman emanetlerini geri veririm, ama borçlarını ödemedikleri takdirde bu emaneti, güvenime karşı sadık kalmamalarının hatırası olarak saklarım.

"Hatıra kutumun bana anlattığına göre, borç vereceğim

en güvenilir kişi, talep ettiği borçtan çok daha değerli bir şeyi emanet olarak veren kişidir. Bu güvenilir kişiler arsa, mücevher, deve ve bunun gibi, satılıp borcunu geri ödeyebileceği türden şeylere sahiptir. Bana teminat olarak verilen şeylerden bazıları olan mücevherlerin değeri, verdiğim borçtan çok daha fazladır. Diğer emanetler ise, borçlarını geri ödeyemedikleri durumda, sahip oldukları mal varlığından benim payıma düşen ödemeyi yapacaklarına dair verdikleri sözden ibarettir. Bu tip borçlar mülk üzerine anlaşılarak verildiğinden, altınlarımın mutlaka bana kira olarak geri döneceğinden eminimdir.

"Diğer bir kesim ise para kazanma kapasitesi olanlardır. Onlar da tıpkı senin gibi çalışıp veya hizmet edip, karşılığında para kazanan kişilerdir. Sabit gelirli bu kişilerin, dürüst oldukları ve herhangi bir talihsizlik ile karşılaşmadıkları sürece, altınlarımı geri vereceğinden ve hak sahibi olduğum kiraları ödeyeceklerinden eminim. Çünkü bu tarz borçları, onların başarılarına dayanarak veriyorum.

"Bunların dışında kalanlar ise ne mal sahibi ne de güvenilir kazanç sağlama yeteneği olanlardır. Hayat çok zor olduğundan, her zaman uyum sağlayamayan birçok insan olacaktır. Borç vereceğim bu tür adamların yakın arkadaşları, onların saygıdeğer olduklarına dair kefil olmadıkça, onlara vereceğim borç miktarı en fazla bir bakır bile olsa, bundan birkaç yıl sonra hatıra kutum beni eleştirmeye başlayacaktır."

Mathon, hatıra kutusunun kilidini çıkartıp kapaklarını açınca, Rodan merak içinde kutuya doğru eğilip, içine bakar.

Kutunun içinde, en üstte kırmızı bir kumaş üzerinde duran bronz gerdanlığı alan Mathon, ona büyük bir şefkatle dokunur. "Sahibi öldüğünden, teminat olarak verdiği bu emaneti her zaman hatıra kutumda saklayacağım. Onun hatırası bu kolye, benim için çok değerli, çünkü o en iyi arkadaşımdı.

Doğudan, göz kamaştıracak kadar güzel, ama bizim kadınlarımız gibi olmayan birini getirip, onunla evlenince o zamana kadar yapmış olduğumuz başarılı işler de sona ermiş oldu. Onun arzularını gerçekleştirmek için altınlarını çarçur edip bitirince, sıkıntılı bir şekilde bana geldi. Onunla düşüncelerimi paylaştım ve vereceğim borçla kendini toparlayacağına dair söz verdiği takdirde, ona yardım edeceğimi söyledim. Bana söz vermesine karşın, sözünü tutmadı. Bir tartışma esnasında karısı, yaptığı tek bir hamleyle, onu kırmaya bile cesaret edemeyen arkadaşımı, yüreğinden bıçakladı."

Rodan, "Ya bu?" diye sorar.

"Evet, tabii ki, bu da onundu." Kırmızı kumaşı kutudan çıkartır. "Vicdan azabı içinde kendini Fırat'ın sularına attı. Bu iki emaneti hiçbir zaman iade edemeyeceğim. Rodan, hatıra kutusunun bu durumda sana söyleyeceği tek şey, aşk acısı çeken insanların, borç altın veren kişi için, hiçbir zaman güvenilir olmadığıdır.

"İşte, bu farklı!" diyerek öküz kemiğinden yapılan bir yüzük çıkarttı. "Bu bir çiftçiye ait. Karısının dokuduğu halılardan satın alıyorum. Çekirgelerin istilası üzerine yiyecek hiçbir şeyleri kalmadığından, bana gelip borç aldı ve gelen ilk ürünlerinin ardından borcunu hemen ödedi. Bir gün tekrar gelerek, bir gezginin görmüş olduğu, uzak diyarlardaki garip keçileri anlattı. Bu keçilerin tüyleri o kadar uzun, yumuşak ve kaliteliymiş ki bunlarla Babil'de görülebilecek en güzel halılar dokunurmuş. Bir sürü almayı arzu ediyor ama parası yeterli gelmiyormuş. Böylelikle, ona borç altın vererek, oraya gitmesine; keçilerden satın almasına yardımcı oldum. Oluşmaya başlayan sürüsü ile önümüzdeki yıl Babil'deki herkesi, bu kadar pahalı halıları satın alma şansını elde ettiklerini düşündürerek, şaşırtacaktım. Borçlarını hemen ödemek için ısrarcı olduğundan, yüzüğünü bir an evvel geri vermeliyim."

Rodan kuşku içinde, "Böyle yapanlar var mı?" diye sordu.

"Eğer kazanç sağlayacak şeyler için borç alıyorlarsa, evet. Ama seni uyarıyorum, eğer akılsızlıkları yüzünden borç alıyorlarsa, verdiğin o borçları bir daha hiç göremeyebilirsin."

Rodan, üzeri değişik motifli taşlar ile süslenmiş, epeyce ağır olan altın bileziği kaldırıp şöyle dedi, "Bunun hikâyesini de anlatsana."

Mathon, şaka yaparak, "Kadınlar arkadaşıma hâlâ ilgi gösteriyor galiba!" dedi.

Rodan, sert bir şekilde cevap verdi, "Ben, senden çok daha gencim."

"Bundan eminim, ama bu sefer olmayacak hayallere kapılıyorsun, çünkü bunun sahibi çok konuşup, boş konuşan ve beni deli eden şişman ve yaşlı bir kadın. Bir zamanlar en iyi müşterimdi, ama bir gün işleri ters gidince bana gelerek, oğlunun tüccar olmasını istediğini, bir kervan sahibiyle ortak olup, develerinin üzerinde gezerek bir şehirden aldığını diğerinde takas ederek kazanç sağlayabileceğini söyledi; bu planını gerçekleştirebilmek için benden borç altın istedi.

"Oğlunun ortak olduğu bu adam ise genç çocuğu uzak diyarlardan birinde beş kuruşsuz ve desteksiz olarak bırakıp kaçınca, ne kadar ahlaksız olduğunu göstermiş oldu. Bu genç, büyüdüğü zaman, bana olan borcunu ödeyecektir, ama o zamana kadar hem teminat olarak bıraktıkları emanetlerden kira alamayacağım hem de bir sürü gereksiz şeyi dinlemek zorunda kalacağım. Ama her şeye karşın, verdikleri emanetin değerinin, borçları ile eş değerde olduğunu itiraf etmeliyim."

"Bu kadın, verdiğin borcu nasıl değerlendirebileceğine dair fikrini sordu mu?"

"Tam tersi oldu. Oğlunu, Babil'in en zengin ve güçlü

adamı olarak hayal etti. Bunun tersini tavsiye etmem, onun öfkelenmesine ve beni kötü bir şekilde terslemesine sebep oldu. Bunun, oğlu için kötü bir deneyim olacağını biliyordum ama teminat olarak teklif ettiği emanet karşısında istediği borcu vermek zorunda kaldım."

Mathon, "Bu," dedikten sonra ağzı düğümlü bohçayı alıp, sallayarak devam etti, "deve tüccarı Nebatur'a ait. Ne zaman kendi sürüsünden büyüğünü almak isteyip sermayesi yetmese, bu bohçayı getirip bana bırakır ve ihtiyacı olan borcu alır. O akıllı bir tüccardır. Onun fikirlerine itimat ettiğimden, her zaman istediği kadar borcu gönül huzuru ile veriyorum. Saygıdeğer tutumlarından dolayı, Babil'deki diğer tüccarların çoğuna güvenirim. Teminat olarak verdikleri emanetler hatıra kutuma sürekli olarak girip, çıkar. Çalışkan tüccarların varlığı, şehrimiz için bir gereksinimdir. Babil'in refahı ve ticaret işlerinin yolunda gitmesini sağlamak için onlara yaptığım yardımlar ile ben de kazanç sağlamış oluyorum."

Mathon, kutudan çıkarttığı irice turkuaz böceği yere doğru fırlatır. "Mısır'dan alınan bir böcek. Bunun sahibi altınlarımı iade edip, etmemeyi önemsemiyor. Ödemeyi sorduğum her defasında bana şöyle cevap verir; 'Kötü kader peşimi bırakmadıkça borcumu nasıl ödeyebilirim? Hem sende daha çok altın var.' Yapabileceğim hiçbir şey yok, çünkü teminat olarak bıraktığı emanet, önceleri iyi giden işleri karşısında daha çok servet sahibi olmak için hırslanıp, yetersiz bilgisiyle işini batıran oğlu için, toprağını ve sürüsünü teminat olarak gösteren saygıdeğer babasına ait.

"Gençlik, sabırsızca davranıp, servet ve onun beraberinde getireceği lükse bir an evvel sahip olabilmek için kısa yoldan zengin olmayı tercih edip, gereksiz borçlara giriyor. Gençlik, bunu tecrübe etmediği için, ödenemeyecek kadar

çok olan borcun, içine kolayca düşülen ve çıkmak için günlerce uğraşılan bir çukur gibi olduğunu bilemez. Hüzün ve pişmanlık çukuru olan bu yer, parlak güneş ışınlarının bulutlarla kaplı olmasına ve gecelerin uykusuz geçmesine sebep olur. Yine de, borç altın alacakların cesaretini kırmak istemem. Hatta akıllı işlerde kullanılması için özendirir, öneride bile bulunurum. Bir tüccarken sahip olduğum ilk gerçek başarıyı, borç olarak aldığım altınlarla elde ettim.

"Yine de, borç veren kişi, böyle bir durum karşısında ne yapmalı? Genç, ümitsizlik içinde ve çaresiz olduğundan, borcunu ödemek için hiçbir şekilde çaba göstermez. Babasının toprağı ve sığırlarına el koymaya da gönlüm elvermez."

Rodan, "Anlattığın şeyler ilgimi çekiyor," diyerek sözünü kesip devam eder, "ama hâlâ sorumun yanıtı alamadım. Benim için çok değerli olan elli adet altınımı, kız kardeşimin kocasına borç olarak vereyim mi?"

"Ablan, saygı duyduğum değerli bir kadın. Eğer kocası bana gelip elli adet borç altın isterse, ne için gerektiğini sorarım.

"Eğer bana, benim gibi bir tüccar olup mücevher ve pahalı eşya satma işine girmek istediğini söylerse, ben de ona, 'Ticaret ile ilgili bilgin var mı? Kaliteli malları ucuz fiyata nereden alacağını biliyor musun? Yüksek fiyatlı satışların nerelerde yapıldığını biliyor musun?' diye sorarım. Bu sorulara 'Evet' diyebilir mi?"

Rodan kabullenerek, "Diyemez. Gerçi, mızrak yapıp satmamda bana bir hayli yardımcı olmuştu."

"O zaman ona, borç isteme sebebinin yeterli olmadığını söyleyebilir miyim? Tüccarlar yaptıkları ticareti çok iyi bilmelidir. Yeteri kadar ihtirası olsa da, gerçekçi değildir ve ben ona hiçbir şekilde borç altın vermem.

"Ama onun şöyle dediğini varsayalım: 'Evet, tüccarlara

epey yardımcı oldum. Smyrna'ya nasıl gidileceğini ve oradaki ev hanımlarının dokuduğu ucuz halıların nasıl alınacağını biliyorum. Hatta bunları yüksek fiyata satabileceğim Babil'deki adamların kimler olduğunu da biliyorum.' O durumda da şöyle derim: 'Sebebin geçerli ve ihtirasın saygıya değer. Eğer teminat gösterirsen elli tane altını sana borç olarak memnuniyetle veririm.' O da şöyle der ise; 'Saygınlığımdan başka göstereceğim teminatım yok ve borcunun karşılığını fazlasıyla öderim.' Ve ben de şöyle yanıtlarım; 'Sahip olduğum her altın, benim için çok değerlidir. Ya Smyrna'ya giderken hırsızlar altınları çalarsa veya dönüş yolunda zorla elindeki halıları alırsa, o zaman borcunu hiçbir şekilde ödeyemezsin ve ben de altınlarımdan olurum.'

"Rodan, gördüğün gibi borç veren adamın tüm mal varlığı altınlarıdır. Kolaylıkla borç verilebilir. Ama eğer borç verirken akıllıca davranmazsa geri alması çok zor olur. Borç verecek adam, aklını kullanarak, karşılaşacağı risklerden uzak durmayı ve borcunun geri döneceğinin garantisini ister.

"Doğru olan," diyerek devam eder, "başı dertte olanlara, kötü kaderin yakasını bırakmadığı kişilere, yeni başlayan, hızlı bir şekilde ilerleyip değerli vatandaş olacaklara yardım etmektir. Ama bu yardım akıllı bir şekilde yapılmalı ki çiftçinin eşeğinin başına geldiği gibi, yardım etmeye çalışırken başkasının sorunlarını kendi sorunlarımız hâline getirmeyelim.

"Sorduğun soru yine arada kaynadı Rodan, ama dinle, işte sana cevabım: Elli adet altınını verme. O altınlar emeğinin karşılığında aldığın bir ödüldür, dolayısıyla sen de arzu etmedikçe hiç kimse onları paylaşmak için seni zorlayamaz. Eğer, senin için daha fazla altın kazanmasını sağlayacaksa, dikkatli bir şekilde ve birçok kişiye borç ver. Kâr getirmeyen bir şekilde altın sahibi olmayı sevmediğim kadar, çok fazla

risk taşıyan işleri de sevmem.

"Mızrak imalatçısı olarak kaç yıldır çalışıyorsun?"

"Tamı tamına üç yıl."

"Kralın verdiğinin dışında toplam ne kadar kazandın?"

"Üç tane."

"Çalıştığın her yıl için sağladığın kazançları biriktirerek, kendini birçok şeyden mahrum ettin, öyle mi?"

"Aynen öyle."

"O zaman elli yıl boyunca kazanacağın altınları bu özveri ile biriktirebilir misin?"

"Bunu yapabilmek için hayatım boyunca çalışmam gerekir."

"Şöyle düşün; elli yıl boyunca çalışman karşılığında zorluklarla biriktirdiğin elli tane altını, ablan, kocasının bronz eriteceği bir kâse yapmayı kurgulaması ve ticaret deneyimi edinmesi için istiyor!"

"Senin gibi düşünürsem, vermem."

"O zaman ona git ve şöyle de: Oruç günleri hariç, üç yıl boyunca sabahtan akşama kadar çalıştım ve arzuladığım her şeyden mahrum kaldım. Çalıştığım ve özveri ile biriktirdiğim her yıl için, sadece birer adet altın gösterebilirim. Sen benim en sevdiğim kız kardeşimsin, eşinin başarılı ve zengin olabileceği bir işte çalışmasını diliyorum. Eğer, bana akıllıca bir plan ile gelir, arkadaşım Mathon da bunun akıllıca ve mantıklı olduğunu onaylarsa, başarılı olabileceğini ispat etmesi için ona, bir yıllık tüm kazancımı borç olarak verebilirim.' Bence böyle yap ve eğer işinde yeteri kadar başarılı olma arzusu varsa bunu kanıtlayacaktır. Eğer başarısız olursa, bir gün geri ödeyebileceğini umut ederek yaşayacağı kadar büyük miktarda borçlanmamış olacaktır.

"Ben borç verebiliyorum, çünkü sahip olduğum altınlar kendi işim için kullanacağımdan daha fazla. Fazladan sahip

olduğum altınları başkalarıyla paylaşarak benim için daha çok kazanmalarını arzu ediyorum. Yıllarca çalışıp, daha fazla kazanmak için özveride bulunarak sahip olduğum altınları kaybetme riskini göze alamam. Bu yüzden güvenli bir neden için olduğuna, geri döneceklerine ve kazandırdıklarının düzenli bir şekilde ödeneceğine emin olmadan, bir daha hiç kimseye borç vermem.

"Rodan, sana, hatıra kutum ile ilgili birkaç sırrımı anlattım. Böylelikle borç isteyen adamların zayıf noktalarını anlayacak ve geri ödeme için elden çıkarmaları gereken varlıkları olmadığı zaman, ne kadar hevesli olduklarını göreceksin. Altınları olduğu takdirde kazanacakları yüksek miktarların, sahip olmadıkları yetenek ve deneyim yüzünden sadece bir hayal olduğunu göreceksin.

"Rodan, artık senin de, senin için daha fazla kazanması gereken altınların var. Benim gibi, borç altın veren biri olmak üzeresin. Eğer servetini dikkatli bir şekilde korursan, hayatının her günü senin için daha fazla kazandıran bir haz kaynağı olacaktır.

"Cüzdanındaki altınlarla en çok ne yapmak istersin?"

"Güvende olmalarını sağlamak."

Mathon, onaylayan bir tavırla, "Akıllıca konuştun." diye yanıt verir. "O zaman ilk arzun güvende olmalarıdır. Ablanın kocasının kontrolü altındayken, olası bir kayıptan ne kadar uzak kalabilir ve ne kadar güvende olurlar ki?"

"Sanırım olamazlar, çünkü o altınları koruyabilecek kadar akıllı değil."

"O zaman minnet borcunun yarattığı duygusallığından etkilenip, altınlarını kimseye emanet etme. Eğer ailene veya arkadaşlarına yardım etmek istiyorsan, bunun başka yolunu bul ve servetini kaybetme riskine girme. Unutma ki onu koruyacak kadar bilgili olmayanların ellerinden, nasıl olduğunu

bile anlamadıkları bir şekilde uçup gider. Onları başkalarının ziyan etmesi yerine, sen, kendin savurganlık yaparak bitir.

"Korumaktan başka, servetini kullanarak yapmayı arzu ettiğin başka bir şey var mı?"

"Benim için daha fazla kazanmasını sağlamak."

"Yine akıllıca konuştun. Daha fazla kazanıp, büyümesini sağlamalısın. Akıllı bir şekilde borç verilen altın, senin gibi bir adam yaşlanmadan, kazandırdıkları ile kendi kendini ikiye katlayabilir. Eğer, onu kaybetmeyi göze alırsan, kazandırdıklarını da kaybetmeyi göze almış olursun.

"Bu yüzden, altınlarının mümkün olduğundan çok daha fazla kazandıracağı yolları bildiklerini söyleyen beceriksiz adamların, müthiş planlarından etkilenmemelisin. Bunlar, ticaretin sağlam ve güvenilir kurallarını bilmeyen hayalperestlerin yarattığı planlardır. Servetini kaybetmeyip, keyfini çıkartabilmen için, kazandırmasını arzu ettiğin miktarların makul olmasına özen göster. Aşırı kâr getireceğine dair söz aldığın yatırımlara borç verdiğin takdirde, altınlarının uçup gitmesi için davetiye çıkartmış olursun.

"Altınlarının bilgili kişiler tarafından değerlendirilip, onların aklı ve tecrübeleri ile güvenli bir şekilde korunabilmesini ve çok kazandırmasını istiyorsan, başarıları kanıtlanmış olan adamlarla bağlantı kurmaya çalış.

"Çünkü tanrıların, altın vermek için yeterli gördüğü insanların peşini bırakmayan talihsizliği görmezlikten gelebilirsin."

Rodan, verdiği öğütler için teşekkür etmeye çalışırken onu dinlemeyip, devam eder; "Kralın armağanı daha akıllı olmanı sağlayacak. Eğer elli altını kimseyle paylaşmayacaksan kesinlikle çok dikkatli olmalısın. Bunları birçok şekilde kullanma olanağın olacaktır. Birçok akıl veren olacaktır. Büyük kârlar edebileceğin birçok fırsatlar sunulacaktır. Hatıra

kutumun anlattığı hikâyeler, senin için bir uyarıcı olsun ki geri alabileceğine emin olmadan, cebinden tek bir tane altın bile çıkartma. Eğer öğütlerime ihtiyacın olursa tekrar beklerim. Memnuniyetle bilgimi paylaşırım.

"Kutunun altına kazıdığım şeyi okumalısın, çünkü hem borç veren hem de alanlar için geçerlidir:

Alınan Küçük Bir Tedbir Büyük Bir Pişmanlığı Önleyecektir!

Babil'in Duvarları

Babil'i çevreleyen duvarlara doğru uzanan geçidin girişini koruyan gaddar ve tecrübeli savaşçı Banzar için yeni bir gün daha başlar. Yüz binlerce vatandaşın yaşamını ve bu şehrin geleceğini korumak için mücadele veren yiğit koruyucular, şehri çevreleyen duvarların üzerinde bulunmaktadır.

Saldıran askerlerin gürlemeleri, çığlıkları, binlerce atın ayak sesleri ve durmadan ateş altında kalan bronz kapıların uğultusu, duvarların ardından yoğun olarak duyulur.

Böyle bir olay için yetersiz sayıda olsalar da şehir kapısının arkasına yerleştirilen mızraklı askerler, her ihtimale karşı tetikte bekler. Babil'in önemli sayıda askeri birliği, kralları ile birlikte, doğuda, Elamites'e karşı mücadele vermektedir. Onların yokluğunda gerçekleşecek herhangi bir saldırı girişimi olasılığını ön görmediklerinden, burada kalan koruyucu birliklerin sayısı çok azdır. Beklenmedik bir anda, şehir kuzeyden gelen güçlü Asur ordusunun saldırısına uğrar ve eğer şehrin duvarları saldırıya dayanamayacak olursa, bu Babil'in sonu olacaktır.

Savaşın gidişatıyla ilgili olumlu bir haber alabilmek için sabırsızlıkla ve korku içinde etrafta dolanıp duran solgun yüzlü halk, geçitteki yaralı ve ölülerin taşınmasını dehşet içinde izler.

Saldırının en kritik anı gelir. Üç gündür şehrin duvarları ardında dönüp dolaşan düşmanlar, aniden tüm güçleriyle kapıya doğru saldırır.

Duvarların üzerindeki koruyucular, platform ve merdivenlere tırmanmaya çalışanlara oklar atıp, kızgın yağ dökmekte, yukarı kadar tırmanmayı başaranlaraysa mızraklarıyla

saldırmaktadır. Bu arada düşman, koruyuculara karşı ölümcül bir barikat kurarak binlerce ok atmaktadır.

Bulunduğu konum itibarıyla çatışmayı yakından takip eden tecrübeli Banzar, çılgın saldırganların püskürtüldüğünü duyan ilk kişi olacaktır.

Titreyen felçli elleriyle yanına gelen yaşça büyük tüccar, yalvarırcasına, "Neler olduğunu anlat! Anlat!" der. "İçeri girmemeliler. Oğullarım, sevgili kralımız ile birlikte gitti. Yaşlı karımı koruyacak kimsemiz yok. Eşyalarım, onların hepsini alırlar. Yiyeceklerimizi de alırlar. Kendimizi savunmak için çok yaşlıyız; köle olmak için de öyle. Aç kalırız. Ölürüz. Bana içeri giremeyeceklerini söyle."

Bunun üzerine tecrübeli muhafız, "Sakinleşmelisin sevgili tüccar." diye yanıt verdi. "Babil'in duvarları çok sağlam. Çarşı merkezine dön ve eşine, kralın görkemli servetini koruyan bu duvarların, sizi ve mal varlığınızı da rahatlıkla koruyabileceğini söyle. Havada uçuşan okların sana isabet etmemesi için, dönerken duvarın dibinden yürüyerek git!"

Banzar'ın yanından uzaklaşan yaşlı adamın yerini, kucağında bebeğiyle bir kadın alır. "Komutan, durum oradan nasıl görünüyor? Bana doğruyu söyle ki duvarları aşacakları takdirde korkunç bir biçimde intikam alacaklarını düşünen, ateşler içinde yanmasına karşın, zırhı ve mızrağıyla beni ve bebeğimizi korumak için ısrar edip duran, zavallı kocamı güvende olduğumuza inandırabileyim."

"Sen çok iyi kalpli bir anne ve eşsin, tekrar söylüyorum, Babil'in duvarları hem seni hem de bebeğini koruyacaktır. Yeteri kadar yüksek ve güçlüler. Cesur koruyucularımızın kazan dolusu kızgın yağları merdivenlere döktüklerinde oluşan çığlıkları duymuyor musun?"

"Onları duymakla beraber, düşmanlarımızın kapıları kırmaya çalıştığını da duyuyorum."

"Hemen kocanın yanına dön. Kapıların her türlü saldırıya karşı yeteri kadar sağlam ve dayanıklı olduğunu, duvarlara tırmanmayı başarsalar da mızraklarımızın ucuyla karşılaştıklarını söyle. Dikkatli ol ve oyalanmadan, şuradaki binaların arkasından git."

Kenara çekilen Banzar, ağır silahlı takviye birliğine yol verir. Tam askerler büyük bir sürat ve bronz kalkanlarının şangırtısıyla geçerken, küçük bir kız çocuğu belirir ve onun kuşağını çeker.

Kız yalvaran bir ses tonuyla, "Asker, lütfen bana güvencede olduğumuzu söyler misin?" der. "Korkunç sesleri duyuyorum. O kadar korkuyorum ki! Kan içinde bir sürü adam görüyorum. Bizlere ne olacak, anneme, küçük erkek kardeşime ve bebeğimize ne olacak?"

Gaddar savaşçı, kızı kaldırırken göz kırpıp, kendini güvende hissetmesi için, "Korkma küçüğüm." der. "Merak etme, Babil'in duvarları seni, anneni, küçük erkek kardeşini ve bebeği koruyacaktır. Kraliçe Semiramis bu duvarları yüz yıldan uzun bir süre önce, sizler gibilerin güvenliği için yaptırdı ve o zamandan bu yana da hiçbir zaman yıkılmadı. Şimdi git ve ailene, Babil'in duvarlarının onları koruyacağını, korkacak bir şey olmadığını anlat."

Günler boyunca nöbet tutan tecrübeli Banzar, geçitte ölene ya da yaralanıncaya kadar savaşacak olan takviye birliğini izler. Onun etrafında aralıksız olarak biriken halk, endişe içinde, duvarların onları koruyup, korumayacağını bilmek ister. Eski bir askerin ağırbaşlılığıyla onlara yanıt verir; "Babil'in duvarları sizleri koruyacaktır."

Hiç bitmeyecekmiş gibi görünen şiddetli savaş, üç hafta ve beş gün boyunca devam eder. Sürekli aşağı ve yukarı gidip gelenlerin yoğunluğuyla biriken çamurlar, yaralıların kanları ile karışıp, geçidin yolunu bulamaç hâline getirmiştir.

Ve bu korkunç görüntü karşısında Banzar'ın ağzı zorlukla kapanır olmuştur. Duvarların ardında her gün biraz daha yoğunlaşan vahşi düşmanların cesetleri, her gece yoldaşları tarafından toplanıp, gömülmektedir.

Gürültü ve patırtı, dördüncü haftanın beşinci gecesi azalır. Ertesi günün ilk ışıklarıyla aydınlanan düzlüklerdeki duman bulutunun açığa çıkmasıyla düşmanların geri çekildiği anlaşılır.

Koruyucuların, gökyüzüne doğru bir anda yükselen güçlü çığlıklarının anlamı kesinlikle çok açıktır ve duvarların ardında bekleyen halk tarafından tekrarlanır. Sokaklarda yankılanan çığlıklar, fırtına şiddetliyle tüm şehre yayılır.

Koşarak evlerinden çıkan insanlar yüzünden, sokaklarda yığılma yaşanır. Heyecan içinde bağrışan insanlar, haftalardır duydukları ve bastırdıkları korku hissini böylelikle üstlerinden atmış olur. Zafer coşkusuyla tekrar alevlenen Bel Tapınağı'nın kulesindeki meşale bile, göğe doğru yükselen mavi dumanlarıyla zaferlerini herkese bildirmek ister gibidir.

Babil'in duvarları, servetini yağmalamak ve halkını kaçırarak köle yapmak isteyen, güçlü ve hain düşmanlarını bir kez daha püskürtmüştür.

Babil'in asırlar boyunca ayakta kalmasının tek nedeni, *iyi bir şekilde korunmasıdır*. Zaten, bunun tersi de hiçbir zaman düşünülemez.

Bir insanın korunma ihtiyacı ve arzusunu gideren en önemli örnek, Babil'in duvarlarıdır. Bu istek, insanoğlunun doğasında vardır. Bugün de her zaman olduğu kadar, güçlü bir istek olan korunma ihtiyacını elde etmenin daha sınırsız ve iyi yolları bulunmuştur.

Günümüzde de modern sigortacılığın dayanıklı duvarlarıyla, tasarruf hesapları ve güvenilir yatırımlarımızın ardında

durarak, kapıdan girip evimizin başköşesine yerleşebilecek beklenmedik trajedilerden korunabiliriz.

Yetersiz Miktarda Bir Korumayı Bütçemiz Telafi Edemez!

Babil'in Deve Tüccarı

Bir insan ne kadar aç kalırsa, aklı o kadar çok çalışır ve hatta yemek kokularına karşı burnu o kadar hassas olur.

Azure'nin oğlu Tarkad, kesinlikle bu şekilde düşünmekteydi, çünkü tam iki gündür bir bahçe duvarının üzerinden ev sahibesinin çığlıklarıyla dışarı fırlamasına karşın, çalabildiği iki adet incirden başka hiçbir şey yememişti. Çarşı merkezinden geçerken bile kadının, kulaklarında çınlayan keskin çığlıklarının etkisiyle, ellerini alışveriş yapmakta olan diğer kadınların sepetlerinden uzak tutmuştur.

Babil'deki çarşı merkezine getirilen gıda maddelerinin bu kadar çok olduğunu ve ne kadar güzel koktuğunu daha önce hiç fark etmemişti. Çarşı merkezinden uzaklaşarak, karşıdaki otelin yemek salonunun önünde durup, bir ileri, bir geriye doğru adım atmaya başlar. Belki burada tanıdığı birine rastlayabilir; ondan alacağı bir adet borç bakır, yabani mal sahibinin yüzünü biraz olsun güldürüp, özgürce yardımını sağlayabilir diye düşünür. Bu bakır olmadan memnuniyetsizlikle karşılanacağını bilmektedir.

Dalgınlıkla yürürken en son görmek istediği kişiyle; uzun boylu ve bol kemikli deve tüccarı Dabasir ile bir anda burun buruna gelir. Az miktarda borç aldığı birçok arkadaşı olmasına karşın, başarılı olamayıp, söz verdiği çabuklukta geri ödeme yapamadığından dolayı rahatsızlık duyduğu tek kişi Dabasir'dir.

Onu görünce Dabasir'in gözlerinin içi parlar. "Hah! İşte Tarkad, bir ay önce borç olarak verdiğim iki bakır ve ondan daha da önce vermiş olduğum gümüşü geri ödemesi gerektiğini düşündüğüm kişi. İyi ki karşılaştık. O iki şekeli, bugün

iyi bir şekilde değerlendirebilirim. Ne diyorsun oğlum, ne diyorsun?"

Tarkad, kekeler ve yüzü kızarır. Midesi, o kadar boştur ki açık sözlü Dabasir ile tartışacak gücü yoktur. Bitkin bir hâlde mırıldanarak, "Üzgünüm, çok üzgünüm," der ve devam eder, "bugün borcumu ödemek için size verebileceğim ne gümüş ne de bakırım var."

Dabasir ısrarlı bir biçimde, "O zaman bul!" der. "Eminim birkaç tane bakır ve bir adet gümüş kazanıp, ihtiyacın olduğu zaman sana cömert bir şekilde yardım eden babanın eski arkadaşına borcunu ödeyebilirsin, değil mi?"

"Ödeyemem, çünkü kötü talih peşimi hiçbir zaman bırakmıyor."

"Kötü talih mi! Kendi beceriksizliğin için tanrıları mı suçluyorsun! Kötü talih, borç ödemektense yenisini almayı tercih eden her adamın peşindedir. Karnım acıktı yemek yemem lazım, sen de gelirsen anlatmak istediğim bir hikâye var."

Tarkad, onun zalimce açık sözlülüğünden çekinir, ama imrendiği yemek salonuna girebilmesi için aldığı teklifi de değerlendirir.

Dabasir, onu salonun boş bir köşesine doğru ittikten sonra kilimlerin üzerine otururlar.

Gülümseyerek gelen mal sahibi Kauskor'e, her zamanki gibi kendinden emin bir tavırla siparişini verir: "Çölün şişko kertenkelesi, bana bir keçi budu getir, iyi kızarmış ve bol soslu olsun ve tabii bir de ekmek ve sebzelerin hepsinden getir, çünkü çok acıktım. Arkadaşımı da unutma. Ona da bir sürahi su getir. İyice soğutun, bugün sıcak bir gün idi."

Tarkad'ın bütün ümitleri bir anda söner. Oturup su içerek, bu adamın kocaman bir keçi budu yemesini izlemesi gerekli midir? Hiçbir şey söylemez. Çünkü söyleyecek tek bir

kelime bile bulamaz.

Ama Dabasir için sessiz kalmak imkânsızdır. Nazik bir şekilde gülümseyerek etrafında oturan ve daha önceden tanıdığı diğer müşterilere el sallar.

"Henüz Urfa'dan dönen bir adamdan duyduğuma göre, orada tanıştığı zengin bir adamda bir taş varmış ve o kadar inceymiş ki baktığın zaman taşın içinden diğer tarafı görülüyormuş. Yağmurun ıslatmaması için penceresinin pervazına koymuş. Urfa'dan dönen adamın dediğine göre rengi sarıymış, bakmasına izin vermişler. Her şeyin çok farklı göründüğünü, aslında hiçbir şeyin göründüğü gibi olmadığını söylüyor. Sen ne dersin bu işe, Tarkad? Sence, dünya olduğu renklerden daha farklı görünebilir mi?"

Dabasir'in önünde duran etli keçi budu ile daha çok ilgilenen genç, "Bilemiyorum." der.

"Neyse, ben biliyorum, çünkü dünyayı olduğundan çok daha farklı bir renkte gördüm ve şimdi anlatacağım hikâyede onu eski renkleriyle görmeyi nasıl başardığımla ilgili."

Yan tarafta oturan müşterilerden biri fısıldayarak, "Dabasir hikâye anlatacak." der ve oturduğu kilimi çekiştirerek, yakınlaşır. Diğer müşteriler ise yemekleriyle birlikte gelip, yarım daire oluşturur. Yemeklerini, Tarkad'ın kulağının dibinde gürültülü bir şekilde yedikleri için tartışma çıkar. Bir şeyler yemeyen tek kişi odur. Dabasir, onunla yemeğini paylaşmaz ve hatta tabağından yere düşen ekmek parçasını bile Tarkad'ın alması için herhangi bir girişimde bulunmaz.

Keçi budundan tam kocaman bir parça ısıracakken durur, "Anlatacağım hikâye," der ve devam eder, "eski günlerim ve nasıl deve tüccarı olduğumla ilgilidir. Eskiden Suriye'deyken bir köle olduğumu bilen var mı?"

Dabasir, dinleyicilerin şaşkınlık içinde fısıldamalarını büyük bir mutluluk ile dinler.

"Ben, genç bir adamken," dedikten sonra, ikinci bir kocaman parça daha koparıp, devam eder, "babamın yaptığı ticareti, sandalet imalatçılığını öğrendim. Onun dükkânında çalışırken evlenebileceğim bir kadın buldum. Genç ve tecrübesiz olduğumdan, çok az miktardaki kazancımla, kusursuz karıma, en iyi şekilde bakmaya çalışıyordum. Paramın satın almaya yetmeyeceği şeyleri arzuluyordum. Kısa süre içinde dükkân sahiplerinin bana güvendiğini ve ödemeyi sonra yapmamı kabul ettiklerini gördüm, ama hiçbir zaman ödeyemedim.

"Genç ve tecrübesiz olduğumdan, kazancından fazlasını harcayan kişilerin, gereksiz tembelliğin tohumlarını rüzgâra attığını, bunun karşılığında biçeceği şeyin başına dert açacak ve aşağılanmasına sebep olacak kasırgadan başka bir şey olmadığını bilmediğimden, saçma sapan arzularıma boyun eğerek, gelirimin karşılayamayacağı kadar kaliteli giyim eşyası, eşime ve evimize lüks şeyler aldım.

"Bir müddet için her şey yolunda gitti ve imkânlarım elverdiğince ödeme yaptım. Kısa bir süre sonra, gelirimin hem zorunlu giderlerimi hem de borçlarımı ödemem için yeterli olmadığını fark ettim. Kredi açanlar, borçlarımı ödemem için beni zorlamaya başlayınca hayatım bir kâbusa dönüştü. Arkadaşlarımdan borç aldım, ama onları da geri ödeyemedim. İşler gittikçe kötüleşti. Karım, evi terk edip babasının yanına dönünce, ben de Babil'den ayrılıp, genç bir adamın daha iyi fırsatlar yakalayabileceği başka ülkeler bulmaya karar verdim.

"İki sene boyunca, kervan tüccarları ile çalışarak çok huzursuz ve başarısız oldum. Bundan sonra birlikte çalıştığım hırsızlar ise tüm çölü gezip silahsız olan kervanları aramaktaydı. Babamın oğlu olarak, bu tür işler bana hiç yakışmasa da dünyaya renkli bir taşın arkasından bakıyor ve ne kadar

alçaldığımı fark etmiyordum.

"Çok başarılı olduğumuz ilk işimizde, yağmaladığımız altın, ipek kumaş ve değerli eşyalar ile Ginir'e gidip, hepsini orada harcadık.

"İkinci denememizde o kadar şanslı değildik. Soygunu yapar yapmaz, kervanların korunmak için yerel bir reise kira ödeyerek tuttuğu mızraklı koruyucuların saldırısına uğradık. Her iki liderimizi de öldürüp bizleri de Şam'a götürdükten sonra, giysilerimizi çıkartıp, hepimizi köle olarak sattılar.

"Bir çöl reisi tarafından iki adet gümüşe satın alındım. Kırpık saçlarım ve yırtık pırtık giysilerimle diğer kölelerden hiçbir farkım yoktu. Sorumsuz bir genç olarak bu durumu önceleri bir macera olarak görüyordum, ama sahibim beni dört eşinin yanına götürüp, istediğiniz gibi kullanabilirsiniz dediğinde, durumun ciddiyetini fark ettim.

"O anda, ne kadar umutsuz bir hâlde olduğumu anladım. Çöl adamları çok hiddetli ve savaşçıydı. Hayatım onların ellerindeydi, silahsızdım. Buradan kaçmam da mümkün değildi.

"O dört kadın beni incelerken, endişe içinde karşılarında duruyor, onların iyi niyetine sığınabilir miyim diye düşünüyordum. İlk eşi Sira, diğerlerinden yaşça büyüktü. Duygusuz bir ifadeyle kafasını kaldırıp bana baktı. Biraz olsun teselli bulabilmek için yanında oturan kişiye doğru döndüm. Ve beni bir solucanmışım gibi inceleyen, kibirli bir güzellik ile karşılaştım. Daha genç olan iki kadın, sanki komik bir şey görmüş gibi kıkırdıyordu.

"Sanki yüzyıllardır orada öylece, konuşmadan durup kalmıştım. Her kadın, bir diğerinin beni, hangi arzuları için kullanacağı konusunda karar vermesini sabırsızlıkla bekliyor gibiydi. Sonunda, Sira, soğuk bir ses tonuyla konuştu.

" 'Birçok hizmetkârımız olmasına rağmen develerimizin

bakıcılarının hiçbiri yeteri kadar iyi değil. Mesela bugün hasta annemi ziyaret etmek istesem, develerimi kullanabileceğine güveneceğim tek bir köle bile yok. Bu köleye deve kullanabilir mi diye sorar mısınız ?'

"Bunun üzerine sahibim bana, 'Develer konusunda bilgin var mı?' diye sordu.

"Ne kadar istekli olduğumu gizlemeye çalışarak, cevap verdim, 'Çömelmelerini sağlayabilirim, eşya yükleyebilirim, yorulmadan uzun yol gitmelerini sağlayabilirim. Ve eğer gerekirse, at arabalarını bile tamir edebilirim.'

"Sahibim, 'Köle yeteri kadar bilgili görünüyor.' dedi. 'Sira, eğer arzu edersen, bu köleyi, devenin bakıcısı olarak kullanabilirsin.'

"Ve Sira'ya verildiğim o gün, uzun bir yolculuğa çıkarak, onu, hasta annesini ziyarete götürdüm. Bu fırsat sayesinde yardımları için teşekkür edip, aslında köle olarak değil, özgür bir genç olarak doğduğumu ve Babil'de saygıdeğer bir sandalet imalatçısının oğlu olduğumu belirtmek istedim. Ona, başımdan geçenlerin büyük bir kısmını anlattım. Yaptığı yorumlar karşısında çok şaşırdım ve söylediklerini sık sık düşündüm.

" 'Zayıf karakterin seni bu duruma getirmişken, nasıl olur da özgür bir gencim dersin? Tıpkı suyun bir çıkış yolu bulduğu gibi, eğer kölelik bir insanın ruhunda varsa, ne şekilde doğarsa doğsun, eninde sonunda, yaşama bir köle olarak devam etmez mi? Şansı ne kadar kötü giderse gitsin, eğer özgür ruhlu ise, yaşadığı şehirde saygı ve itibar görmez mi?'

"Bir seneyi aşkın bir süredir köleyim ve onlar gibi yaşıyorum, ama onlar gibi olmadım. Bir gün Sira, bana, 'Diğer köleler akşamları toplanıp eğlenirken, sen, niçin yalnız başına burada, çadırda oturuyorsun?' diye sordu.

"Ben, 'Bana söylediklerini düşünüyorum. Gerçekten bir

köle ruhuna sahip olup, olmadığımı düşünüyorum. Onlara uyum sağlayamadığım için yalnız oturuyorum.' diye cevap verdim.

" 'Ben de yalnız oturmak zorundayım.' dedi. 'Efendim benimle çok büyük bir çeyizim var diye evlendiğinden, beni arzulamıyor. Her kadın arzulanmayı ister, bu nedenden ve kısır olduğumdan dolayı, ben de yalnız oturmak zorundayım. Her zaman, bir erkek olarak köle olacağıma ölmeyi tercih ederim diye düşünürdüm, ama kabilemizin kurallarına göre kadınlar da köle olarak görülüyor ve kölelikten kurtulmak için yapabileceğim hiçbir şey yok.'

"Beklenmedik bir anda sözünü keserek, 'Benimle ilgili ne düşünüyorsun?' diye sordum. 'Sence ben bir köle miyim, yoksa özgür bir adam mı?'

"Kaçamak bir şekilde cevap vererek, 'Babil'deki borçlarını ödemeyi istiyor musun?' diye sordu.

" 'Evet, istiyorum, ama bunu nasıl yapacağımı bilemiyorum.'

" 'Borçlarını ödemek için hiçbir çaba göstermeden yılların geçmesine izin verdiğin takdirde, sen de alçak ruhlu kölelerden biri olursun. Kendine karşı saygı duymayan hiç kimse, başka bir şey olamaz ve borçlarını ödemeyen hiç kimse kendisiyle gurur duyamaz.'

" 'Ama Suriye'de bir köleyken ne yapabilirim?'

" 'Suriye'de köle olarak yaşamaya devam et, seni karaktersiz.'

"Kızgın bir şekilde, 'Ben karaktersiz değilim!' diyerek, suçlamasını reddettim.

" 'O zaman ispat et.'

" 'Peki, ama nasıl?'

" 'Kralınız, düşmanlarına karşı tüm gücünü ve olanaklarını zorlayarak savaşmıyor mu? Senin düşmanların borçların.

Babil'den kaçmana sebep oldular. Onları tek başına bırakarak senden daha güçlü olmalarını sağladın. Bir erkek gibi savaşıp, onları yenebilir ve çevredeki insanlar arasında saygınlık kazanabilirdin. Ama onlarla savaşmak için yeterli cesarete sahip olmadığından, gururunu da yitirerek, Suriye'de bir köle olarak yaşamaya mahkûm edildin.'

"Onun acımasız suçlamalarına karşı kendimi korumak ve ruhen bir köle olmadığımı kanıtlamak için neler söylemem gerektiğini çok düşündüm, ama bunu yapmaya fırsatım olmadı. Üç gün sonra Sira'nın uşağı, beni onun yanına götürdü.

" 'Annem yine çok hastalandı. Eşimin sürüsünden en iyi iki deveyi seç ve eyerleri takıp, uzun bir yolculuk için gerekli olan su torbaları ile eyer çantalarını yerleştir. Hizmetçinin mutfak çadırından vereceği yiyecekleri de al." Develeri yüklerken hizmetçinin verdiği yemeklerin niçin bu kadar çok olduğunu düşündüm, çünkü annesinin evi yarım gün sürecek bir yolculuktan çok daha yakındı. Hizmetçi, arkadaki deveyi, bense hanımımın devesini kumanda etmekteydim. Annesinin evine geldiğimizde hava kararmıştı. Sira, hizmetçiyi yolladıktan sonra, şöyle dedi:

" 'Dabasir, kendini bir köle olarak mı yoksa özgür bir adam olarak mı görüyorsun?'

"Kesin bir tavırla, 'Özgür bir adam olarak!' diye yanıt verdim.

" 'Bunu kanıtlamanın en iyi zamanı. Sahibin derin bir uykuya daldı ve yardımcıları da uyumak üzere. Bu develeri al ve kaç buradan. Ama öncelikle tanınmaman gerekir; içinde sahibinin giysileri olan bu çantayı al ve giyin. Hasta annemi ziyaret ettiğim zaman develeri alıp kaçmış, derim.'

" 'Bir kraliçenin ruhuna sahipsin sen.' dedim. 'Seni de alıp götürmeyi ve mutluluğu yakalamana yardımcı olmayı çok isterdim.' diye ekledim.

" 'Mutluluk,' diye cevap verdi, "onu uzak diyarlarda ve yabancı insanlarla arayan kaçak, bir eşi beklemez. Kendi yoluna git, çölün tanrıları seni korusun, çünkü yiyecek ve içecek açısından yoksun olan gideceğin yol, çok uzun.'

"Daha fazla beklemek istemediğimden, ona teşekkür ederek gecenin karanlığında yola koyuldum. Bu ülkeye yabancı olmama ve Babil'e doğru giden yolu hayal meyal tahmin etmeme karşın, çöl yollarını cesurca geçerek tepelere doğru ilerledim. Develerden birine binip, diğerini de ona bağladım. Sahiplerinin mülkünü çalıp kaçan köleleri bekleyen kötü kaderden haberdar olarak, büyük bir azimle tüm gece boyunca ve ertesi gün hiç durmadan yoluma devam ettim.

"O gün akşamüstüne doğru, çöl kadar yaşanılmaz olan, engebeli bir diyara ulaştım. Sadık develerim, yerlerdeki sivri kaya parçalarıyla ayakları parçalandıktan bir süre sonra, acı çekerek yavaşlamaya başladılar. Burada herhangi bir insana veya en azından vahşi bir hayvana niçin rastlamadığımı şimdi anlıyordum, konuktan hoşlanmayan ve yaşanamayacak kadar engebeli olan bu diyara gelmekten herkes kaçınıyordu.

"Yolculuğumun bundan sonrası çok az insana nasip olacak türdendi. Günlerce ağır ağır ilerledikten sonra, suyumuz ve yemeğimiz bitmişti. Güneş ışınlarının sıcaklığı çok acımasızdı. Dokuzuncu günün sonunda, devemin üzerinden kayıp düşerken, onun üzerine tekrar tırmanacak güce sahip olmadığımı hissedip, bu terk edilmiş diyarda ölüp kalacağımı düşündüm.

"Toprağın üzerinde yayılarak uyudum ve ertesi sabah gün ışıyana kadar uyanmadım.

"Doğrulup etrafıma bakarken sabahın serinliğini hissettim. Develerim, biraz ötemde huzursuz bir şekilde yatıyorlardı. Terk edilmiş olan bu diyar, kayalar, kum ile dikenli

bitkilerden ibaretti ve görünürlerde ne içecek bir yudum su ne de bir lokma yiyecek vardı.

"Sonum, bu huzur dolu sessizlikle mi gelecek acaba? Beynim, hiç olmadığı kadar boştu. Vücudumu eskisi kadar önemsemiyordum. Kavrulmuş ve kan içindeki dudaklarım, kuru ve şiş dilim, boş midem, hiçbiri dün olduğu kadar acımıyordu.

"Gitmemiz gereken yola doğru isteksiz bir şekilde bakarken, aklıma bir şey takıldı: 'Kendimi bir köle olarak mı, yoksa özgür bir adam olarak mı görüyordum?' Ve tüm gerçekliğiyle fark ettim ki eğer köle ruhuna sahipsem, her şeyden vazgeçip, kumlara uzanıp, çölde ölümü bekleyecektim. Bu kaçak bir köle için en uygun son olurdu.

"Eğer özgür bir adamın ruhuna sahipsem, o zaman ne olacak? Kendimi zorlayarak Babil'e ulaşacak, bana güvenen insanların borçlarını geri ödeyecek, beni gerçekten seven eşimi mutlu edip, anne ve babamın huzurlu ve mutlu olmalarını sağlayacaktım.

"O anda çok garip bir şey oldu. İçinden baktığım renkli taş bir anda yok olup, dünyayı çok farklı bir renkte görmeme neden oldu. Ve en sonunda hayatın gerçek değerlerini görmeye başladım.

"Çölde ölmek mi! Ben değil! Yeni bir bakış açısıyla, yapmam gereken şeyleri fark ettim. İlk olarak Babil'e dönüp borçlu olduğum kişilerle yüzleşecek ve onlara, yıllar boyunca dolaşıp bir sürü talihsizlik yaşadıktan sonra geri döndüğümü ve tanrıların izniyle alacaklarını en kısa zamanda ödeyeceğimi söyleyeceğim. Daha sonra eşim için bir ev yaparak, anne ve babamın benimle gurur duymasını sağlayacağım.

"Borçlar düşmanlarımdı, ama borç aldığım kişiler arkadaşlarımdı, çünkü bana güvenmişlerdi.

"Zorlanarak ayağa kalktım. Açlığın ve susuzluğun ne

önemi vardı? Babil'e ulaşabilmek için bunlara katlanmam gerekiyordu. Düşmanlarını yenecek ve arkadaşlarını ödüllendirecek olan özgür adamın ruhu içimi dolduruyordu. Verdiğim bu önemli kararın etkisiyle heyecandan titriyordum.

"Develerimin gözlerinin içindeki donukluk, kısık bir sesle ilettiğim düşüncelerim karşısında, yerini parıldamaya bıraktı. Büyük bir çabayla, birkaç kere denedikten sonra ayağa kalkmayı başardılar. Merhamet uyandıran azimleriyle kuzeye doğru yol aldılar ve içimden bir ses, bana bu yolun Babil'e çıkacağını söylüyordu.

"Su bulduk. Çimen ve meyvelerin yetiştiği çok daha bereketli bir yere gelmiştik. Babil'e giden yolu bulduk, çünkü özgür bir ruha sahip olan adam, hayatı çözülmesi gereken birçok sorun yumağı olarak algılar ve onları çözer; bu arada köle ruhuna sahip olan adamsa, 'Bir köle olarak ne yapabilirim ki ?' diye, sürekli olarak sızlanıp durur.

"Ya sen, Tarkad? Aç olan karnın sayesinde senin de aklın başına geldi mi? Tekrar kendine saygı duymanı sağlayacak yolculuğa çıkmaya hazır mısın? Dünyayı gerçek renkleriyle görebilecek misin? Her ne kadar çok olurlarsa olsun, borçlarını ödeyip, Babil'de tekrar saygı duyulan biri olmayı istiyor musun?"

Genç adamın gözleri doldu ve istekli bir şekilde dizlerinin üstüne kalkarak. "Hayata karşı bakış açımı değiştirdin; daha şimdiden özgür bir adam ruhunun içimde dolaştığını hissediyorum." dedi.

İlgili bir dinleyici, "İçinde dolaştığını hissettiğin bu ruh, Babil'e döndüğünde de devam eder mi sanıyorsun?" dedi.

Dabasir, "*Başarma azmi, doğru yolu bulmamızı sağlayacaktır.*" diye yanıt verdi. "Başarma azmim ile doğru yolu buldum. Önce, tek tek borcum olan adamlara giderek para kazanmaya başlayıp alacaklarını ödeyene kadar bana karşı

hoşgörülü olmaları için yalvardım. Talebimi çoğu memnuniyetle karşıladı. Birkaç kişi hakaret ederken, diğerleri yardım etmek istedi. Bir kişi vardı ki tam ihtiyacım olan şeyi verdi. Bu kişi, borç altın veren Mathon'du. Suriye'de develerin bakımıyla ilgilendiğimi duyunca komisyon karşılığı, kralın büyük seferde kullanması için gereken kaliteli deve sürülerini satın alan adama, yaşlı Nebatur'a gönderdi. Onunla çalışırken develerle ilgili bilgilerimi en yararlı şekilde kullanıp, borcum olan her bakır ve gümüşü son parçasına kadar geri ödedim. Ve en sonunda kafamı dik tutarak, herkesin saygı duyduğu biri oldum."

Dabasir, tekrar yemeğine döndü ve "Kauskor, seni yılan," diyerek, mutfaktan duyulacak bir şekilde, "bu yemek soğuk. Bana fırından biraz daha yemek getir, ama sıcak olsun. Çok aç olan eski arkadaşımın oğlu Tarkad'a da büyük bir porsiyon getir, bana eşlik edecek." diye bağırdı.

Eski Babil'in deve tüccarı Dabasir'in hikâyesi de böylece son bulur. Onun zamanından önce de bilinen ve akıllı adamlar tarafından kullanılan gerçekleri fark ettiği an, kendini bulmuştur.

Her yaştaki adamın sorunlarından kurtulmasına ve başarılı olmasına yardımcı olmuştur, onun sihirli gücünü hissetmek için yeteri kadar akıllı olan herkese yardım etmeye devam edecektir. Bu satırları okuyacak olan herkes, onun sihirli gücünden yararlanabilir.

Başarma Azmi,

Doğru Yolu Bulmamızı Sağlayacaktır!

Babil'den Gelen Toprak Levhalar

ST. SWITHIN'S KOLEJİ
NOTTINGHAM ÜNİVERSİTESİ
Newark-on-Trent
Nottingham

21 Ekim 1934

Profesör Franklin Caldwell,
İngiliz Bilimsel Araştırma Seferi Yararına
Hillah, Mezopotamya.

Sevgili Profesör,

Babil'de yaptığınız son araştırma seferinde, kalıntıların arasında bulmuş olduğunuz beş toprak levha ve mektubunuz aynı gemi ile gelmiştir. Şaşkınlık içinde ve memnuniyetle saatlerce oturup, yazıtları tercüme ettim. Mektubunuza daha önce cevap vermem gerekirdi, ama ekinde bulunan tercümeleri bitirmek istediğim için size yazmakta geciktim.

Onları dikkatli bir şekilde paketlediğiniz için teşekkür ederim, levhalar hiçbir hasar görmeden elimize ulaştı.

Hikâyede bahsettikleri laboratuarı gördüğünüz zaman, siz de en az bizim kadar şaşıracaksınız. Bazıları, belirsizlikle dolu geçmiş zamanların, o dönemlere ait hikâye ve serüvenlerini anlatmasını ister. Sizin de bildiğiniz gibi, "Binbir Gece Masalları" ve bunun gibi şeyleri. Bunun tam tersi olarak, Banasir adında bir adamın problemini açığa çıkardığı zaman aslında bu yaşlı dünyada hiçbir şeyin, beş bin yıl içinde değişmiş olduğunu zannettiğimiz kadar, değişmediğini görüyor insan.

Biraz tuhaf ama öğrencilerin tabiriyle, bu eski yazıtlar benimle "dalga geçiyor" gibi geliyor bana. Bir kolej profesörü olarak, benim tüm konularla ilgili pratik bilgilere sahip olan bir düşünce adamı olmam gerekir. Ama Babil'in tozlu kalıntıları arasından çıkıp, gelen bu eski dost, bana hem borçlarımı kapatmam hem de aynı zamanda altınların cüzdanımda şıngırdaması için daha önce hiç duymadığım bir yöntem sunuyor.

Bu yöntemin eskiden Babil'de işe yaradığı şekilde şimdiki zamanda da yararlı olup, olmayacağını kanıtlayabilmek çok ilginç ve memnuniyet veren bir duygu olacak. Bayan Shrewbury ve ben, bu yöntemi kendi işlerimizde denemeyi planlıyor ve belki de bu yöntemle, daha çok gelişmelerini sağlayabileceğimizi düşünüyoruz.

Değerli işlerinizde bol şans diliyor, yeni projelerinizde de size yardımcı olmayı sabırsızlıkla bekliyorum.

Saygılarımla,
Alfred H. Shrewsbury,
Arkeoloji Bölümü

I. Levha

Suriye'deki kölelik hayatından, borçlarını ödemeye ve sahip olacağı değerli mal varlığıyla kendi şehri olan Babil'de, saygın bir yer edinmek isteyen ben, Banasir, arzularımı gerçekleştirmemde bana yardımcı olacak ve yol gösterecek ilkeleri kalıcı olmaları için bu toprak levhanın üzerine kazıyorum.

Onur sahibi her adamı borçlarından kurtarıp, mal sahibi yapıp, kendine saygı duymasını sağlayacak bu plan, borç altın veren kişi olan sevgili arkadaşım Mathon'un bilgece tavsiyesidir ve ben, bu belirli yöntemi uygulamaya karar verdim.

Bu planın içerdiği üç amaç, benim beklentilerimi ve arzularımı oluşturmaktadır.

Öncelikle, bu plan, benim ileride refah içinde olmamı sağlayacak.

Bu nedenle, kazancımın onda birini kendim için bir kenara koyacağım. Çünkü Mathon bilgece konuşarak şöyle dedi:

"Cüzdanında bulundurduğu altın ve gümüşleri harcamaya ihtiyaç duymayarak ailesine iyi bakan adam, kralına da sadıktır.

"Cüzdanında birkaç tane bakır olan adam ise, ne ailesini ne de kralını umursamaktadır.

"Ama cüzdanı boş olan adam, zaten kendi ıstırap içinde olduğundan, hem ailesine kötü davranır hem de kralına karşı sadakatsizdir.

"Bu yüzden, başarı arzulayan bir adamın ailesine karşı şefkat göstermesi ve kralına sadık olması için, cüzdanında şıngırdayan birkaç şekeli olmalıdır."

Planın ikinci kısmında, babasının evinden ayrılarak bana sadakatle yaşayan eşime destek olmam ve onu iyi şekilde giydirmem gerektiği belirtilmektedir. Mathon şöyle der: "Vefalı eşine en iyi şekilde bakan bir adam, kendine olan güveni artınca, amaçlarına ulaşmak için kendini daha güçlü hissedip, daha kararlı davranır."

Bu yüzden kazancımın onda yedisini, ev sahibi olmak, giyinmek, yemek gereksinimlerini karşılamak ve hayatın zevkli, eğlenceli yönlerinden fedakârlık etmemek için kullanacağım. Planın amacı da budur. Ayrılan bu miktar ile yaşamalıyım. Ne daha fazlasını harcamalı ne de bütçemi aşan alışverişler yapmalıyım.

II. Levha

Planda belirtilen üçüncü şey ise borçlarımı, gelirimin onda ikisi ile ödemem gerektiğidir.

Böylelikle, her dolunay zamanı, gelirimden ayırdığım onda ikilik oran, bana güvenerek borç veren kişiler arasında eşit ve adil bir şekilde bölüştürülmelidir. Bu da borçlarımın ödenmesini ve zaman içinde sıfırlanmasını sağlayacaktır.

Böylece buraya borçlu olduğum her adamı ve miktarları tüm gerçekliği ile kazıyorum.

Fahru,	dokumacı,	2 adet gümüş, 6 adet bakır.
Sinjar,	mobilyacı,	1 adet gümüş.
Ahmar,	arkadaşım,	3 adet gümüş, 1 adet bakır.
Zankar,	arkadaşım,	4 adet gümüş, 7 adet bakır.
Askamir,	arkadaşım,	1 adet gümüş, 3 adet bakır.
Harinsir,	kuyumcu,	6 adet gümüş, 2 adet bakır.
Diarbeker,	babamın arkadaşı,	4 adet gümüş, 1 adet bakır.
Alkahad,	mal sahibi,	14 adet gümüş.
Mathon,	borç altın veren kişi,	9 adet gümüş.
Birejik,	çiftçi,	1 adet gümüş, 7 adet bakır.

(Listenin devamını içeren kısım çok fazla hırpalandığından, deşifre edilememiştir.)

III. Levha

Bana borç veren tüm bu insanlara ödemem gereken borç toplamı, yüzondokuz adet gümüş ve yüzkırkbir adet bakırdır. Sahip olduğum borçları ödemenin bir yolunu bulamadığım

için aptallık ederek, hem eşimin babasının yanına dönmesine izin verdim, hem de kolay yoldan servet sahibi olacağımı düşünerek kendi ülkemden ayrıldım; elde ettiğim tek şey, yaşadığım bir sürü felaket ve köle olarak satıldığımda hissettiğim aşağılanma duygusu oldu.

Mathon, borçlarımı az miktarlarda bile olsa nasıl ödemem gerektiğini öğrettiğinden beri, gereksiz harcamalarımın sonucundan kaçmamın ne kadar aptalca olduğunu fark ettim.

Böylece, bana kredi veren herkesi tek tek ziyaret ettim. Onlara olan borcumu çalışıp, para kazandıktan sonra eşit ve adil bir şekilde bölüştürerek ödemekten başka bir olanağım olmadığını açıkladım. Ödeyebileceğimin hepsi bu kadardı ve eğer sabırlı olurlarsa, zaman içinde borçlarımın hepsini sıfırlayacaktım.

En iyi arkadaşım olduğunu zannettiğim Ahmar, bana kötü bir şekilde hakaret edince çok utandım. Çiftçi olan Birejik, çok ihtiyacı oluğunu belirtip, ilk önce ona ödeme yapmam için yalvardı. Mal sahibi Alkahad ile kesinlikle anlaşamadık, çünkü eğer borcumun hepsini bir an evvel kapatmazsam başıma dert açmaya kararlı oluğunu söyledi.

Diğerleriyse teklifimi memnuniyetle kabul etti. Ve böylece, borçlarını göz ardı etmektense ödemenin daha kolay olduğuna inanarak, planımı gerçekleştirmeye karar verdim.

IV. Levha

Dolunay yine parlıyor. Sevgili eşim bu ödemeleri yapma planımı destekledi. Verdiğimiz akıllıca kararlar ve özgür irademle çok sıkı çalışmam sonucu, geçen ay Nebatur için aldığım sağlıklı ve güçlü develer sayesinde on dokuz adet gümüş kazandım.

Bunları yaptığım plana göre bölüştürdüm. Onda birini

kendim için, onda yedisini eşim ile hesapladığımız evin günlük gereksinimleri için, onda ikisini de kredi verenler arasında bölüştürülebilecek en adil şekilde ayırdım.

Ahmar'ı göremediğim için ödemeyi eşine emanet ettim. Bijerik o kadar memnun olmuştu ki neredeyse ellerimi öpecekti. Yaşlı Alkhad, yakınarak daha çabuk ödememi söyledi. Ben de bunun ancak, sağlıklı bir şekilde besleneceğime ve korkmam gerekmediğine dair garanti verildiği takdirde mümkün olacağını belirttim.

O ay sonunda borçlarım dört gümüş kadar eksilmişti ve ayrıca hiç kimsenin hak talep edemeyeceği kendim için ayırdığım, iki adet de benim gümüşüm vardı. Kendimi çok uzun zamandır olmadığım kadar hafiflemiş hissediyordum.

Dolunay bir kez daha parlamaktaydı. Çok çalışmıştım ama fazla kazançlı olmamıştı. Sadece birkaç tane deve satın alabilmiştim. Ve sadece on bir adet gümüş kazanmıştım. Yine de sevgili karım ve ben planımıza sadık kalarak, ne üst baş alıyor ne de yeşillikten başka bir şey yiyorduk. Kazancımın onda birini yine kendimiz için, onda yedisini de evin genel giderleri için ayırdım. Az miktarda olmasına karşın, Ahmar'ın yaptığım ödeme karşısında bana övgüler yağdırmış olmasına çok şaşırdım. Aynı şey Birejik için de geçerli. Hiddetlenen Alkahad, eğer beğenmiyorsa payını hemen geri alabileceğimi söyleyince, bir anda sakinleşti. Diğerleriyse her zamanki gibi memnundular.

Yine dolunay parlıyor ve ben çok mutluyum. Yine bir deve sürüsü bulup, içinden sağlıklı olanları alarak kırk iki adet gümüş kazandım. Bu ay eşim ve ben, kendimize, çok ihtiyacımız olan sandalet ve giysiler aldık. Ve hatta etle beslendik.

Borcumuz olan kişilere en az sekiz adet gümüş verdik. Buna Alkahad bile itiraz etmedi.

Bu plan muhteşem, hem borçlarımızı kapatmamızı hem de kendimize ait bir servete sahip olmamızı sağlıyor.

Bu toprak levhayı son olarak yontmamdan bu yana tam üç dolunay geçmiş. Bu süre boyunca kazandığım tüm gelirlerin onda birini kendim için ayırdım. Zorlanıyor olsak bile, her defasında, eşim ve ben onda yedisi ile idare ettik. Her defasında kredi verenlere onda ikisini ödedim.

Şu anda cüzdanımda bana ait olan yirmi bir adet gümüş var. Omuzlarımı dik tutmamı ve arkadaşlarımın arasından gururla geçmemi sağladı.

Eşim, evimize iyi baktı ve yeni elbiseler almadı. Birlikte çok mutluyuz.

Planın ne kadar değerli olduğu gerektiği kadar belirtilmemiş. Eski bir kölenin saygıdeğer bir beyefendi olmasını sağlamadı mı?

V. Levha

Yine dolunay parlıyor ve ben toprak levhaya uzun zamandır hiçbir şey kazımadım. Doğrusunu söylemek gerekirse tam olarak on iki dolunay gelip, geçti. Bugün yazmayı ihmal etmeyeceğim, çünkü son borcumu da bugün ödedim. Sevgili karım ve minnettar olan ben, bugün, planımızı gerçekleştirmenin şerefine kendimize ziyafet vereceğiz.

Benim alacaklılarımı son ziyaretimde uzun süre unutamayacağım olaylar yaşadım; Ahmar, onun terbiyesiz davranışlarını affetmem için yalvardı ve benim, arkadaşı olmamı istediği en önemli kişi olduğumu söyledi.

Yaşlı Alkahad, o kadar da kötü bir adam değilmiş, çünkü bana şöyle dedi: "Bir zamanlar sana dokunacak herhangi bir el tarafından kolayca ezilebilecek yumuşak kil gibiydin, ama

artık tuttuğu her şeyi koparabilecek kapasiteye sahip bir adamsın. Eğer gümüş veya altın ihtiyacın olursa, çekinmeden, istediğin zaman bana gelebilirsin."

Bana saygı duyan tek kişi o değildi. Herkes benimle farklı bir şekilde konuşuyor. Sevgili eşimin parıldayan gözleriyle bana bakması kendime daha çok güvenmemi sağladı.

Yine de bu kadar başarılı olmamı sağlayan tek şey, bu plandı. Borçlarımı ödememi ve cüzdanımda şıngırdayan altın ile gümüşlere sahip olmama yardımcı oldu. Başarıya ulaşmak isteyen herkese bu planı tavsiye ederim. Gerçekten, eğer eski bir kölenin borçlarını ödemesini, cüzdanında şıngırdayan altın ile gümüşlere sahip olmasına yardımcı oluyorsa, niçin başka birinin daha özgürlüğüne kavuşmasına yardım etmesin ki? Ben de henüz bitirmiş değilim, eğer devam edersem zenginlerin, zengini olmamı sağlayacağından eminim.

ST. SWITHIN'S KOLEJİ
NOTTINGHAM ÜNİVERSİTESİ
Newark-on-Trent
Nottingham

07 Kasım 1936

Profesör Franklin Caldwell,
İngiliz Bilimsel Araştırma Seferi Yararına
Hillah, Mezopotamya.

Sevgili Profesör,

Eğer bundan sonraki kazılarında Babil'in tozlu kalıntıları arasında, bir zamanlar orada oturan deve tüccarı Dabasir'in ruhuna rastlarsan, benim için bir iyilik yapmanı istiyorum. Yıllar önce, o toprak levhaya kazıdığı şeyler ile ömür boyu ona minnettar kalacak birkaç öğrenci var burada, İngiltere'de.

Büyük bir ihtimalle hatırlarsınız, yaklaşık bir yıl önce size yazmış olduğum mektupta, eşim ve ben de onun planını uygulayarak borçlarımızı sıfırlamak ve şıngırdayan altınlarımızın olmasını istiyorduk. Arkadaşlarımızdan saklamış olmamıza karşın sanırım siz ne kadar büyük bir sıkıntıda olduğumuzu fark etmiştiniz.

Yıllar boyunca yüklü borçlarımız yüzünden ürkütücü bir biçimde aşağılandık ve tüccarların her an bir skandal yaratarak kolejden atılmama sebep olacakları korkusu ile çok endişeliydik. Ödedik ve ödedik! Gelirimizin her şilinini ödedik ve bu yüzden ucu ucuna geçinebiliyorduk. Bunun yanı sıra fiyatları çok yüksek olmasına karşın bize kredi açan tek bir yerden alışveriş yapmak zorunda kalıyorduk.

Durumumuz her gün daha kötüye doğru gidiyordu. Tüm çabalarımız sonuçsuz kalıyordu. Mal sahibine borçlu olduğumuzdan daha ucuz bir yere de çıkamıyorduk. Durumumuzu düzeltmek için yapabileceğimiz hiçbir şey yokmuş gibi

görünüyordu ki tam o sırada, Babilli bir deve tüccarının bilgileri elimize geçti, bu bilgilerde yer alan plan, kesin olarak bizim yapmak istediğimiz şeydi.

Bizi fazlasıyla heyecanlandırarak, sistemini uygulamamızı sağladı. Borçlarımızı yazılı olarak bir kâğıda döktükten sonra, tüm borçlu olduğumuz kişilere giderek mutabık kaldım.

Bu gidişle borçlarımı hiçbir zaman ödeyemeyeceğimi ve bunu da zaten kâğıtta yazılı olan rakamlardan anlayabileceklerini söyledim. Bu borçları ödeyebilmemin tek yolunun, her ay aldığım maaşın yüzde yirmisini ayırarak, diğer borçlu olduğum kişilerle birlikte hepsinin arasında adil bir şekilde bölüştürüp, aylık taksitler hâlinde ödemek olduğunu ve iki yıl içinde tüm borçlarımı kapatmış olacağımı anlattım. Ve bu arada artık borç yazdırmayacağımızı ve yaptığımız her türlü alışverişin ücretini nakit olarak ödeyerek onlara kazanç sağlayacağımızı da söyledim.

Gayet naziktiler. Yaşlı bir adam olan manavımız bunu öyle bir şekilde yapmayı teklif etti ki hiç kimse zorlanmayacaktı. "Eğer her alıveriş yaptığında onun ödemesi ile birlikte bir miktarda borçların için ödersen, eskisinden çok daha iyi olur, çünkü yaklaşık üç yıldır hiçbir ödeme yapmadın."

Gelirimin yüzde yirmisini düzenli bir şekilde ödeyecek olmama karşın, ileride bu oranı az bularak bizi taciz etmemeleri için hepsinin adına birer anlaşma hazırladım. Daha sonra eşimle birlikte oturup, yüzde yetmiş gelirle nasıl geçineceğimizin planını yapmaya başladık. O yüzde onu kendimiz için ayırıp, şıngırdamasını dinlemekte kararlıydık. Gümüşün ve hatta belki de altının düşüncesi bile aklımızı çelmeye yetiyordu.

Böyle bir değişikliği yapabilmek tıpkı bir hayal gibiydi. Kalan yüzde yetmiş ile o veya bu şekilde rahatça yaşamayı öğrenirken, iyi vakit geçirdik. İşe kira ile başlayarak, küçük bir

indirim almayı başardık. Daha sonra en çok sevdiğimiz çay markalarının alımını kısıtlayarak, aynı kalitede olan, diğer markaları ne kadar ucuza ve ne kadar sıkça alabildiğimizi görünce çok şaşırdık.

Bir mektup için çok uzun bir hikâye, ama sonuç itibarıyla plan işe yaradığını kanıtlamış oldu. Büyük bir gururla belirtmeliyim ki başardık. Eski borçlarımız yüzünden artık acı çekmiyor olmamız ve işlerimizin bu duruma gelmiş olması bizi nasıl da rahatlatmıştı.

Şıngırdatmamız gereken o ekstra yüzde on ile ilgili söylemem gereken bir şey var. Bir süre için o yüzde on ekstrayı şıngırdatmanın keyfini yaşadık. Bekle, hemen gülme. Bunun en güzel yanı da para biriktirmek. Harcama isteği duymadığın bir birikim sahibi olmak çok komik. Fazladan para biriktirmek, harcamaktan çok daha zevkli oluyor.

Para biriktirmenin tadına varınca, birikimlerimiz için çok daha kârlı bir yöntem bulduk. Her ay ayırdığımız yüzde onun karşılayacağı bir yatırım yaptık. Bu, yeni bir başlangıç yapıyor olmamızın en büyük kanıtı ve bütçemiz dışından ödediğimiz ilk şeydir.

Bir yatırımın düzenli olarak büyüdüğünü bilmenin sağladığı güven duygusuyla çok mutlu olunuyor. Ben, emekliye ayrılmadan önce bu miktar o kadar çok büyüyecek ki onun geliriyle, hayatımızın sonuna kadar rahat bir şekilde yaşayabileceğiz.

Bunların hepsine eski gelirlerimden ayırdığım yüzde on ile sahip olacağız. İnanması güç, ama kesinlikle doğru. Tüm borçlarımız yavaş yavaş kapanırken bir taraftan da yatırımımız büyüyor olacak. Bunun yanı sıra finansal olarak, eskiden olduğundan çok daha rahat bir şekilde yaşıyoruz. Bir finansal planı uygulamak ile sürüklenip gitmenin sonuçları arasında bu kadar büyük farklar olabileceğine kim inanır ki?

Önümüzdeki yılın sonlarına doğru tüm borçlarımızın ödemeleri bitince, yatırımımız için çok daha fazla para ayırabileceğiz ve hatta belki de tatile bile çıkabiliriz. Bir daha genel giderlerimizin, gelirimizin yüzde yetmişlik bölümünü aşmasına kesinlikle izin vermeyeceğiz.

Bize gönderdiğin planıyla, 'yeryüzünde cehennemi' yaşayacak olmamızdan bizi kıl payı kurtaran o yaşlı adama, teşekkürlerimizi iletmeni niçin istediğimizi, eminim şimdi daha iyi anlıyorsundur.

Biliyordu! Çünkü bunların hepsini o da yaşamıştı. Başkalarının da acı deneyimlerinden faydalanmasını istedi. Ve bu yüzden, mesajlarını toprak levhaya kazımak için, saatlerini bu usandırıcı işi yaparak harcadı.

Gerçekten zor durumda olanlar için verdiği bu mesajlar o kadar gerçekti ki beş bin yıl sonra Babil'in yıkıntıları arasından çıktığında bile, tıpkı gömüldüğü gün olduğu kadar gerçek ve vazgeçilmezdiler.

Saygılarımla,
Alfred H. Shrewsbury,
Arkeoloji Bölümü.

Babil'in En Şanslı Adamı

Babil'in tüccar prensi Sharru Nada, büyük bir gururla kervanının başında ilerlemekteydi. Kaliteli giysileri sevdiğinden, her zaman çok şık ve pahalı giyinirdi. Değerli hayvanlar sevdiğinden, güçlü Arap atına gönül rahatlığıyla binerdi. Ona bakarak geleceğinin nasıl olacağını tahmin etmek çok zordu. Onun kendi içinde sorunları olduğunu kesinlikle hiç kimse tahmin edemezdi.

Şam'dan yapılan yolculuk çok uzun ve çöl koşulları çok güçtü. Ama bunları umursamadı. Arap kabileleri, zengin kervanları yağmalama konusunda çok acımasız ve hırslı olsa da onlardan kokmuyordu, çünkü çevik bir şekilde önden giden korumaların kervanın güvenliğini sağlayabileceğinden çok emindi.

Ama beraberinde Şam'dan gelen genç, çok korkmuştu. Bu çocuk, minnet borçlu olduğunu hissettiği eski ortağı Arad Gula'nın torunu, Hadan Gula'ydı. Eski ortağının torununa bir şekilde yardımcı olmak istiyordu, ama bunu düşündükçe, çocuk açısından ne kadar olanaksız olduğunu anlıyordu.

Genç adamın yüzük ve küpelerine bakarak, kendi kendine şöyle düşündü: "Mücevherlerin erkekler için olduğunu düşünüyor olmalı ama yine de suratında büyükbabasının güçlü ifadesi var. Oysa büyükbabası hiçbir zaman böyle aşırı gösterişli giyinmezdi. Her şeye karşın, babasının mirasını çarçur ederek iflas ettiği ortamdan uzaklaşması ve yeni bir başlangıç yapmasına yardımcı olabilmek için, gelmesini istedim."

Hadan Gula, düşüncelerini bölerek, "Niçin bu kadar çok çalışıp, kervanın ile sürekli bu uzun yolculukları yapıyorsun?

Niçin kendine zaman ayırıp, hayattan zevk almıyorsun?" diye sordu.

Sharru Nada, gülümsedi. "Hayattan zevk almak mı?" diye tekrarladı. "Eğer sen Sharru Nada olsaydın, hayattan zevk almak için ne yapardın?"

"Eğer seninki kadar servetim olsaydı, bir prens gibi yaşardım. Sıcak çölü geçmezdim. Şekelleri cüzdanıma girdikleri an harcardım. En şık giysiler içinde, en nadir mücevherleri takardım. Bu benim tarzımda bir hayat olur, yaşamaya değer bir hayat." Her ikisi de güldüler.

Sharru Nada, düşünmeden, bir anda; "Büyükbaban mücevher takmazdı." dedi ve şakayla karışık devam etti, "Çalışmak için hiç zaman ayırmaz mısın peki?"

Hadan Gula, "Çalışmak, kölelerin görevidir." diye yanıt verdi.

Sharru Nada, dudağını ısırarak, bayıra kadar sessizce yola devam etti ve suskunluğunu burada bozup, ileride görünen yeşil vadiyi göstererek, "Gördün mü, vadi orada işte. Hayal meyal da olsa, eğer biraz daha dikkatle bakarsan, Babil'in duvarlarını da görebilirsin. Görülen kule, Bel Tapınağı'dır. Eğer gözlerin keskin ise zirvesinde yanan sonsuz ateşi de görebilirsin!" dedi.

Hadan Gula, "Babil burası mı? Dünyanın en zengin şehrini görebilmeyi her zaman çok istemiştim." diye yanıt verdi. "Babil, büyükbabamın servetine sahibi olmaya başladığı yer. Eğer hâlâ yaşıyor olsaydı, böyle bedbaht olmazdık."

"Niçin, onun ruhunun dünyadan gitme vaktini uzatmayı diliyorsun? Sen ve baban, dedenin işlerini pekâlâ sürdürebilirsiniz."

"Yazık ki, her ikimizde de, onun sahip olduğu tanrıların verdiği yetenek yok. Babam ve ben, onun altınları kendine doğru nasıl çektiğinin sırrını bilmiyoruz."

Sharru Nada, cevap vermeden, sessiz ve düşünceli bir şekilde patikadan aşağıya, vadiye doğru yol aldı. Kızılımsı toz dumanı içinde giden kervan, onların hemen arkasındaydı. Bir süre sonra kralın ana yoluna ulaşıp, sulama kanalları olan çiftliklerin arasından geçerek, güneye doğru devam ettiler.

Tarlayı süren üç yaşlı adam, Sharru Nada'nın dikkatini çekti. Garip bir şekilde tanıdık gelmişlerdi. İnanılmaz bir şey idi bu! Bir adamın, kırk yıl sonra tekrar önünden geçtiği tarlada, aynı adamları tarla sürerken görmesi mümkün değildi. Fakat içinden bir ses, onların aynı kişiler olduğunu söylüyordu. Adamlardan ilki, sabanı isteksiz bir şekilde tutuyordu. Diğerleri, tarlayı sürmeye devam etmesi için fıçı tahtası ile hafif bir şekilde vurarak, öküzün yanından ağır ağır yürüyorlardı.

Kırk yıl önce bu adamlara özenmişti! Onların yerinde olabilmek için neler yapardı! Ama şimdi her şey ne kadar farklıydı. Arkasına döndü ve Şam'dan alınmış değerli eşyalarla yüklü, sağlıklı eşek ve develerinin oluşturduğu kervana, büyük bir gururla baktı. Bunlar, sahip olduğu şeylerin sadece bir kısmıydı.

Tarlayı süren çiftçileri göstererek, "Kırk yıl önceki gibi, hâlâ aynı tarlayı sürüyorlar."

"Öyle görünüyor, ama niçin aynı adamlar olduğunu düşünüyorsun?"

Sharru Nada, "Onları daha önce de gördüm." diye yanıt verdi.

Bir anda eski günlerini hatırlamaya başladı. Niçin geçmişini unutup, şu anı yaşamıyordu ki? Ve sonra, Arad Gula'nın gülen yüzü, tıpkı bir resim gibi gözlerinin önüne geldi. Ve o anda yanında oturan alaycı genç ile aralarındaki engel yok oldu.

Böyle üstün nitelikli, ancak müsrifçe fikirleri olan ve de

elleri mücevherlerle kaplı bir gence nasıl yardım edebilirim? Çalışma arzusu olan kişiler için birçok iş olanağı sağlayabilirdi, ama herhangi bir iş için çok fazla iyi olduğunu düşünen biri için yapabileceği hiçbir şey yoktu. Bunu Arad Gula'ya borçluydu, isteksiz olmamalı ve çaba göstermeliydi. Çünkü o ve Arad Gula, işleri bu şekilde yapmazlardı. Onlar, bu tip adamlar değillerdi.

Aniden, aklına bir fikir geldi. Onu engelleyen şeyler vardı. Kendi ailesini ve konumunu da düşünmek zorundaydı. Çünkü vereceği yanlış kararlar sonucunda, kötü ve üzücü sonuçlarla karşılaşma olasılığı vardı. Ama yine de çabuk kararlar veren biri olarak, tüm engelleri düşündü ve harekete geçmeye karar verdi.

"Büyükbaban ile nasıl ortak olup, kâr getiren işler yaptığımızı öğrenmek ister misin?" diye sordu.

Genç adam, "Niçin, bana sadece altınları nasıl kazandığınızı anlatmıyorsun? İhtiyacım olan tek şey bu!" diye yanıtladı.

Sharru Nada, verdiği yanıtı duymazlıktan gelerek devam etti; "Tarla süren adamlarla başladık. Senin yaşlarındaydım. Benim de içlerinde olduğum bir grup adam tarlayı sürenlerin yanından geçerken, eski çiftçi Megiddo, baştan savma bir şekilde yaptıkları iş ile alay etti. Bana zincirlenen Megiddo, yanımda yürümekteydi. 'Şu tembellere de bak; ne sabanın yeteri kadar derine inmesini ne de öküzün aynı çizgide ilerlemesini sağlıyorlar. Bu kadar kötü bir şekilde sürülen tarlanın verimli olması ve iyi ekin vermesi, nasıl beklenebilir ki?' dedi."

Hadan Gula, şaşırmış bir şekilde, "Megiddo sana mı zincirliydi?" diye tekrarladı.

"Evet, boyunlarımızda bronz tasmalar vardı ve birbirimize ağır zincirlerle bağlıydık. Onun yanında koyun hırsızı

Zabado vardı. Onunla Harran'da tanışmıştım. Sıranın sonunda ise korsan vardı, ona böyle diyorduk, çünkü bize adını söylememişti. Göğsündeki, birbirine dolanmış yılan dövmesinden dolayı, onun bir denizci olduğunu düşünüyorduk. Sıralar dörder kişilik gruplar hâlinde yürüyeceğimiz şekilde yapılmıştı."

Hadan Gula inanamayarak, "Sen zincirlenmiş bir köle miydin?" diye sordu.

"Büyükbaban bir zamanlar köle olduğumu söylemedi mi sana?"

"Her zaman senin hakkında konuşurdu, ama bununla ilgili tek bir şey bile söylemedi."

Gözlerinin içine bakarak, "En önemli sırları bile paylaşabileceğim bir insandı. Sana da güvenebilirim değil mi?" diye sordu, Sharru Nada.

"Sessizliğime güvenebilirsin, ama çok şaşırdım. Bana niçin bir köle olduğunu söyler misin?"

Omuzlarını silken Sharru Nada, şöyle dedi, "Bir gün, beklenmedik bir anda herkes kendini köle olarak bulabilir. Benim köle olmama sebep olan, kumar masaları ve arpa birasıydı. Ağabeyimin sorumsuzca davranışlarının kurbanı oldum. Bir kavga esnasında arkadaşını öldürdü. Ağabeyimden davacı olmaması için, babam, beni arkadaşının dul karısına köle olarak verdi. Babam, beni geri almak için yeterli miktarda gümüşü bulamayınca, sinirlenen kadın, beni köle tüccarına sattı."

Hadan Gula, "Ne kadar aptalca ve adaletsiz bir durum!" dedi. "Ama bana özgürlüğünü tekrar nasıl elde ettiğini söyler misin?"

"Hikâyemin devamında göreceksin. Tarla sürenlerin yanından geçerken içlerinden biri, bizimle alay ederek, 'Babil'e hoş geldiniz kralın misafirleri. O da sizi şehrin duvarlarının

önünde, çamurdan tuğla ve soğan çorbasıyla bekliyor.' dedi. Bu sözler üzerine diğerleri de kahkahalar attılar.

"Korsan, öfkeyle onlara dönerek küfretmeye başladı. Ben de ona, 'Bu adamlar, kral sizi duvarların üzerinde bekliyor demekle, ne kastettiler?' diye sordum.

"Sırtın ağrıdan kopana kadar şehir duvarlarına tuğla taşırsın. Belki de sırt ağrıların başlamadan seni dayaktan öldürürler. Ama beni dövemezler. Öldürürüm onları."

"Ardından Megiddo, 'Bir sahibin, kölesini çok çalışıyor diye ölesiye döveceğini söylemeniz bana hiç mantıklı gelmiyor. Sahipler, çalışkan köleleri sever ve onlara iyi davranır.' dedi.

"Zabado, 'Çok çalışmak isteyen kim!' diye yorum yaptı. 'Tarlaları süren adamlar çok akıllı. Onlar sırtlarını ağrıtmıyor. Sadece çalışıyor gibi görünüyorlar.'

Megiddo itiraz ederek, 'Kaytararak bir yere varamazsın ki!' dedi. 'Bir hektar sürmen çok çalıştığını gösterir ve sahibin bunu kesinlikle görür. Ama bunun yarısını sürdüğünde, kaytarmış olursun. Ben, işimden kaytarmam. Ben, çalışmayı severim ve başarılı olmak isterim, çünkü sahip olduğum en iyi arkadaşım, işimdir. Eskiden benim olan çiftlik, inek ve ekinlerime, her şeye, çalışarak sahip oldum.'

"Alaycı bir tavır ile Zabado, 'Yaa, tabii, peki bunların hepsi şimdi nerede acaba?' diye sordu. 'Bence, akıllıca davranıp, çalışıyormuş gibi görünerek para kazanmak çok daha mantıklı. Eğer, duvarların orada çalışacak olursak, sen beni, Zabado'yu gör. O su torbalarını taşıyacak ya da onun gibi kolay işler yapacak ve sen, çalışmayı sevdiğin için sırtın ağrıdan kopana kadar tuğlaları taşıyacaksın.' dedikten sonra, aptalca güldü.

"O akşam içime bir sıkıntı çöktü. Uyuyamadım. Herkes uyuduktan sonra, koruma kıtasına giderek, o akşam ilk nöbeti

tutan Godosso'nun dikkatini çekmeye çalıştım. O, eşkıya Araplardan biriydi; bu namussuz adam cüzdanını çalarsa, boğazını da kesmesi gerektiğini de düşünecek yapıdaydı.

" 'Godosso sence,' diye seslendim, 'Babil'e gittiğimizde, duvarların yapımında çalıştırılmak için mi satılırız?'

"Güvensiz bir şekilde, 'Bunu niçin öğrenmek istiyorsun?' diye sordu.

" 'Anlamıyor musun?' diye yalvararak sordum. 'Çok gencim. Yaşamak istiyorum. Duvarlarda çalıştırılmak veya dayaktan öldürülmek istemiyorum. İyi kalpli bir sahibim olabilir mi ?'

"Fısıldayarak cevap verdi: 'Sana söyleyeyim. Sen iyi bir çocuksun, Godosso'nun canını sıkacak bir şey yapma sakın. Çoğu zaman köle pazarına önce biz gideriz. Dinle şimdi. Alıcılar geldiği zaman, onlara çalışkan olduğunu, iyi bir sahip için tüm gücünle çalışacağını söyle. Seni almaları için onları ikna etmeye çalış. Eğer bunu başaramazsan, ertesi gün sırtında tuğla taşıyor olursun. Bu da son derece zor bir iştir.'

"O uzaklaştıktan sonra, sıcak kumların üzerine yatıp yıldızlara baktım ve çalışmayla ilgili söylediklerini düşündüm. Megiddo'nun, onun en iyi arkadaşı olduğumu söylemesi, benim de en iyi arkadaşım olup olamayacağını düşünmeme sebep oldu. Eğer beni içinde bulunduğum bu durumdan kurtaracak olursa, kesinlikle en iyi arkadaşım olacaktır.

"Megiddo, uyandığında ona durumu fısıldadım. Babil'e doğru giderken bu bizim tek umut ışığımızdı. Akşama doğru duvarların oraya ulaştığımızda, siyah karıncalar gibi sıra sıra adamların, dik diyagonal patikayı inip, çıktıklarını gördük. Yaklaştıkça gördüğümüz binlerce adam karşısında şaşırıp, kaldık; bazıları hendekte kazı yapıyor, diğerleri toprağı karıştırıp, çamuru tuğlaların içine döküyordu. Çoğunluk ise kocaman sepetler içindeki tuğlaları, dik patikadan yukarıdaki

duvarcılara[1] doğru taşıyordu.

"Denetimciler hantal olanlara beddua edip, sırayı bozanların sırtına kamçıları ile sert bir şekilde vururlar. Zavallı, bitkin adamlar sendeleyerek sepetleriyle birlikte düşüp, bir daha kalkamazlar. Kırbaçlanmanın sonunda ayağa kalkamazlarsa, patikanın kenarına itilerek acı içinde kıvranır bir hâlde orada bırakılırlar. Kısa süre sonra sürüklenerek, günahlarından arındırılmadan gömülmeyi bekleyen diğer korkanların yanına, yol kenarına getirilirler. Dehşet verici görüntüleri gözümün önünde canlandırınca ürperdim. Eğer köle pazarında başarılı olamazsa, babamın oğlunu bekleyen şey, işte buydu.

"Godosso haklıydı. Şehrin kapılarından geçerek kölelerin hapishanesine götürüldük ve ertesi sabah da pazardaki ağıllara doğru gittik. Burada adamların çoğu korku içinde bir kenara toplanınca, gardiyanların kamçılarının zoruyla yürümeleri ve alıcıların onları incelemeleri sağlandı. Megiddo ve ben, bizimle ilgilenen her adamla hevesli bir şekilde konuştuk.

"Köle tüccarı, kralın gardiyanlarını çağırtarak, itiraz eden korsanı zincire vurdurup, feci şekilde dövdürttü. Ve gardiyanlar onu alıp götürünce, onun için çok üzüldüm.

"Megiddo, kısa bir süre içinde yollarımızın ayrılacağını düşünüyordu ve henüz etrafta alıcı kimse yokken, ciddiyetle

---

[1] Babil'in en önemli özelliği olan duvarları, tapınakları, asma bahçeleri ve görkemli su kanalları, köle işçiliği kullanılarak yapılmıştır. Bunlar çoğunlukla savaş esirleridir, bu da gördükleri zalimce davranışın nedenidir. Aralarında Babil'in vatandaşları ve işledikleri suçlar ya da finansal sorunlar yüzünden köle olarak satılmış taşralılar da bulunmaktadır. Buranın örf ve âdetlerine göre aile reisleri, borçlarının ödenmesinin sürekliliğini sağlamak, hüküm görmemek ve başka zorunluluklara sahip olmamak için kendilerini, eşlerini ya da çocuklarını senet olarak vermektedir. Herhangi bir sorun karşısında senet olarak verilen kişiler, köle olarak satılmaktadır.

konuşarak, çalışmanın ileri yaşlarımda benim için ne kadar değerli bir şey olacağına beni ikna etmeye çalıştı: 'Bazıları çalışmaktan nefret eder. Düşmanları olarak görür. Onu bir arkadaşın olarak gör ve onu sev. Zor yanlarına aldırış etme. Eğer, yaptığın evin güzel olacağını düşünürsen, ne kalasların ağırlığını ne de sıva yapmak için kullanacağın suyu taşıyacağın kuyunun uzaklığını umursarsın. Eğer, bir sahibin olursa, onun için tüm gayretinle çalışacağına söz ver bana. Yaptığın işlerin değerini bilmese bile sakın umursama. Unutma ki iyi yapılan bir iş, onu yapan adama karşılığını her zaman verir. Ve onun iyi bir insan olmasını sağlar.' İri yarı bir çiftçi yanımıza gelip, süzerek bakınca, Megiddo sustu.

"Megiddo, çiftliği ve ekinleri hakkında sorular sorup, işe yarayacağına onu ikna etti. Köle tüccarı ile yaptığı ateşli pazarlık sonucunda çiftçi, ceketinin altından dolup taşan bir cüzdan çıkardı ve Megiddo, yeni sahibinin arkasından giderek, gözden kayboldu.

"O sabah, birkaç tane adam daha satıldı. Akşama doğru Godosso, yanıma gelip, sessiz bir şekilde tüccarın yorulduğunu, bir gece daha kalmayacağını ve giderken kalan tüm köleleri kralın alıcısına götüreceğini söyledi. Tam ümitsizliğe düşüyordum ki nazik ve şişman bir adam, duvarın yanına doğru geldi ve 'Aranızda fırıncı olan var mı?' diye sordu.

"Ona doğru hamle yaparak, 'Sizin gibi usta bir fırıncı niçin kendine aynı vasıflara sahip başka bir fırıncı bulmak istesin ki? İşinizi benim gibi istekli bir adama öğretmeniz daha kolay olmaz mı? Bana alıcı gözü ile bakın, gencim, güçlüyüm ve çalışmayı seviyorum. Bana bir şans verin ki çok çalışıp, cüzdanınızı gümüş ve altınlarla doldurayım.'

"Çok hevesli olmamdan etkilenerek, pazarlık yapmak isteyince, beni satın aldığından beri varlığımı bile fark etmeyen tüccar, ne kadar iyi huylu, sağlıklı, yetenekli olduğumu

anlatmaya başladı. Ve ben, kendimi kasaba satılmak üzere olan besili bir sığıra benzettim. En sonunda anlaştılar ve ben çok rahatladım. Sahibimin arkasından giderken, Babil'in en şanslı adamı oluğumu düşündüm.

"Yeni evim tam istediğim gibiydi. Sahibim, Nana-naid, bana avludaki taş çanakta arpa öğütmeyi, fırın ateşini yakmayı ve ballı kek yapmak için kullanılan susam ununun en iyi şekilde nasıl öğütüleceğini öğretti. Ekinlerini depoladığı kulübede yatıyordum. Eski bir köle olan evin hizmetkârı Swasti, bana yemek veriyor ve ağır işlerde ona yardım ettiğim için çok memnun oluyordu.

"Sahibimi memnun etmek için beklediğim fırsatı yakalamıştım ve özgürlüğüme tekrar kavuşmanın bir yolunu bulmayı umuyordum.

"Nana-naid'in bana ekmek hamurunu yoğurmayı ve pişirmeyi öğretmesini istedim. Hevesli olmam karşısında memnun olarak bunu da öğretti. Sonra, bunu, en iyi biçimde yapmayı öğrenince, ballı kek yapmayı öğretmesini istedim. Ve sonunda tüm pişirme işini ben yapmaya başladım. Sahibim, tembel tembel oturuyor olmaktan memnundu ama olumsuz bir şekilde kafasını sallayan Swasti, şöyle dedi, 'Tembellik herkes için zararlıdır.'

"Özgürlüğümü kazanabilmem için para kazanmanın bir yolunu bulmamın zamanı geldiğini düşündüm. Öğlenleri biten pişirme işinden sonra çalışacağım kârlı bir iş bulmamı Nana-Naid onaylar diye düşündüm, hem isterse kârımın bir kısmını da onunla paylaşabilirdim. Aklıma bir fikir gelmişti; ballı kekleri biraz daha çok yapıp, şehrin sokaklarında aç dolaşan insanlara satamaz mıyım?

"Planımı Nana-naid'e şu şekilde anlattım: 'Pişirme işi bittikten sonraki öğleden sonraları, senin için daha fazla şekel kazanabilirim, senin için kazandıklarımı benimle paylaşman

ve her erkeğin isteyip gereksinim duyduğu şeyleri yapmam adil olur mu ?'

" 'Olur, olur.' diye yanıt verdi. Ona, ballı kekleri gezerek satmayı planladığımı söyleyince çok hoşuna gitti. 'Şöyle yaparız,' diyerek fikrini söyledi, 'kekleri ikişer ikişer bir bakıra sat, bu bakırların yarısını onları pişirmek için kullandığımız un, bal ve odunların parasını ödemek için alacağım. Kalan bakırların yarısı benim diğer yarısı da senin olacak.'

"Ben, satışlarımın dörtte birini alabileceğim, bir hayli eli açık teklifi karşısında çok memnun olmuştum. O akşam gece yarısına kadar oturarak, kekleri üzerinde satacağım bir tepsi yaptım. Swasti, Nana-naid'in iyi görünmem için verdiği eski kıyafetinin yırtık olan kısımlarını yamalayıp, yıkadı.

"Ertesi gün ballı keklerin sayısını biraz daha fazla tuttum. Mallarımı satmak için bağırarak sokak boyunca yürürken, tepsideki iyi kızarmış görüntüleri ile iştah kabartıyorlardı. Önceleri kimse ilgilenmedi ve umudum kırıldı. Ama devam ettim ve akşama doğru insanlar acıktıkça, keklerim satılmaya başladı ve kısa bir süre sonra tepsim bomboştu.

"Nana-naid, bu işi başardığım için çok memnun oldu ve payımı ödedi. Bana ait bakırlarım olduğu için çok sevindim. Megiddo, iyi bir sahibin yapılan işin karşılığını verdiğini söylemişti ve çok haklıydı. O akşam başarımdan dolayı, o kadar heyecanlıydım ki bir yılda ne kadar kazanabileceğimi ve özgürlüğüme sahip olmak için kaç yıl daha gerektiğini düşünmekten, çok zor uyudum.

"Bir tepsi ballı kek ile her gün çıkınca, kısa bir süre sonra, sürekli müşterilerim oldu. Bunlardan biri, büyükbaban Arkad Gula'dan başkası değildi. O bir halı tüccarıydı, arkasında halılar yüklü olan bir eşek ve yardımcısı zenci köleyle birlikte, bütün gün sokakları bir uçtan diğer uca dolaşarak, ev hanımlarına satış yapıyordu. İki kek kendisi için, iki kek de

kölesi için alarak bir taraftan yer bir taraftan da benimle konuşabilmek için oyalanırdı.

"Büyükbaban, bir gün bana hayatımın sonuna kadar unutmayacağım bir şey söyledi. 'Keklerini beğeniyorum oğlum, ama daha çok onları satış şeklini beğeniyorum. Böyle bir çalışma ruhu ile başarı yolunda çok ilerlersin.'

"Kocaman bir şehirde, yalnız başına olan ve aşağılanmaktan kurtulmak için sahip olduğu her şeyle mücadele eden genç bir köle için, onu cesaretlendirmek için, söylenen sözlerin ne anlam taşıdığını nasıl anlarsın, Hadan Gula?

"Aylar geçtikçe, cüzdanıma birçok bakır koymaya devam ettim. Kemerimdeki ağırlık gittikçe memnun edici olmaya başlamıştı. Tıpkı Megiddo'nun söylediği gibi; işim en iyi dostum olduğunu kanıtlıyordu. Ben mutluydum ancak Swasti endişeliydi.

"İtiraz eder gibi, 'Sahip... Onun, kumar masalarında çok fazla zaman harcamasından korkuyorum.' dedi.

"Bir gün, arkadaşım Megiddo'yu sokakta görünce çok heyecanlandım. Arkasında sebze yüklü üç tane eşek ile pazara doğru gidiyordu. 'Çok memnunum.' dedi. 'Sahibim yaptığım işi takdir ediyor ve beni ustabaşı yaptı. Gördün mü, pazar işlerini bana emanet ediyor ve bir miktar sebzeyi de aileme yolluyor. Büyük sorunlarımı aşmamda işim bana çok yardımcı oluyor. Bir gün, özgürlüğümü kazanmama ve tekrar çiftlik sahibi olmama da yardımcı olacak.'

"Zaman geçtikçe Nana-naid, işten dönüşümü daha endişeli olarak beklemeye başladı. Her döndüğümde beni bekliyor ve kuşkuyla paraları saydıktan sonra, ikimizin payını ayırıyordu. Israrla, satış yapmam için yeni yerler bulmamı ve kazancımı arttırmamı istiyordu.

Sıklıkla şehrin kapılarının dışına çıkarak duvar yapımında görevli kölelerin başındaki denetçilere, satış yapmaya

çalışıyordum. Bu can sıkıcı manzaraları tekrar görmekten nefret ediyordum, ama bu sayede de denetçilerin ne kadar cömert olduklarını öğrenmiş oldum. Bir gün, Zabado'yu, sepetini tuğlalar ile doldurmak için sırada beklerken görünce çok şaşırdım. Çok zayıflamıştı ve iki büklüm duruyordu, sırtı denetçi kamçılarının kabarmış izleriyle doluydu. Onun adına çok üzülerek bir tane kek uzattım, aç ve vahşi bir hayvan gibi kocaman keki ağzına tıktı. Açlıktan gözü dönmüş bir şekilde bana bakınca, tepsimi elimden kapmadan kaçarak uzaklaştım.

"Bugün senin sorduğun sorunun benzerini, bir gün Arkad Gula sordu, "Niçin bu kadar çok çalışıyorsun?' Ona, Megiddo'nun bana çalışma hayatıyla ilgili söylediği şeyi ve işimin en iyi arkadaşım olduğunu nasıl kanıtladığını söyledim. Büyük bir gururla, ona, bakırlarla dolu cüzdanımı gösterip, yeniden özgür olabilmek için nasıl para biriktirdiğimi anlattım.

"Özgür olduğunda ne yapmak istiyorsun?' diye sordu.

"Şöyle cevap verdim; 'Bir tüccar olmayı düşünüyorum.'

"Bunun üzerine, tahmin bile edemeyeceğim bir sır verdi bana. 'Benim de bir köle olduğumu bilmiyorsun herhâlde. Sahibim ile ortak çalışıyorum.'

Hadan Gula, "Sus!" diye bağırdı. "Dedeme iftiralar atanı dinlemek istemiyorum. O bir köle değildi!" derken gözleri öfke doluydu.

Sharru Nada, sessiz kaldı. "Kötü kaderini yenerek, Şam'ın ileri gelenleri arasına katılmış olmasından dolayı saygı duyuyorum ona. Sen, onun torunu değil misin, aynı kanı taşımıyor musun? Sen, gerçeklerle yüzleşecek kadar güçlü bir insan mısın yoksa hayaller ardında yaşamayı mı tercih ediyorsun?"

Hadan Gula, oturduğu eyerin üzerinde toparlanarak, ezik bir ses tonuyla cevap verdi; "Büyükbabam, herkes tarafından

çok sevilirdi. Sayısız kahramanlıkları vardı. Kıtlık döneminde kendi altınları ile Mısır'dan tahıl alıp, kendi kervanı ile onları Şam'a getirip, sizleri açlıktan ölmekten kurtarmadı mı? Sen ise onun, Babil'de hor görülen bir köle olduğunu söylüyorsun.'

Sharru Nada, şöyle cevap verdi; "Eğer Babil'de bir köle olarak kalmaya devam etseydi hor görülecekti, ama o, kendi çabalarıyla Şam'ın en saygıdeğer adamlarından biri olunca, tanrılar onun şansızlığını alarak saygı ile şereflendirdi."

Sharru Nada, "Bana köle olduğunu söyledikten sonra," diyerek devam etti, "özgürlüğü tekrar kazanmak için ne kadar sabırsız olduğunu anlattı. Bunu elde edebilecek parası olduğundaysa çok tedirgindi, çünkü satışları iyi gitmediğinden sahibinin desteğini de kaybetmek istemiyordu.

"Bu kararsız tutumuna karşı çıktım: 'Sahibine bağımlı olma artık. Özgür bir adam olmanın keyfini tekrar yaşa. Özgür bir adam gibi davranıp, özgür bir adam gibi başarılı ol! Ne yapmak istediğine karar ver ki çalışarak buna sahip ol!' Korkaklığını hatırlatarak onu utandırdığım için çok memnun olduğunu söyleyerek uzaklaştı.

"Bir gün şehrin kapılarından dışarı çıkıp, bir araya toplanan kalabalığı görünce çok şaşırdım. Oradaki adamlardan birine niçin toplandıklarını sorunca, şöyle cevap verdi: 'Duymadın mı? Kaçak bir köle kralın gardiyanlarından birini öldürdüğü için, kanun adına, burada ölene kadar dövülecek. Bu olayı izlemeye kral bile gelecek.'

"Zanlının dövüleceği bölge o kadar kalabalıktı ki keklerimi yağmalamalarından korkarak yanlarına yaklaşmadım bile. Böylece inşaatı süren duvarın üzerine çıkarak kafaların ardından olayı izlemeye çalıştım. Nabukadnezar'ın altın at arabası ile gelişini göz ucuyla şans eseri gördüm. Daha önce bu kadar görkemli kıyafetler, altın kaplama ve kadife kumaşı

hiç görmemiştim.

"Hiçbir şey göremiyordum ama zavallı kölenin çığlıklarını duyuyordum. Tam, soylu ve iyi huylu olan kralımızın böyle bir vahşeti izlemeye nasıl dayandığını düşünüyordum ki asil bir şekilde gülüp alay etmesi üzerine ne kadar gaddar olduğunu ve duvarların yapımında kullanılan kölelerin gördüğü insanlık dışı davranışların nedenini anlamış oldum.

"Ölen kölenin vücudu, herkese ibret olsun diye ayaklarından asıldı. Kalabalık azalmaya başlayınca ölen kölenin yanına gittim. Kıllı göğsünün üzerinde birbirine dolanmış yılan dövmesi gördüm: Korsan'dı!

"Arkad Gula'yı tekrar gördüğümde çok değişmişti. Beni coşkuyla selamladı; 'Gör bak, köle olarak tanıdığın adam, artık özgür biri. Söylediklerinde çok haklıydın. Satışlarım ve kâr oranım daha şimdiden çok yükseldi. Sahibimin yeğeni özgür bir kadındı. Daha önce köle olduğumu kimsenin bilmediği yabancı bir şehre yerleşmemizi istedi. Çünkü çocuklarımız, babalarının kötü geçmişinden dolayı utanç duyacaklardı. İşim en iyi yardımcım olmuştu. Öz güvenimi ve satış yapma yeteneğimi tekrar kazanmamı sağladı.'

"Onun, beni cesaretlendirmesinden dolayı duyduğum minnettarlık duygusunun karşılığını biraz olsun bile vermiş olmak, beni çok mutlu etmişti.

"Bir akşam, Swasti sıkıntı içinde yanıma geldi: 'Sahibin başı dertte. Onun için endişeleniyorum. Birkaç ay önce kumar masasında çok kaybetti. Çiftçiye tahıl ve ballar için ödeme yapamıyor. Borç aldığı adama da ödeme yapamıyor. Çok kızgınlar ve onu tehdit ediyorlar.'

"Düşünmeden, 'Onun aptallıkları yüzünden endişe duyan niçin biz olalım. Onun bekçisi değiliz ki.' dedim.

" 'Aptal şey, anlamıyor musun? Borç aldığı adama garanti olarak senin adını verdi. Kanunen seni alıp, satma hakkı

var. Ne yapacağımı bilemiyorum. O iyi bir sahiptir. Niçin, bu durum niçin, onun başına geldi?'

"Swasti'nin endişeleri boşuna değildi. Ertesi sabah fırında çalışırken, borç veren adam, Sasi adında biriyle geldi. Bu adam, beni inceledikten sonra işe yarayacağımı söyledi.

"Borç veren adam, sahibimin dönüşünü bile beklemeden Sawsti'ye, beni götürdüğünü söylemesini istedi. Beni, fırınlama işini yarım bırakarak, üzerimdeki giysiler ve kemerimden sarkan içi bakırlarla dolu cüzdanımla, apar topar oradan uzaklaştırdılar.

"Tıpkı fırtına sırasındaki bir hortumun çöldeki ağacı yerinden söküp, dalgalı bir denize fırlattığı gibi, çok değerli umutlarımdan hızla uzaklaştırılmıştım. Buna sebep ise yine kumar masaları ve arpa birasıydı.

"Sasi, kaba ve duyarsız bir adamdı. Beni şehre doğru götürürken ona, Nana-naid için ne kadar çok çalıştığımı ve onun için de aynı şekilde çalışmak istediğimi söyledim. Verdiği cevap hiç de umut verici değildi:

" 'Ben bu işi sevmiyorum. Sahibim de sevmiyor. Kral, ona, Büyük Kanyon'un bir kısmını yapmam için beni göndermesini emretmiş. Sahip, Sasi'ye daha çok köle almasını, çok çalışıp bu işi çabuk bitirmesini söyledi. Hıh, bu kadar büyük bir işi kim çabuk bitirebilir ki?'

"Ağaçsız bir çöl hayal edin, sadece kısa çalılar ve kızgın güneşle içilemeyecek kadar ısınan bir fıçı suyumuz vardı. Sonra, sıra sıra adamların, sabahtan akşama kadar sepetler dolusu pislikleri kazarak, yumuşak ve tozlu zemine zorlukla çıkardığını hayal edin. Yalaklara koyulan yemekleri domuzlar gibi yediğimizi hayal edin. Ne çadırlarımız ne de samandan yapılan yatağımız vardı. Kendimi bir anda içinde bulduğum durum, buydu işte. Cüzdanımı bir yere gömüp, işaretledim; aslında orayı bir daha kazabileceğimden bile emin

değildim.

"Önceleri büyük bir istekle çalıştım, ama aylar geçtikçe ruhumun parçalandığını hissettim. Bir süre sonra yorgunluktan bitkin düşen vücudum, ateşler içinde yanmaya başladı. İştahım kaçtığı için koyun eti ve sebzeleri zorlukla yiyordum. Akşamları mutsuzluktan uyuyamıyordum.

"Acı ve ıstırap içinde, Zabado'nun işi kaytarıp, sırtının kırılmasını önlemek için bir planı var mıdır acaba, diye düşündüm. Sonra, onun, son hâlini hatırlayarak planının iyi olmadığını anladım.

"Sert mizaçlı korsanı hatırladım ve belki kavga edip öldürmenin de mantıklı olabileceğini düşündüm. Onun kanlar içindeki vücudunun görüntüsü de planının işe yaramadığını gösteriyordu.

"Ve sonra, Megiddo'yu en son gördüğüm günü hatırladım. Ağır iş yapmaktan elleri nasırlaşmıştı ama kalbi huzur içindeydi. Yüzündeki ifadeden ne kadar mutlu olduğu anlaşılıyordu. En iyi plan onunkiydi.

"Ben de çalışmayı en az Megiddo kadar istiyordum; benden daha çok çalışmış olamazdı. Niçin benim işim de bana mutluluk ve başarı getirmedi? Megiddo'ya mutluluğu getiren yaptığı iş miydi yoksa mutlu ve başarılı olabilmek sadece tanrıların elinde miydi? Hayatımın sonuna kadar arzuladığım şeylere sahip olamadan, mutsuz ve başarısız olarak çalışacak mıydım? Aklımı meşgul eden tüm bu soruların hiç birinin yanıtını bilmiyordum. Hatta aklım fena hâlde karışmıştı.

"Birkaç gün sonra, tam dayanma gücümün sonuna geldiğimi ve sorularımın hâlâ yanıtlanmadığını hissederken, Sasi geldi. Sahibim tarafından gönderilen bu haberci, beni Babil'e geri götürmeye gelmişti. Değerli cüzdanımı kazıp çıkardım, yırtık pırtık kıyafetlerime sarındım ve habercinin peşinden yola koyuldum.

"Yola devam ettikçe aynı düşünceler aklımı meşgul edip, ateşler içinde yanan beynimin içinde, bir o tarafa bir bu tarafa çarpıp duruyordu. Doğduğum şehir Harran'ın garip kelimelerden oluşan ilahisini yaşıyor gibiydim:

Bir kasırga gibi musallat olmasına,
Bir fırtına gibi davranmasına,
Kimsenin takip edemediği hayat akışına,
Talihini kimsenin önceden göremediği.

"Neyin, ne olduğunu bilemediğim için, alın yazımda her zaman cezalandırılmak mı olacak? Beni bekleyen başka mutsuzluk ve hayal kırıklıkları da olacak mı?

"Sahibimin avlusuna girdiğimizde, Arkad Gula'nın, beni beklediğini görünce, ne kadar şaşırdığımı bilemezsiniz. Aşağıya inmeme yardım ederek, uzun zamandır görmediği ve haber alamadığı kardeşine sarılırcasına güçlü bir şekilde sarıldı.

"Yola çıktığımızda ona, sahibini takip eden bir köle gibi arkasından gidebileceğimi söyledim ama izin vermedi. Kolunu omzuma dolayarak şöyle dedi, 'Seni her yerde aradım. Tam vazgeçmek üzereyken Swasti'ye rastladım, bana borç veren adamı anlattı ve o da beni asıl sahibine gönderdi. Sıkı bir pazarlık sonunda benden inanılmaz bir fiyat istedi, ama buna değersin. Şu anda sahip olduğum başarıda, senin girişimciliğinin ve felsefenin büyük katkısı var.'

"Megiddo'nun felsefesi, benim değil.' diyerek sözünü kestim.

" 'Megiddo'nun ve senin. İkinize de teşekkür ederim, Şam'a gidiyoruz ve ortağım olmanı istiyorum. Gördün mü, özgür bir adam olacaksın!' diyerek, ceketinin altından, adım yazılı olan toprak levhayı çıkarttı. Havaya kaldırdı ve yere fırlatarak paramparça olmasını izledikten sonra, neşe içinde,

kırılan parçaları toz olana kadar ayağıyla ezdi.

"Mutluluktan gözlerim dolmuştu. Babil'in en şanslı adamı olduğumu biliyordum.

"Bu olayda görüldüğü üzere, bir iş, hayatımın en sıkıntılı anında en iyi arkadaşım olduğunu ispatlamış oldu. Duvar yapımında kullanılan diğer kölelerin arasına katılıp satılmamı önleyen çalışma arzum, aynı zamanda büyükbabanı çok fazla etkileyerek beni ortağı olarak seçmesine neden oldu."

Bunun üzerine Hadan Gula, şunu sordu; "Büyükbabamın altın şekel kazanmasının anahtarı çalışmak mıydı?"

Sharru Nada, "Onu ilk tanıdığımda, sahip olduğu tek şey, bu anahtardı." diye yanıt verdi. "Büyükbaban çalışmayı severdi. Tanrılar onun çabalarını takdir ederek, fazlasıyla ödüllendirdiler."

Hadan Gula, düşünceli bir şekilde, "Anlamaya başlıyorum." dedi. "Onun sahip olduğu çalışkanlığı ve getirdiği başarıyı gören birçok arkadaşı da çalışma arzusu duydu. Şam'da, işinin sağladığı itibarın keyfini sürdü. Benim de istediğim birçok şeyi ona işi sağladı. Ve ben, yalnızca kölelerin çalışması gerektiğine inandım."

Sharru Nada, "Hayat, bizlerin keyfini çıkartabileceği birçok güzellikle dolu." diye yorum yaptı. "Hepsinin bir yeri var. Çalışmanın sadece köleler için ayrılmış olmadığından dolayı çok mutluyum. Eğer, böyle olsaydı, en çok sevdiğim şeyden mahrum kalmış olacaktım. Yapmayı sevdiğim birçok şey var, ama hiçbiri çalışmanın yerini dolduramaz."

Sharru Nada ve Hadan Gula, yüksek duvarların gölgesinden, Babil'in görkemli bronz kapılarına doğru ilerlediler. Kapılara ulaştıklarında, nöbetçiler hazır ola geçerek saygıdeğer vatandaşları selamladılar. Sharru Nada, gururla kapıdan geçerek, şehrin sokaklarına doğru devam etti.

Hadan Gula, "Her zaman büyükbabam gibi biri olmak

istedim." diyerek, ona en büyük sırrını verdi. "Nasıl biri olduğunu daha önce fark etmemişim. Bunu bana sen gösterdin. Anladım ki şimdi onu her zaman olduğundan çok daha fazla takdir ediyorum ve onun gibi olmak için çok daha fazla istek duyuyorum. Onun başarısına giden yolun sırrını benimle paylaştığın için sanırım sana her zaman borçlu kalacağım. Bugünden itibaren onun anahtarını kullanacağım. Onun gibi sıfırdan başlayacağım, eminim bu bana, şık kıyafetlerden ve mücevherlerden çok daha fazla yakışacak."

Hadan Gula, bunları söyledikten sonra, kulaklarındaki küpeleri ve parmağındaki mücevherleri çıkartıp, atının dizginlerini çekerek, yavaşladı ve derin bir saygı duygusuyla kervan liderini takip etti.

Babilin Tarihi Öyküsü

Tarihin sayfalarında Babil'den daha büyüleyici başka bir şehir yoktur. Adını bile duymak, insana zenginlik ve ihtişamı çağrıştırır. Babil'deki altın ve mücevherler muhteşemdir. Bu kadar zengin bir şehrin, doğal olarak tropik bir lüksün bulunduğu uygun bir yerde, ormanlar ve maden ocakları gibi zengin doğal kaynaklarla çevrili olduğunu düşünürüz. Aksine, bu durumda değildir. Düz ve çorak bir alanda, Fırat Nehri'nin yakınında yer almaktaydı. Ne ormanları ne de maden ocakları vardı; hatta inşaatlar için kullanacakları kayaları bile yoktu. Doğal bir ticaret yolu üzerinde de yer almıyordu. Yağışlar ekin yetiştirmek için yeterli değildi.

Babil, insanların sahip olduğu yeteneklerle yarattığı görkemli hedeflerin en güzel örneğidir. Bu şehri ayakta tutan tüm kaynaklar, insan gücüyle üretilmiştir. Sahip olduğu zenginliğin tümü insan emeğidir.

Babil'in doğal olarak sahip olduğu sadece iki şey vardı; bereketli bir toprak ve nehrin suyu. O zamanın ve hatta bugünün en büyük mühendislik girişimiyle, Babilli mühendisler, set çekerek nehrin suyunun yönünü değiştirdiler; çok geniş sulama kanalları yaptılar. Çorak alanlara kadar uzanan bu kanallar, hayat veren suyu, verimli topraklara ulaştırdı. Bu, mühendislik açısından tarihin en önemli olaylarından biridir. Sulama sisteminin verimi arttırmasıyla elde edilen bu kadar bol miktarda ekini, dünyanın hiçbir yerinde görmek mümkün değildi.

Babil, uzun süren varlığı boyunca, fethin, yağmalamanın rastlantısal olduğuna inanan krallar tarafından yönetilmiştir. Birçok kez yaşadığı savaşlar, ya iç savaştı ya da onun zenginliğine sahip olmak isteyen diğer ülkelere karşı verdiği

mücadeleden ibaretti. Babil'in önde gelen hükümdarları, girişimci, bilge ve adil oldukları için hâlâ tarihte yer almaktadır. Babil hiçbir zaman, bilinen dünyayı fethedip, diğer ulusların onların benlikçiliğine karşı saygı duymalarını isteyecek, kendini beğenmiş hükümdarlar yetiştirmedi.

Babil, bir şehir olarak, artık varlığını sürdürmemektedir. Onu inşa edip, bin yıllar boyunca ayakta tutan insan gücünün bitmesiyle, terk edilmiş bir harabeye dönüşmüştür. Şehir, Asya'da yer almakla beraber, Süveyş Kanalı'nın yaklaşık 965 kilometre doğusunda, İran Körfezi'nin kuzeyindedir. Arizona Eyaleti'ndeki Yuma şehri gibi enlemi ekvatorun otuz derece yukarısındadır. Kuru ve sıcak iklimi, bu Amerikan şehriyle benzerdir.

Bir zamanlar yoğun bir şekilde sulanan Fırat Vadisi, bugün yine, rüzgâra maruz kalan çorak bir bölge olmuştur. Rüzgârın yarattığı toza karşı direnen seyrek çimenler ve çöl çalıları vardır. Yok olanlar arasında ise verimli topraklar, görkemli yapılar ve pahalı malların taşındığı uzun kervanlar vardır. Burada yaşayanlar ise küçük sürülere bakarak yaşam savaşı veren Arap göçerlerdir. Bu durum, Hıristiyan devrinin başlangıcından bu yana devam etmektedir.

Bu vadiyi, topraktan oluşmuş tepeler çevrelemektedir. Gezginler tarafından yüzyıllar boyunca böyle anlatılmıştır. Çömlek parçaları ve tuğlaların yağmurlarla ortaya çıkması sonucunda, arkeologlar, bu bölgeyi dikkate almışlardır. Kazı yaparak önemli bir şey olup olmadığının tespiti için yapılan araştırma seferleri, Amerika ve Avrupa'daki müzeler tarafından finanse edilmiştir. Kazıların sonucunda bu tepelerin eski şehirler olduğuna karar verilmiştir. Bunlara rahatlıkla şehirler mezarlığı da denebilir.

Babil'de bunlardan biriydi. İki bin yıllık bir süre içinde rüzgârın etkisiyle, kumla kaplanmıştır. Doğal yollarla yapılan

tuğlalarla inşa edilen duvarlar, zaman içinde ufalanıp, yok olmuştur. O zengin şehir Babil'in bugünkü durumu, budur. Üzerindeki örtü, o kadar uzun zaman kalmıştır ki bu şehrin adı, ancak dikkatli bir şekilde kaldırılan yüzyılların süprüntüsü sonucunda ortaya çıkan sokaklar, soylu tapınak ve sarayları sayesinde öğrenilmiştir.

Bilim adamlarının belirttiğine göre, Babil uygarlığı ve bu vadideki diğer şehirler, kayıtlı olarak bilinenler arasında en eskileridir. 8000 yıl öncesine dayanan kesin tarihler kanıtlanmıştır. Bu bağlantının sağlanmasında kullanılan gereçler çok ilginçtir. Babil'in yıkıntıları arasında güneşin ekliptiği bulunmuştur. Modern astronomlar, Babil'de böyle bir ekliptiğin ne zaman oluşacağını hesaplayarak, onlarla bizim takvimlerimiz arasındaki ilişkiyi belirlediler.

Böylece, 8000 yıl önce Babil'e yerleşen Sümerlerin, bu şehirlerde yaşadığı kanıtlanmış oldu. Bunun gibi şehirlerin kaç yüzyıl önce varlık gösterdiği sadece tahminlere dayanır. Bu şehrin duvarları ardında yaşamış olanlar, yalnızca barbarlar değildi. Çoğu eğitimli ve aydın kişilerdi. Yazılı tarihte belirtildiği üzere, onlar ilk mühendisler, ilk astronomlar, ilk matematikçiler, ilk finansçılar ve yazı yazmasını bilen ilk insanlardı.

Çorak bölgeleri bile tarım harikasına dönüştüren sulama sisteminden daha önce söz edilmişti. Kum yığınlarıyla dolu olsalar bile bu kanalların kalıntılarına hâlen rastlanmaktadır. Bazıları o kadar genişti ki boş olduğu zaman, içinde bir düzine atı yan yana dizilmiş şekilde koşturmak olanaklıdır. Boyutları, Colorado ve Utah'daki en büyük kanyonlarla karşılaştırılabilir büyüklüktedir.

Vadi topraklarını sulamanın dışında, mühendisler aynı değerde başka bir proje daha gerçekleştirmiştir. Ayrıntılı bir drenaj sistemiyle, Fırat ve Dicle nehirlerinin girişinde olan

büyük bir bataklık bölgeyi kurutarak, tarıma elverişli hâle getirmişlerdir.

Babil'i en iyi zamanlarında ziyaret eden Yunanlı gezgin ve tarihçi Herodot, dışarıdan biri olarak, burasıyla ilgili en belirgin tanımı yapmıştır. Yazılarında şehri grafik ile anlatıp, halkın bazı garip geleneklerinden bahsetmiştir. Olağanüstü verimli olan topraklar ile onların ürettiği buğday ve arpa hasatlarının bolluğuna değinmiştir.

Babil'in şöhreti yok olmuştur, ama ilmi bizim için korunmuştur. Bu yüzden, onların bilgilerini bize aktırdıkları yöntemden dolayı, kendilerine minnettarız. O zamanlar kâğıt diye bir şey yoktu. Bunun yerine yazılarını zorluklar içinde, nemli toprak levhalara yontmaktaydılar. Bu işlem bittikten sonra da toprak levhaları pişirerek sertleşmesini sağlıyorlardı. Boyutları, uzunluğu 15-20 santim, kalınlığı ise yaklaşık 2,5 santim idi.

Bu toprak levhalar, yazı yazmak için bugün kullandığımız modern gereçler kadar sık kullanılmaktaymış. Bunların üzerine destanlar, şiirler, tarih, krallığın bildirdiği kararların bir kopyası, şehrin kuralları, senetler, malların sahiplerinin unvanları, ve hatta haberciler tarafından uzak şehirlere gönderilen mektuplar yazılmaktaymış. Bu toprak levhalar ile orada yaşayan insanların özel hayatlarıyla ilgili bilgi alma şansımız var. Örneğin, levhalardan birinden anlaşıldığına göre, dükkân sahibinin notları bulunmaktadır. Bu notlarda, belirli tarihte adı yazılı olan müşteri, bir inek getirip yedi çuval buğday ile takas yapar, ilk üçünü o anda alır diğer dört taneyi müşterinin isteğine göre muhafaza eder.

Kalıntılar hâlindeki şehirlerde gizlenen yüzlerce, hatta binlerce toprak levha kütüphaneleri, arkeologlar tarafından bulunmuştur.

Babil'in olağandışı özelliklerinden biri, şehri çevreleyen

kocaman duvarlardır. Eskiler bunu, 'Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olan Mısır Piramitleri ile karşılaştırmaktadır. Kraliçe Semiramis, şehrin ilk çağlarında yaptırmaya başladığı bu duvarlar ile halkın gönlünde güven sağlamıştır. Modern kazıcılar orijinal duvarlarla ilgili herhangi bir kanıt bulamamıştır. Gerçek uzunluğu da bilinmemektedir. Önceki yazarların belirttiğine göre, 16-18 metre yüksekliğindeki bu duvarların ön cepheleri pişirilmiş tuğlalardan yapılmış ve derin olan bir hendekle korunmuştur.

Daha sonraki çok daha meşhur duvarlar, İsa'dan önce, Kral Nabopolassar tarafından yaptırılmıştır. Duvarların yapımını o kadar uzun bir zaman dilimine yaymıştır ki işin bitişini görecek kadar uzun yaşamamıştır. Adı Kutsal Kitap'ta da yer alan oğlu Nabukadnezar'a nasip olmuştu.

Sonradan yapılan bu duvarların uzunluğu ve genişliği, görenleri sersemletecek ölçülerdedir. Güvenilir kaynaklara göre yüksekliği 150 metreyi bulan bu duvarlar, on beş katlı modern bir binaya eşit yüksekliktedir. Toplam uzunluğu ise 15 ile 18 kilometre arasında olarak tahmin edilmektedir. Tepesi o kadar genişmiş ki etrafında altı atlı at arabası koşuşturmak mümkünmüş. Bu inanılmaz yapıdan geriye kalan yalnızca hendek ve temelleridir. Hava şartları yüzünden zarar görmesinin yanı sıra başka yapılarda kullanılmak üzere Araplar tarafından sökülen tuğlalar sonucunda, duvarlar iyice hasar görmüştür.

Fetih savaşları dönemindeki istilacıların çoğunun zafer kazanmış orduları, intikam alırcasına, Babil'in duvarlarına doğru yürümüştür. Pek çok kibirli kral, Babil'i kuşatmayı başardı. O zamanların istilacı orduları pek de hafife alınmamalıdır. Tarihçiler, bu tür birliklerin 10.000 süvari, 25.000 at arabası, 1200 adet yedek piyade ve onların da yedeği olan 1000 kişiden oluştuklarını söylemektedir. Belirlenen bölgeye

doğru gitmeden önce, iki ila üç yıl gibi bir sürede, silah ve gıda gereksinimleri temin edilmektedir.

Babil Şehri, daha çok modern bir şehir olarak kurulmuştur. Sokaklar ve dükkânlar vardır. İşportacılar, mallarını ikametgâh bölgelerinde sergilemektedir. Rahipler, görevlerini görkemli tapınaklarda yapmaktaydı. Krallığa ait saraylar, şehrin içeri kısımlarında yer almaktaydı. Söylenildiğine göre, bu bölgenin duvarları, şehrin duvarlarından çok daha yüksekmiş.

Babillilerin sanat dallarında usta oldukları söylenmektedir. Buna yontuculuk, resim, dokuma, altın işleme ve metal silahlar ile tarım aletlerinin yapımı dâhildir. Mücevhercileri, en değişik modelleri yapmaktaydı. Bunlardan birçok örnek, zengin halkının mezarlarından çıkartılmış ve dünyanın en önemli müzelerinde sergilenmektedir.

Çok eski zamanlarda, bütün dünya ağaçları kesmek için taş uçlu baltalar, avlanmak veya savaşmak için sivri uçlu mızrak ile oklar kullanırken, Babillilerin kullandığı balta, mızrak ve okların başları metalden yapılmaktaydı.

Babilliler, akıllı birer finansçı ve tüccardı. Bildiğimiz kadarıyla, paranın değiş tokuş yapılmasını, senet karşılığı verilmesini onlar icat etmişti.

Düşmanları, Babil'e, yaklaşık İÖ 540 yıl öncesine kadar girememişlerdi. O zaman bile duvarlara el koyamamışlardı. Babil'in teslim olma hikâyesi çok olağandışıdır. O dönemin önemli fatihlerinden biri olan Cyrus, bu şehri fethedip, ele geçirilemez duvarlarına sahip olmak istiyordu. Babil'in kralı Nabonidus'un danışmanları, Cyrus'un gelmesini ve şehrin kuşatılmasını beklemeden, onu karşılamaya gidip, yenmesini tavsiye ettiler. Böylece girişilen savaşta Babil ordusunun yenilgisi üzerine şehir savunmasız kalmıştı. Bunu fırsat bilen Cryus, herhangi bir direnme olmadığından, açık kapılardan

rahatlıkla girerek, şehrin yeni sahibi oldu.

Bundan sonra Babil'in gücü ve saygınlığı, yavaş yavaş azaldı ve birkaç yüz yıl içinde nihayet terk edilerek boşalan şehir, geldiği yere, ihtişamının kaynağı olan yere, çöle dönmesi için, rüzgârlar ile fırtınalara teslim edilmiştir. Babil, bir daha hiç var olmamak üzere yok olmuştur ama uygarlığın ona borçlu olduğu çok şey vardır.

Belki, geçen zaman, onun tapınaklarının gururlu duvarlarını ufalayarak toza dönüştürdü, ama Babil'in bilgeliğinin geride bıraktığı izleri sürmektedir.

Yazar ve Kitabı

GEORGE SAMUEL CLASON, 7 Kasım 1874 yılında, Louisiana, Missouri'de doğdu. Nebraska Üniversitesi'nde okudu ve İspanya-Amerika savaşı sırasında Amerikan ordusunda görev aldı. Matbaacılık yapmaya başlayınca, Colorado'nun Denver şehrindeki, Clason Harita Şirketi ile irtibata geçerek, Amerika ve Kanada'nın ilk yol haritasını bastı. 1926 yılında, yazacaklarının anlaşılır olması için eski Babil öykülerini de kullanarak, Tutumluluk ve Mali Başarı serisinin ilk kitapçığını yayımladı. Bunlar bankalar, sigorta şirketleri ve elemanları tarafından yüksek miktarlarda dağıtılmasıyla milyonlarca insan tarafından bilinir oldu; aralarında "Babil'in En Zengin Adamı" en çok beğenilen, en çok ilgi görenidir. Bu, "Babil öyküleri" birer modern ilham kaynağı olarak klasikler arasına girecektir.

Clare Sheridan İngiliz heykeltıraş, ressam, yazar, seyyah hatta belki de ajan!..

1924–1925 döneminde Türkiye'de bulunan Sheridan, zamanını yalnız İstanbul-Tarabya'daki yalısında geçirmekle yetinmeyerek, Bursa, Ankara ve tüm Karadeniz kıyısındaki limanları da gezmiş ve izlenimlerini bu kitapta toplamış. Ancak "Sade Türk Kahvesi", gezi veya anı kitabı olarak değil, gayet sivri bir dille, yer yer insafsız bir alaycılıkla yapılmış bir eleştiri olarak tanımlanabilir. Nitekim, 1925 yılında yazılmış olmasına rağmen, kitaptaki kimi sosyolojik ve politik saptamaların bugün bile geçerliliğini koruyor olduğunu düşünecek, toplumumuzun yabancılar gözündeki imajının bunca yıldır aynı kalmış olmasına şaşıracaksınız.